

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Molenstraat (Wielsbeke, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2020G173

24/08/2020 – 04/09/2020

RAPPORTERING OPGRAVING

DEEL 2: VERSLAG VAN RESULTATEN VAN DE OPGRAVING

EINDRAPPORT

Voorafgaand:

- Verslag van resultaten bureauonderzoek (2018G139)
- Programma van maatregelen (2018G139)
- Landschappelijk bodemonderzoek (2019H233)
- Verkennend archeologisch booronderzoek (2019K36)
- Verslag van resultaten proefsleuvenonderzoek (2020A208)
- Programma van maatregelen (2020A208)
- Archeologierapport (2020G173)

Colofon

Ruben Willaert nv

Ten Briele 14 bus 15

8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Bruno Polfliet, Fedra Slabbinck & Iris Vanhecke

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Ruben Willaert nv, OE/ERK/Archeoloog/2016/00069

© Ruben Willaert nv, Sint-Michiels-Brugge, 2023

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert nv.

Ruben Willaert nv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Archeologierapport	9
2	Verslag van resultaten van de opgraving.....	9
2.1	Beschrijvend gedeelte	9
2.1.1	Administratieve gegevens.....	9
2.1.2	Archeologische voorkennis	11
2.1.3	Onderzoeksopdracht	11
2.1.3.1	Onderzoeksvragen.....	13
2.1.4	Beschrijving van de geplande herinrichting	14
2.1.5	Beschrijving van de uitgevoerde werken.....	15
2.1.5.1	Motivering van de onderzoeksstrategie	15
2.1.5.2	Organisatie van de opgraving	16
2.1.5.3	Beschrijving en motivering van eventuele afwijkende methodiek en bijstellingen van de oorspronkelijke strategie	18
2.1.5.4	Motivatatie van de selectie van de vondsten.....	19
2.1.5.5	Motivatatie voor de selectie van de stalen	19
2.1.5.6	Inbreng specialisten	19
2.1.5.7	Algemene wetenschappelijke advisering	19
2.2	Assessmentrapport.....	20
2.2.1	Gehanteerde methoden, technieken en criteria	20
2.2.2	Assessment	21
2.2.2.1	Assessment van de vondsten.....	21
2.2.2.2	Assessment van de stalen	26
2.2.2.3	Conservatie-assessment	28
2.2.2.4	Assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren..	28
2.2.2.5	Assessment van de archeologische site.....	29
2.2.3	Potentieel voor natuurwetenschappelijk onderzoek, aard en waardering.....	30
2.2.4	Strategie voor het uit te voeren onderzoek met bijhorende kaders.....	30
2.2.4.1	Onderzoeksvragen.....	30
2.2.4.2	Strategie voor verwerking.....	31
2.2.4.3	Conservatiestrategie	31
2.3	Interpretatie van het onderzochte gebied	32
2.3.1	Algemene beschrijving van het kader van de archeologische site	32
2.3.1.1	Ruimtelijke situering.....	32
2.3.1.2	Landschappelijke ligging	32
2.3.1.3	Geologie	33
2.3.1.4	Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop	35
2.3.1.5	Hydrografie	36
2.3.1.6	Historisch onderzoek	37
2.3.1.7	Cartografisch onderzoek	38
2.3.1.8	Huidig gebruik en verstoringen.....	40
2.3.1.9	Beschrijving van de gekende archeologische waarden.....	41
2.3.2	Bodemkundige beschrijving	42
2.3.2.1	Bodentypes.....	42

2.3.2.2	Bodemerosie.....	43
2.3.2.3	Algemene bodemopbouw.....	44
2.3.3	Voorlopige beschrijving van de archeologische site op basis van het sporen- en vondstenbestand	47
2.3.3.1	Analyse van de opbouw van de archeologische site	47
2.3.3.2	Analyse van archeologische structuren, spoorcategorieën, spoorcombinaties en individuele sporen.....	47
2.3.3.3	Kuilen.....	67
2.3.3.4	Greppels	68
2.3.4	Bespreking van de resultaten gekoppeld aan het uitgevoerde natuurwetenschappelijke onderzoek.....	70
2.3.4.1	Beschrijving van de analysemethoden en technieken	70
2.3.4.2	Beschrijving van de resultaten	71
2.3.5	Beschrijving van de vondsten die op basis van selectie bij het assessment verder onderzocht werden.....	72
2.3.6	Datering en interpretatie van de archeologische site	74
2.3.6.1	Datering op basis van de vondsten.....	74
2.3.6.2	Absolute datering op basis van C14.....	74
2.3.6.3	Datering op basis van historische bronnen en orthofoto's.	74
2.3.6.4	Relatieve datering op basis van het sporenbestand	74
2.3.6.5	Tafonomische opbouw en formatie van de archeologische site.....	75
2.3.7	Synthese	76
2.3.7.1	Gemotiveerde interpretatie van de vondsten, vondstcategorieën, sporen, spoorcombinaties, spoorcategorieën, archeologische structuren, en activiteitenzones	76
2.3.7.2	Confrontatie van de bevindingen met eerder uitgevoerd onderzoek.....	77
2.3.7.3	Verwachtingen ten aanzien van nog niet opgegraven archeologisch erfgoed op het onderzochte terrein.....	77
2.3.7.4	Besluit.....	78
2.3.7.5	Belang en betekenis van de archeologische site binnen de bestaande kennis.....	78
2.3.7.6	Zones waar geen archeologisch erfgoed aanwezig is.....	78
2.3.8	Beantwoording van de onderzoeksvragen	78
2.3.9	Samenvatting van het onderzoek voor een gespecialiseerd publiek	82
2.3.10	Samenvatting van het onderzoek voor een niet-gespecialiseerd publiek.....	82
2.4	Bibliografie.....	83
2.5	Bijlagen.....	84
2.5.1	Fotolijst	84
2.5.2	Sporenlijst	84
2.5.3	Vondstenlijst	84
2.5.4	Stalenlijst.....	84
2.5.5	Tekeningenlijst.....	84
2.5.6	Resultaten van het natuurwetenschappelijke onderzoek.....	84
2.5.7	Profielbeschrijvingen met foto's.....	84

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers	10
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België.....	10
Figuur 3: Procesverloop.....	11
Figuur 4: Weergave van het sleuvenplan met aanduiding van de advieszone	12
Figuur 5: Geplande verkaveling met aanduiding van het projectgebied fase 1 (rode polygoon) (bron: opdrachtgever)	14
Figuur 6: Voorstel puttenplan.....	15
Figuur 7: Uitgevoerd puttenplan in relatie tot het voorgestelde puttenplan	18
Figuur 8: Positie van het assessment bij opgravingen	20
Figuur 9: Opeenvolgende stappen van het assessment.....	20
Figuur 10: Thematische kaart met weergave van de vondsten.....	22
Figuur 11: VNR 22	23
Figuur 12: VNR 22	23
Figuur 13: VNR 22	24
Figuur 14: VNR 57	25
Figuur 15: VNR 57	25
Figuur 16: Overzicht metaalvondsten.....	26
Figuur 17: VNR 52	26
Figuur 18: Thematische kaart met locaties staalnames	27
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de traditionele landschappenkaart.....	32
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart.....	33
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart	34
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen.....	35
Figuur 23: Hoogteverloop van NW naar ZO	35
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen	36
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777	38
Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840	39
Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879	39
Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990	40

Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017	40
Figuur 30: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI	41
Figuur 31: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart	42
Figuur 32: Projectgebied weergegeven op de Potentiële bodemerosiekaart per perceel, 2018	43
Figuur 33: Opgravingsplan met aanduiding van de profielen.	44
Figuur 34: Profiel 4.....	45
Figuur 35: Profiel 3.....	46
Figuur 36: Thematische kaart	47
Figuur 37: Opgravingsplan met aanduiding van de structuren	48
Figuur 38: Reconstructie type Oss-Ussen 2 (Bron: LANGE et.al. 2014).....	49
Figuur 39: Structuur 1.....	50
Figuur 40: Gedigitaliseerd grondplan van Structuur 1	51
Figuur 41: Coupe UV op S50 (Structuur 1).....	52
Figuur 42: Coupe S57	52
Figuur 43: Structuur 2.....	53
Figuur 44: Coupe S48.....	54
Figuur 45: Structuur 10.....	54
Figuur 46: Structuur 10.....	55
Figuur 47: Coupe S98.....	55
Figuur 48: Structuur 11.....	57
Figuur 49: Structuur 11 in vlak.....	57
Figuur 50: Structuur 11 in coupe	57
Figuur 51: Coupe UV op S100 (Structuur 11).....	58
Figuur 52: Coupe S99.....	58
Figuur 53: Structuur 3.....	60
Figuur 54: Structuur 3.....	60
Figuur 55: Structuur 4.....	61
Figuur 56: Coupe S68.....	61
Figuur 57: Structuur 5.....	62
Figuur 58: Structuur 5.....	62
Figuur 59: Structuur 6.....	63
Figuur 60: Structuur 6.....	63
Figuur 61: Structuur 7.....	64

Figuur 62: Structuur 7.....	64
Figuur 63: Structuur 8.....	65
Figuur 64: Structuur 8.....	65
Figuur 65: Structuur 9.....	66
Figuur 66: Structuur 9.....	66
Figuur 67: Kuilen.....	67
Figuur 68: Greppels	68
Figuur 69: Coupe S32	69
Figuur 70: Thematische kaart met weergave van de vondsten.....	73

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens.....	9
Tabel 2: Overzicht van de aantallen en vondstcategorieën gerecupereerd tijdens het veldwerk	21
Tabel 3: Overzicht van de aantallen en vondstcategorieën gerecupereerd tijdens het uitzeven van S100.....	21
Tabel 4: Locaties handgevormd aardewerk	23
Tabel 5: Overzicht en aantallen van de verschillende staalcategorieën.....	27
Tabel 6: Geselecteerde stalen.....	28
Tabel 7: Overzicht van de aangetroffen sporen.	29
Tabel 8: Profiel 4	45
Tabel 9: Profiel 3	46
Tabel 10: Weergave van het aantal aangetroffen sporen	47
Tabel 11: Geselecteerde stalen.....	70
Tabel 12: C14.....	71
Tabel 13: Overzicht van de aantallen en vondstcategorieën gerecupereerd tijdens het veldwerk	72
Tabel 14: Overzicht van de aantallen en vondstcategorieën gerecupereerd tijdens het uitzeven van S100.....	72

1 Archeologierapport

Zie Deel 1: Archeologierapport (ID1088)

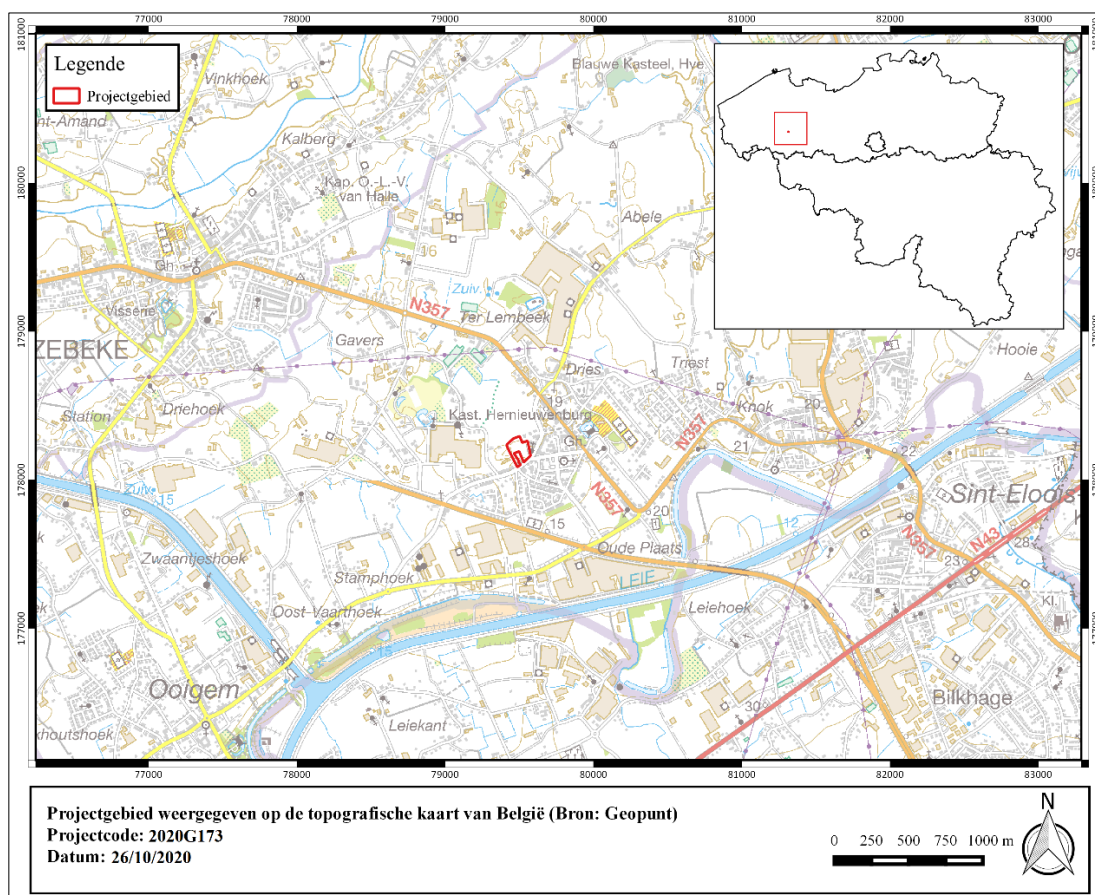
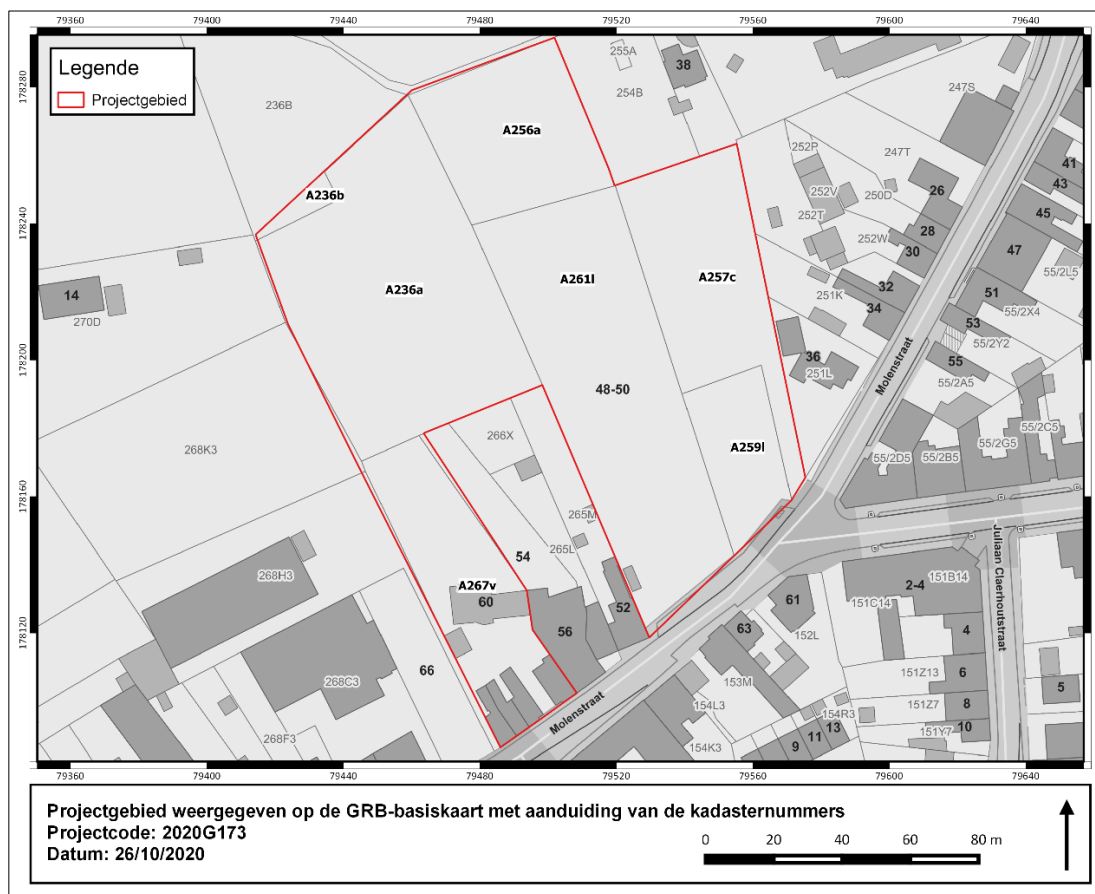
2 Verslag van resultaten van de opgraving

2.1 Beschrijvend gedeelte

2.1.1 Administratieve gegevens

a) Projectcode	2020G173	
b) Nummer van het wettelijk depot van de rapportering	/	
c) De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Ruben Willaert nv OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Wielsbeke
	Deelgemeente	/
	Postcode	8710
	Adres	Molenstraat
	Toponiem	Molenstraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	Xmin = 79329 Ymin = 178076 Xmax = 79668 Ymax = 178311
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Wielsbeke, Afdeling 1, Sectie A, nr's: 236A, 236B, 256A, 257C, 261L, 259L, 267V Zie Figuur 1	
f) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Zie Figuur 2	
g) Alle betrokken actoren en specialisten	Bruno Polfliet (projectleider) Marie Lefere (archeoloog) Fedra Slabbinck (archeoloog) Iris Vanhecke (RTS) Elke Ghyselbrecht (bodembkundige) Arno van den Dorpel (aardewerk) Prof. Dr. Guy De Mulder (UGent) (aardewerk) Prof. Dr. Wim De Clercq (UGent) (aardewerk) K. Hänninen (BIAX) (Archeobotanie)	
g) De begin- en einddatum van de uitvoering van het onderzoek	24/08/2020 – 04/09/2020	
j) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	Guy De Mulder (UGent) Wim De Clercq (UGent)	

Tabel 1: Administratieve gegevens

2.1.2 Archeologische voorkennis

Bureauonderzoek¹:

Archeologische vondsten op het grondgebied van Wielsbeke wijzen op menselijke aanwezigheid sinds de steentijd. 500 m ten zuiden van het projectgebied werden in 2015 op de percelen tussen de Maurissenstraat en de Lobeekstraat, funeraire resten uit de metaaltijden evenals bewoningssporen uit de late ijzertijd en vroeg-Romeinse periode onderzocht. Een tweetal kilometer ten zuidwesten van het projectgebied, aan de Vaartstraat, werden bij onderzoeken in 2005 en 2008 materiële resten uit de steentijden en ijzertijd, bewoningssporen uit de vroeg-Romeinse periode tot de middeleeuwen en funeraire resten uit de Romeinse periode aangetroffen. In de ruime omgeving werd tijdens werfcontroles in de jaren '70 en '80 materiaal uit de Romeinse periode aangetroffen. Daarnaast werd een aanzienlijke hoeveelheid lithisch materiaal gerecupereerd bij veldkarteringen. Tot slot wijzen cartografische indicatoren op sites met walgracht en luchtfotografische prospectie op grafmonumenten uit de bronstijd.

Historische kaarten tonen het ruraal karakter van het projectgebied. Op de Ferrariskaart is het projectgebied grotendeels in gebruik als akker. Het huidige stratenpatroon is reeds herkenbaar. 19^e eeuwse kaarten tonen een gelijkaardig beeld, al duikt nu een nieuw element op in de vorm van een houten staakmolen. Deze bevindt zich in het zuidwestelijk deel van het projectgebied.

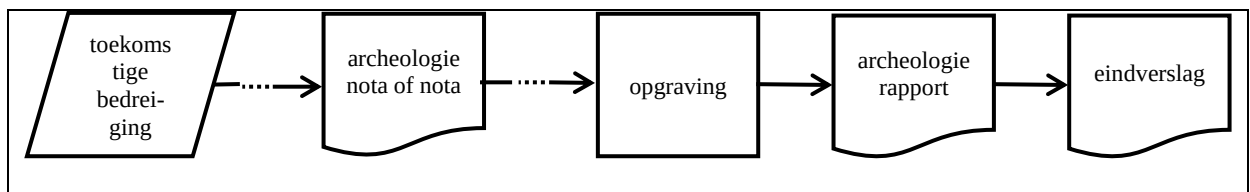
Proefsleuvenonderzoek²:

Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek werd een funeraire of rituele ruimte uit de (late) ijzertijd verwacht.

2.1.3 Onderzoeksopdracht

Deze archeologische opgraving kadert binnen een stedenbouwkundige aanvraag voor de realisatie van een verkaveling langs de Molenstraat te Wielsbeke. Het projectgebied wordt in deze studie dan ook Wielsbeke Molenstraat genoemd.

Met deze opgraving wordt een laatste stap gezet in het kader van de Code van de Goede Praktijk. In dit kader en volgens het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013 werd een bekrachtigde archeologienota (bureauonderzoek) en nota (proefsleuvenonderzoek) verkregen die bepaalde dat een archeologische opgraving diende te worden uitgevoerd. Vervolgens werd deze opgraving gerapporteerd in een voorlopig archeologierapport om nu in een laatste stap tot een eindverslag te komen.

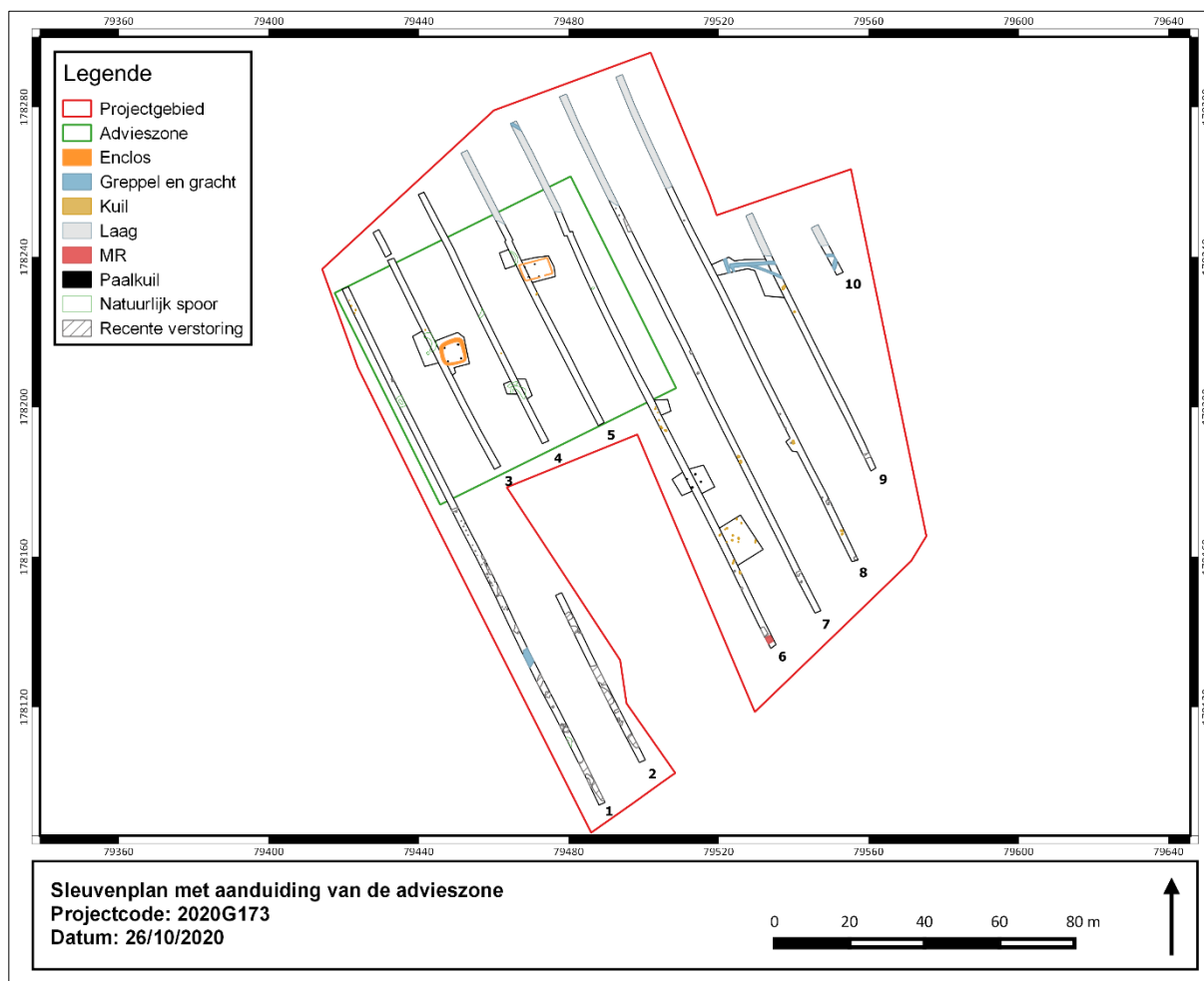
Figuur 3: Procesverloop

Zoals hierboven aangehaald werd deze vlakdekkende opgraving geadviseerd op basis van het proefsleuvenonderzoek. Dat onderzoek werd uitgevoerd door archeologen van Ruben Willaert nv op 14 en 15 januari 2020. Hierbij werden tien proefsleuven met een NNW-ZZO oriëntatie en zeven kijkvensters aangelegd. Op die manier werd een oppervlakte van 2138,61 m² archeologisch onderzocht. Verspreid over het terrein werden verschillende antropogene sporen

¹ Zie 'Verslag van resultaten van het bureauonderzoek' met projectcode 2018G139

² Zie Verslag van resultaten van het proefsleuvenonderzoek met projectcode 2020A208

aangetroffen, welke werden geïnterpreteerd als een funeraire of rituele ruimte uit de (late) ijzertijd. Bijgevolg werd een vervolgonderzoek in de vorm van een vlakdekkende opgraving over een oppervlakte van 4430 m² geadviseerd. De resultaten hiervan worden verder in onderstaand verslag besproken.

Figuur 4: Weergave van het sleuvenplan met aanduiding van de advieszone

Het vlakdekkend onderzoek (opgraving) werd uitgevoerd door het archeologisch projectbureau Ruben Willaert nv. Het terreinwerk werd uitgevoerd tussen 24/08/2020 en 04/09/2020, door B. Polfliet (veldwerkleider), M. Lefere (archeoloog), F. Slabbinck (archeoloog), I. Vanhecke (RTS/archeoloog) en E. Ghyselbrecht (bodembkundige). De grondwerken werden uitgevoerd door de firma Demarez-Marreel bvba uit Egem/Pittem.

2.1.3.1 Onderzoeksvragen

Het archeologisch onderzoek dient antwoord te geven op onderstaande vragen:

Landschappelijk en bodemkundig:

- Wat is de archeologisch relevante geologische en aardkundige opbouw?
- Wat is de landschappelijke context van het onderzoeksgebied?
- Wat is de relatie tussen de aangetroffen sporen en het landschap en de bodem?
- Welke veranderingen treden in de loop der tijd op in het landschap en de vegetatie en wat was de rol van de mens hierin?
- Is er een microreliëf? Kunnen er uitspraken gedaan worden over erosie?
- Wat is de landschappelijke ontwikkeling van het projectgebied en welke processen hebben een invloed gehad op de menselijke activiteiten ter hoogte van het gebied?

Landinrichting:

- Wat is de aard, datering en ruimtelijke en chronologische samenhang van de verschillende elementen van de vindplaats?
- Kan een mate van continuïteit van occupatie op het terrein aangetoond worden?
- Op welke manier zijn de funeraire site en de mogelijke nederzetting ingericht?

Funeraire contexten:

- Zijn er sporen van een centraal graf aanwezig binnen of op de monumenten?
- Zijn aanwijzingen naar meerdere fasen of heruitgravingen?
- Zijn er indicaties naar de periode dat de monumenten zichtbaar bleven in het landschap en welke invloed dit had op bewoning of begravingen in latere fasen?
- Zijn er sporen van een grafveld met crematieresten of andere bijzettingen?
- Welke is de relatie tussen de monumenten en de andere begravingen?

Materiële cultuur:

- Wat kan er op basis van het vondstmateriaal gezegd worden over de materiële cultuur?
- Is het aardewerk gelijkaardig aan de ceramiek op andere sites met gelijkaardige funeraire contexten?
- Tot welke vondsttypen behoren de vondsten? Hoe is de bewaring en wat is de vondstendichtheid?
- In welke periode zijn de vondsten te dateren? Is er een typologische ontwikkeling op te stellen?

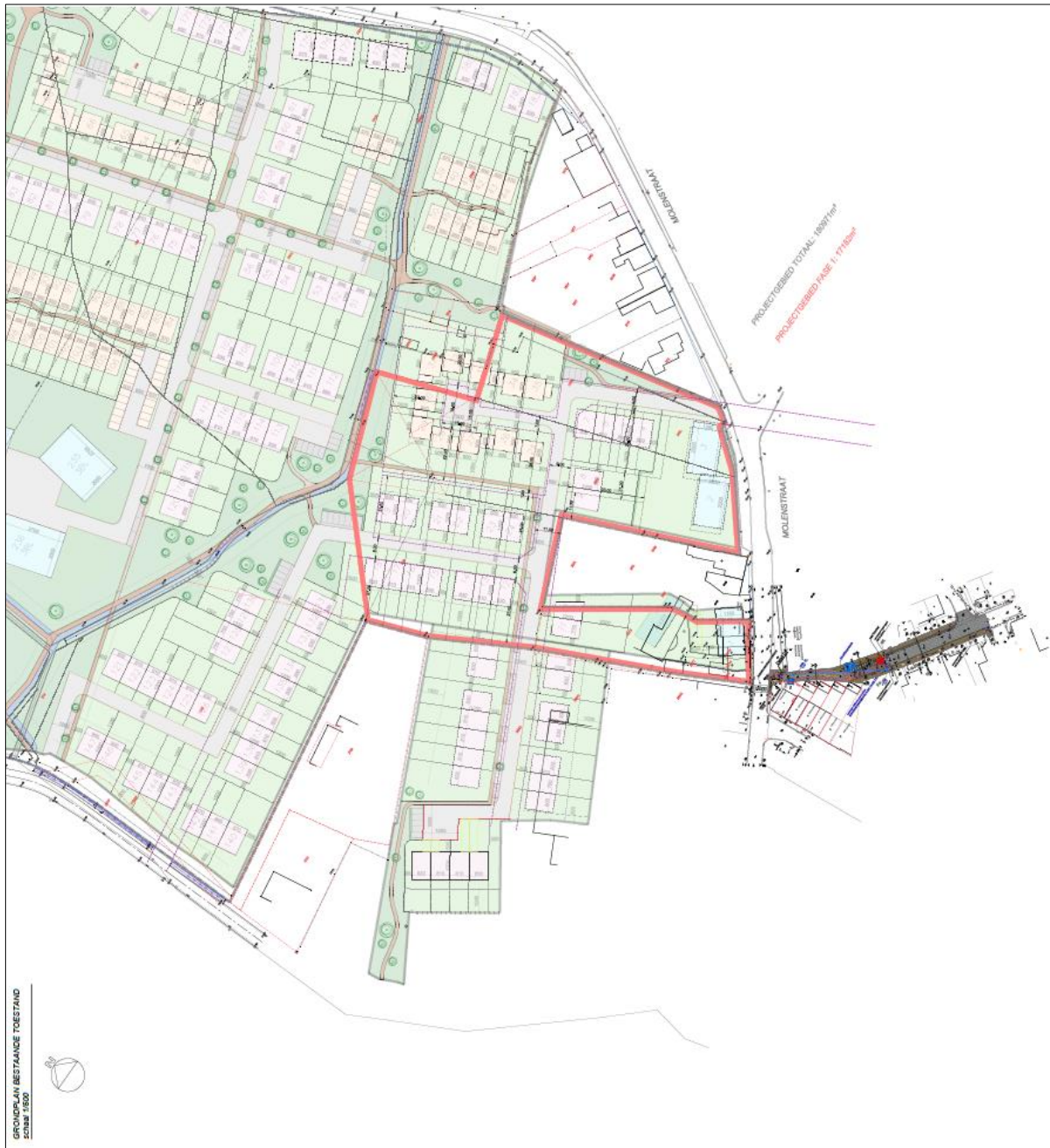
Algemeen:

- Wat is de relatie met andere sites in de omgeving?
- Wat kunnen de opgravingsresultaten vertellen over de menselijke occupatie in de Leievallei tijdens de periodes in kwestie?

2.1.4 Beschrijving van de geplande herinrichting

Aanleiding van het proefsleuvenonderzoek vormt de realisatie van een eerste fase van een ruimer verkavelingsplan langs de Molenstraat te Wielsbeke. In deze fase worden direct langs de Molenstraat 3 appartementsblokken en een woonblok met 2 lofts voorzien. Daarachter komen nog eens 32 woningen. Dit komt neer op een totale oppervlakte van 17.182 m². Daarbij wordt uitgegaan van een integrale versterking van het onderzoeksterrein.

Meer informatie kan u terugvinden in het voorgaande bureauonderzoek met projectcode 2018G139.

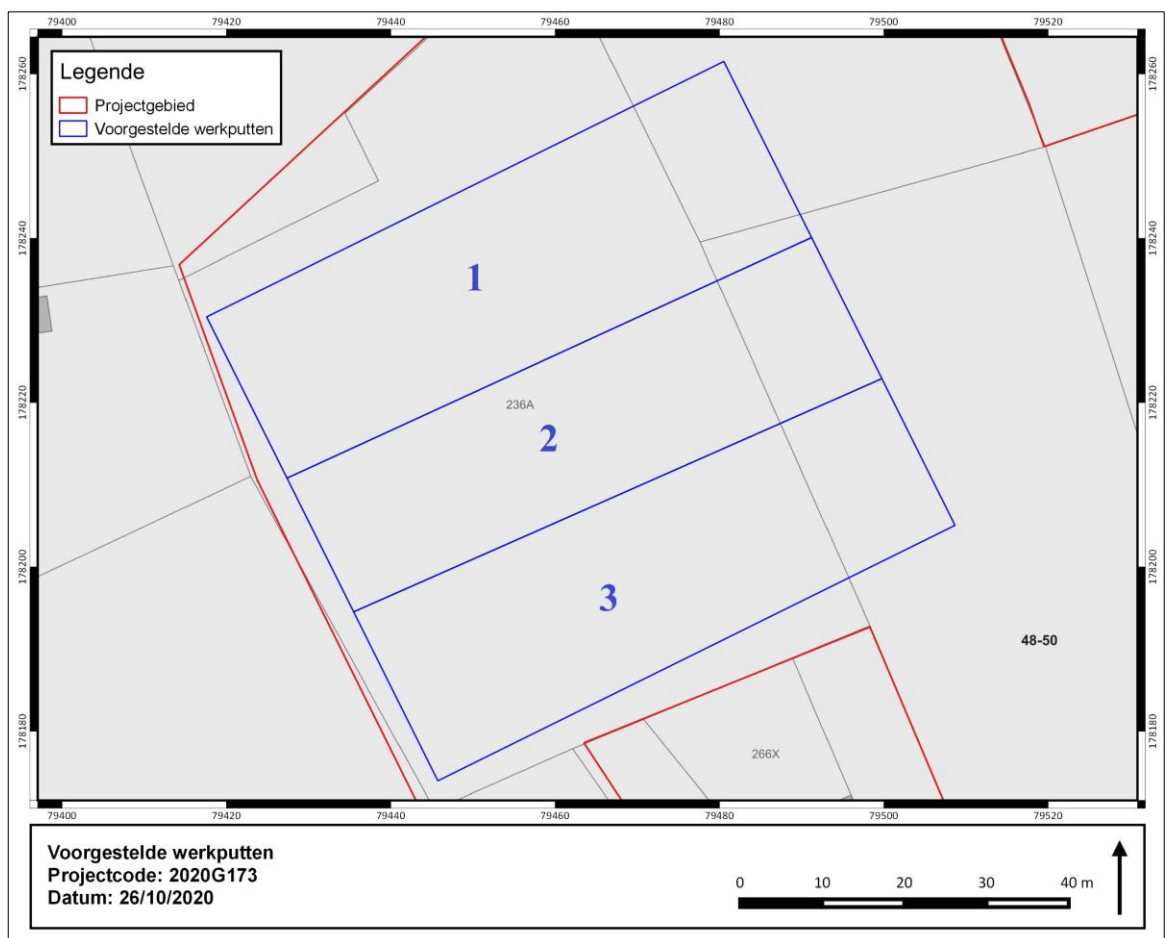
Figuur 5: Geplande verkaveling met aanduiding van het projectgebied fase 1 (rode polygoon) (bron: opdrachtgever)

2.1.5 Beschrijving van de uitgevoerde werken

2.1.5.1 Motivering van de onderzoeksstrategie

Naar aanleiding van het proefsleuvenonderzoek werd een vlakdekkend archeologisch onderzoek geadviseerd om zo de potentieel aanwezige kenniswinst maximaal te benutten. Er werd geen complexe verticale stratigrafie verwacht noch aangetroffen.

De advieszone (4430 m²) werd verdeeld in 3 werkputten van ca. 1500m². Groot genoeg om een zo goed mogelijk beeld van de archeologische sporen te verkrijgen en klein genoeg om praktisch aan grondverzet te doen. Bovendien werden de werkputten zodanig verdeeld dat de aangetroffen structuren uit het proefsleuvenonderzoek volledig in een werkput lagen. Dit volledig volgens het voorziene programma van maatregelen. Bovendien werd de opgraving uitgevoerd zoals voorzien in de Code van de Goede Praktijk. De werkelijke organisatie wordt hieronder beschreven.

Figuur 6: Voorstel puttenplan

2.1.5.2 Organisatie van de opgraving

Het archeologisch onderzoek werd uitgevoerd tussen 24 augustus en 4 september 2020 door een team archeologen van Ruben Willaert nv bestaande uit B. Polfliet (veldwerkleider/erkend archeoloog), M. Lefere (archeoloog), F. Slabbinck (archeoloog), I. Vanhecke (RTS/archeoloog) en E. Ghyselbrecht (bodembkundige). De grondwerken werden uitgevoerd door de firma Demarez-Marreel bvba uit Egem/Pittem. Na het einde van het veldwerk werden de werkputten machinaal gedicht.

Zoals hierboven aangegeven, werd de advieszone (4430 m²) in 3 werkputten van ca. 1500m² verdeeld. Deze werden bij de start van het veldwerk aan de hand van een *Robotical Total Station* (RTS) uitgezet. De werkputten zijn ca. 20m breed, wat ideaal is om de afgegraven grond naast de werkputten te stockeren. Door deze verdeling is afvoer van grond niet nodig, wat zowel kosten als tijd bespaart. Aan de zuidzijde van het adviesgebied was dit door de aanwezigheid van tuinen helaas niet mogelijk. Bijgevolg werd de zuidelijke helft van werkput 3 toch afgevoerd met behulp van dumpers. Verder was het op deze manier ook mogelijk om werkput 1 & 3 tegelijkertijd open te leggen. Tot slot werd na afwerking van voorgenoemde putten werkput 2 aangelegd.

In een eerste fase werd de teelaarde verwijderd. Dit weliswaar onder begeleiding van een archeoloog en beperkt in diepte. Dit vlak werd vervolgens gecontroleerd met een metaaldetector (= vlak 0).

Daarna werd de werkput laagsgewijs aangelegd tot op de moederbodem waarbij de diepte van het archeologisch niveau op basis van de bodembkundige stratigrafie en zichtbaarheid van de archeologische sporen bepaald werd (= vlak 1). Het afgraven tot het archeologische niveau gebeurde telkens laagsgewijs zodat sporen die op een hoger niveau zichtbaar zijn, herkend konden worden.³ Eenmaal het archeologische vlak bereikt, werd het manueel opgeschaafd en werden de aangetroffen sporen ingekrast, genummerd en zowel de vlakken als sporen gefotografeerd. Ook hier werd met behulp van een metaaldetector naar metaalvondsten gezocht. Vervolgens werden de sporen met behulp van een RTS ingemeten en voorzien van een beschrijving (spoornummer, vorm, soort, kleur, inclusies, ...). Natuurlijke bodemsporen (S998) en recente verstoringen (S999) werden gegroepeerd onder 1 spoornummer. Daarnaast werden tijdens het inmeten hoogtematen genomen van het archeologisch vlak en het maaiveld. Eenmaal dit was afgerond en de ruwe digitale data gecontroleerd, kon worden overgegaan tot nader onderzoek van de sporen (couperen, verdiepen, uithalen, bemonsteren, ...).

De aangetroffen sporen werden gecoupeerd en geregistreerd aan de hand van een foto en tekening op schaal 1/20. De dimensies en oriëntatie werden aangeduid met een noordpijl en schaalbalk. Indien aangewezen werden zeefstalen en stalen voor natuurwetenschappelijk onderzoek genomen. Dit betreft 10L monsters in kunststof emmers. Door het gebrek aan geschikte sporen werden geen stalen in de vorm van pollenbakken genomen.

Uiteindelijk werden de sporen volledig en laagsgewijs uitgehaald ter controle van eventuele vondsten. Ingezamelde vondsten werden ingepakt en voorzien van een vondstenkaartje met projectcode (2020G173), een interne code (WIMS-20), het putnummer, het vlaknummer, het spoornummer, het laagnummer, het profielnummer, het vondstnummer, de aard van de vondst, de verzamelwijze en de datum. Ook voor staalnames werden dergelijke vondstenkaarten gebruikt. Vervolgens werden deze op locatie ingemeten met behulp van een RTS en indien nodig in situ gefotografeerd.

³ Daarbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld brandrestengraven

Tot slot werden in functie van de analyse van de bodemopbouw 5 profielen geregistreerd. De profielen werden beschreven conform de FAWO *guidelines for soil description*, de richtlijnen van Databank Ondergrond Vlaanderen en de Code van Goede Praktijk. De aangetroffen bodems werden gedetermineerd conform het Belgisch bodemclassificatiesysteem.

Na het veldwerk gingen de verwerking en rapportage van start. Tijdens deze verwerking zijn alle opgravingsdata geadministreerd en gedigitaliseerd. Het vondstmateriaal werd gewassen, geteld, gedetermineerd en eventueel getekend. De meetresultaten werden verwerkt tot een sporenplan. Datering en eventuele faseringen kunnen eveneens aan dit kaartbeeld worden toegevoegd. Tot slot werden stalen uitgeselecteerd voor natuurwetenschappelijk onderzoek en de resultaten van hun analyse verwerkt in het eindverslag. Op basis van deze gegevens werd getracht om een zo goed mogelijk beeld te vormen en antwoord te bieden op de vooropgestelde onderzoeksvragen.

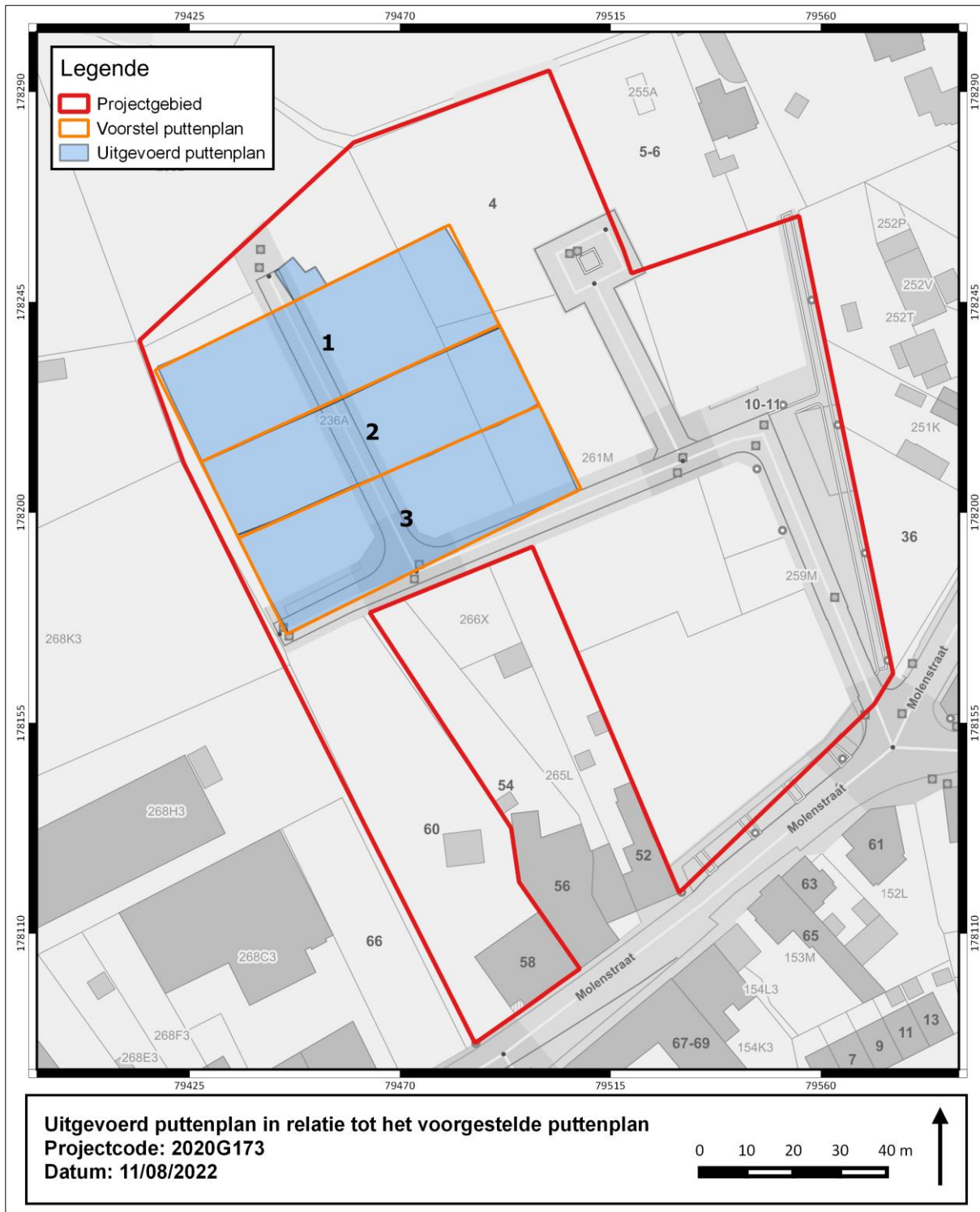
De vondsten werden tijdens deze verwerking bewaard in het depot van Ruben Willaert nv. Alle ingezamelde archeologische vondsten en data zijn, conform de overeenkomst tussen Ruben Willaert nv en de opdrachtgever, eigendom van de opdrachtgever. De opdrachtgever doet afstand van de vondsten en draagt deze over aan het archiefdepot van Wielsbeke, welke zal instaan voor het beheer van het archeologisch ensemble volgens artikel 5.2.1. van het Onroerenderfgoeddecreet.

Gebruikt materiaal:

- 21 ton rupskraan met tandloze graafbak van 2m
- Tractor met dumperkar.
- Trimble Robotical Total Station (RTS) + GPS (Trimble)
- Nikon COOLPIX AW120 (fototoestel)
- Getac-tablet

2.1.5.3 Beschrijving en motivering van eventuele afwijkende methodiek en bijstellingen van de oorspronkelijke strategie

Tijdens het terreinwerk werd licht afgeweken van de vooropgestelde advieszone. Aan de noordelijke grens van werkput 1 werden tijdens de opgraving enkele paalkuilen aangetroffen. Om deze beter te begrijpen werd met 52 m² naar het noorden toe uitgebreid. In deze uitbreiding werden nog vier extra paalsporen aangetroffen die samen een spieker vormen.

Figuur 7: Uitgevoerd puttenplan in relatie tot het voorgestelde puttenplan

2.1.5.4 Motivatie van de selectie van de vondsten

Tijdens het archeologisch onderzoek werden verschillende vondsten aangetroffen. Dit gebeurde in eerste instantie via metaaldetectie. Daarnaast werden zowel tijdens het aanleggen van het archeologische vlak als tijdens het manueel en/of machinaal bewerken van de sporen (couperen, afwerken en uithalen van de tweede helften) vondsten gerecupereerd. Die vondsten werden voorzien van een vondstenkaartje met daarop alle nodige informatie. Nadien werden ze ingemeten, teneinde een exacte locatie te hebben. Het gaat hierbij om aardewerk, verbrande leem, silex en metalen voorwerpen. Het aantal vondsten was beperkt waardoor alles kon worden ingezameld. Tijdens de verwerking werden nog extra vondsten gerecupereerd uit de zeefstalen. Aangezien het aangetroffen vondstenensemble zeer beperkt is, is het essentieel om alle vondsten verder uit te werken.

2.1.5.5 Motivatie voor de selectie van de stalen

Tijdens het archeologisch onderzoek werden 2 soorten stalen (10L emmers) genomen. Enerzijds stalen om uit te zeven op vondsten en anderzijds stalen voor natuurwetenschappelijk onderzoek (C14 & macroresten). S100 (op het terrein geïnterpreteerd als de gracht van een mogelijk ritueel monument) werd integraal ingezameld om uit te zeven op vondsten. Dit kwam neer op 120 emmers. Met het oog op natuurwetenschappelijk onderzoek werden 41 stalen genomen van verschillende kuilen, paalkuilen en greppels. De stalen zijn zodanig geselecteerd dat ze mogelijk iets kunnen bijdragen tot datering, landschapsreconstructie, voedselvoorziening, status, handelscontacten, ambachtelijke activiteiten,... Tot slot werd nog een staal genomen van de humusrijke laag ter hoogte van profiel 3.

2.1.5.6 Inbreng specialisten

- Hänninen K. (BIAX consult): Archeobotanie + selectie voor C14.
- prof. dr. Goslar T. (Poznan Radiocarbon Laboratory): C14 onderzoek.
- prof. dr. De Clercq Wim (Ugent): aardewerk.
- prof. dr. De Mulder Guy (Ugent): aardewerk.
- Van den Dorpel Arno (Ruben Willaert nv): aardewerk.
- Ghyselbrecht Elke (Ruben Willaert nv): bodemkundig onderzoek.

2.1.5.7 Algemene wetenschappelijke advisering

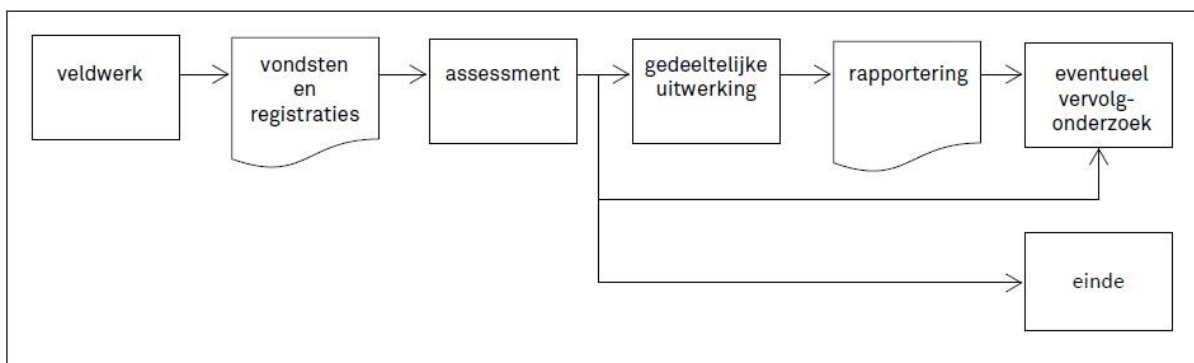
- prof. dr. De Mulder Guy (Ugent)
- prof. dr. De Clercq Wim (Ugent)
- Lefere Marie (Ruben Willaert nv)

2.2 Assessmentrapport

2.2.1 Gehanteerde methoden, technieken en criteria⁴

Voor het assessmentrapport werd gebruik gemaakt van ‘Assessment. Een handleiding voor elke archeoloog’, uitgegeven door het Agentschap Onroerend Erfgoed. Hierbij wordt gestreefd om een inschatting van het wetenschappelijk potentieel van de archeologische site te maken. Dit assessment moet een motivering bieden voor de gemaakte keuzes.

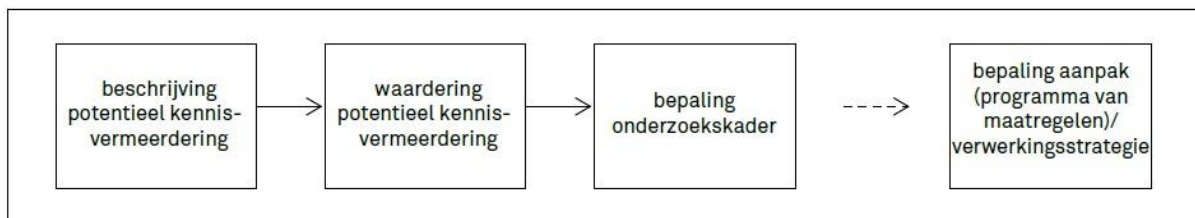
Het assessment vindt plaats tussen het veldwerk en de rapportering. Het assessment kan echter reeds beginnen tijdens de uitvoering van het veldwerk. Het gebeurt wel voorafgaand aan het opmaken van het eindverslag, en de verwerking die daartoe leidt, omdat het assessment bepaalt welke verwerking binnen het project noodzakelijk is en wat er in de rapportering zal terecht komen. Dit assessment wordt neergeschreven in het assessmentrapport, dat deel uitmaakt van het eindverslag.

Figuur 8: Positie van het assessment bij opgravingen

De eerder geformuleerde onderzoeksvragen binnen het archeologisch project vormen het vertrekpunt voor het assessment. Het assessment heeft als hoofddoel aan te geven wat voor soort onderzoek er verder nog kan gebeuren op het ingezamelde archeologische ensemble. Dit kan niets zijn, of een gedeeltelijke of volledige verwerking met het oog op het beantwoorden van de eerder gestelde onderzoeksvragen. Het is eveneens mogelijk dat er een aantal onderzoeksvragen werden geformuleerd waarop geen antwoord kan geformuleerd worden binnen het huidige onderzoekskader, maar eventueel wel in een ander, toekomstig kader. Op basis van deze informatie wordt de uiteindelijke onderzoeks aanpak binnen het archeologisch project bepaald.

Het uiteindelijke assessment bestaat uit 4 onderdelen:

Figuur 9: Opeenvolgende stappen van het assessment

⁴ Erynck, Debruyne en Ribbens 2015: 7-12 & 15

2.2.2 Assessment

Zoals eerder aangegeven vormen de geformuleerde onderzoeksvragen het vertrekpunt voor het assessment. Het is hierbij goed mogelijk dat eerder geformuleerde vragen dienen bijgesteld te worden. Het assessment zal gebeuren op 3 verschillende niveaus:⁵

- Niveau van de vondsten en stalen in relatie met de sporen
- Niveau van de archeologische structuren
- Niveau van de archeologische site als geheel

Bij een opgraving verdeelt het assessment het onderzoek van vondsten, stalen en sporen in drie categorieën:

- Onderzoek dat niet nuttig of noodzakelijk is om te antwoorden op de binnen het project gestelde onderzoeksvragen, noch op de onderzoeksvragen buiten het kader van de rapportering;
- Onderzoek dat noodzakelijk is in functie van het beantwoorden van de binnen het project gestelde onderzoeksvragen,
- Onderzoek dat nuttig is voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen buiten het kader van de rapportering.

Om te kunnen antwoorden op de binnen het project gestelde onderzoeksvragen, is een strategie nodig. Deze vertrekt van de inschattingen van het wetenschappelijk potentieel, voor elk deel van het archeologisch ensemble, en geeft een prioriteitenlijst. Hierbij zijn twee vragen cruciaal:⁶

- Welke te winnen informatie is het belangrijkste voor het onderzoeksproject?
- Welke onderzoeken dienen eerst te gebeuren?

2.2.2.1 Assessment van de vondsten

Op het terrein werden in totaal 30 vondsten aangetroffen en ingezameld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de verschillende aantallen per materiaalcategorie.

Code	Categorie	Aantal
AW	Aardewerk	15
HUTTELM	Verbrande leem	1
SVU	Silex	1
MXX	Metaal	13

Tabel 2: Overzicht van de aantallen en vondstcategorieën gerecupereerd tijdens het veldwerk

Deze vondsten worden verder aangevuld met vondsten verkregen uit de zeefstalen van S100.

Code	Categorie	Aantal
AW	Aardewerk	12
SVU	Silex	2

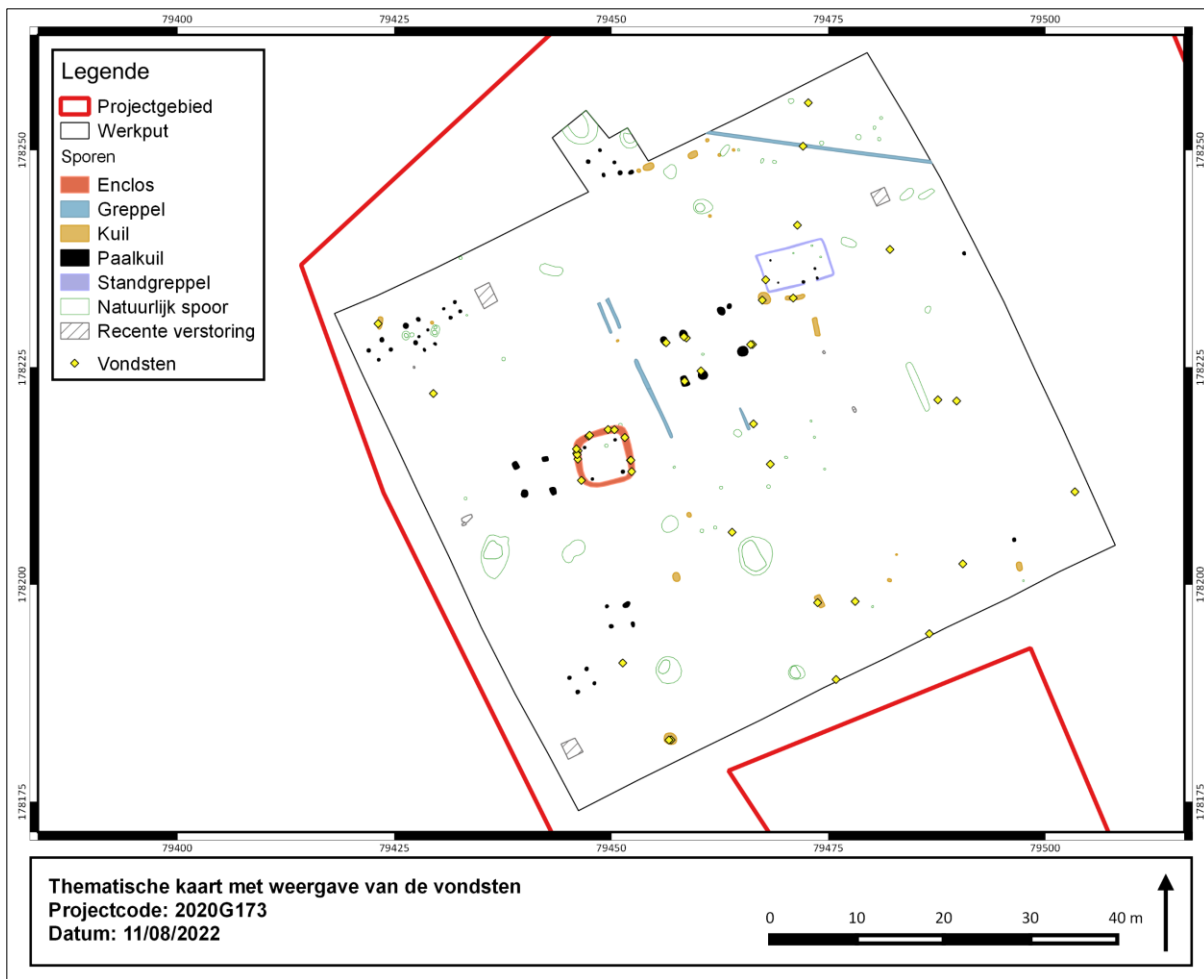
Tabel 3: Overzicht van de aantallen en vondstcategorieën gerecupereerd tijdens het uitzeven van S100

Voor een gedetailleerd overzicht van de verschillende vondsten, wordt verwezen naar de vondstenlijst in bijlage.

⁵ Ervynck, Debruyne en Ribbens 2015: 13-14.

⁶ Ervynck, Debruyne en Ribbens 2015: 16-18

Ruimtelijk overzicht vondstlocaties:

Figuur 10: Thematische kaart met weergave van de vondsten

Hieronder worden de vondsten per categorie besproken:

2.2.2.1.1 Aardewerk⁷

Tijdens de opgraving werden in verschillende sporen fragmenten aardewerk aangetroffen. Het gaat om een totaal van 27 uitgeschreven vondstnummers. Bij het opmaken van het assessment werd duidelijk dat er een grote component handgevormd aardewerk aanwezig is. Het gedraaide aardewerk bestaat uit 8 scherven (53gr) en het handgevormde aardewerk wordt vertegenwoordigd door 28 scherven (629gr). Het gedraaide aardewerk maakt op basis van het gewicht 8% uit van het totale assemblage, terwijl het handgevormde aardewerk goed is voor 92%. Op basis van het aantal betreft het 22% (gedraaid) tegenover 78% (handgevormd). Bovenstaande dient echter genuanceerd te worden omdat door het fragmentaire voorkomen van het aardewerk niet altijd duidelijk is of het gaat om gedraaid of handgevormd aardewerk. Het aardewerk is beperkt in aantal maar ook in diagnostische kenmerken. Het betreft 3 randen, 1 bodem en 32 wanden. 3 fragmenten kunnen met zekerheid gedateerd worden in de vroege ijzertijd, het betreft 2 randen met vingertopindrukken op de rand en een wandscherf met typische kalenderbergversiering. Daarnaast kunnen 2 wandfragmenten en een bodem kruikwaar worden toegewezen aan de Romeinse tijd. Tot slot kon nog 1 wandscherf op basis van glazuur worden gedateerd in de late of post-middeleeuwen.

⁷ Aardewerk gedetermineerd door Arno van den Dorpel & Guy De Mulder

2.2.2.1.1.1 Handgevormd aardewerk

In totaal werden 19 vondstnummers voor handgevormd aardewerk uitgeschreven. Deze zijn als volgt verspreid:

Locatie	Aantal
Structuur 11	8
Structuur 2	5
Structuur 1	1
Verspreid	5

Tabel 4: Locaties handgevormd aardewerk

Het overgrote deel bestaat uit fragmentaire wandscherven, 21 in totaal. Hiervan zijn een tweetal verbrand en een tweetal geglad aan de binnenzijde. Daarnaast konden 3 diagnostische stukken worden gerecupereerd.

VNR 8

VNR 8 betreft een licht besmeten rand met vingertopindrukken gerecupereerd uit een kuil (S58) ter hoogte van de ingang van structuur 1. Deze kan gedateerd worden in de vroege ijzertijd.

VNR 22

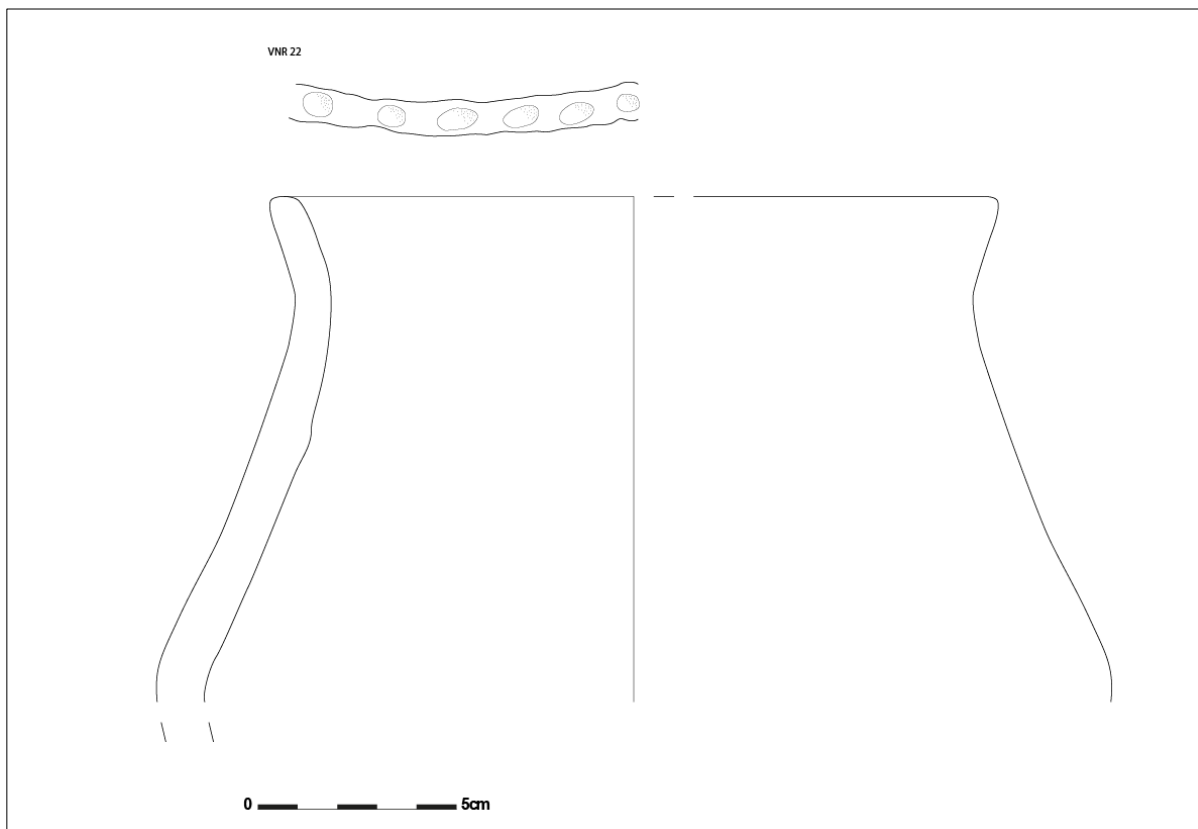
VNR 22 werd aangetroffen in een geïsoleerde kuil (S73) en bestaat enerzijds uit een rand met vingertopindrukken (gelijkaardig aan VNR 8) en anderzijds uit een geglad wandfragment met ingesneden kalenderbergversiering. Deze kunnen eveneens gedateerd worden in de vroege ijzertijd.

Figuur 11: VNR 22

Figuur 12: VNR 22

Figuur 13: VNR 22

2.2.2.1.1.2 Gedraaid aardewerk

2.2.2.1.1.2.1 Romeinse Tijd

In totaal werden 3 fragmenten kruikwaar gerecupereerd. Enerzijds een wandscherf uit structuur 2 (VNR 32), anderzijds een wand- en bodemfragment uit structuur 11 (VNR 193 & 202). Op basis van hun baksel lijken deze afkomstig van Bavay-Famars.

2.2.2.1.1.2.2 Romeinse Tijd / Middeleeuwen

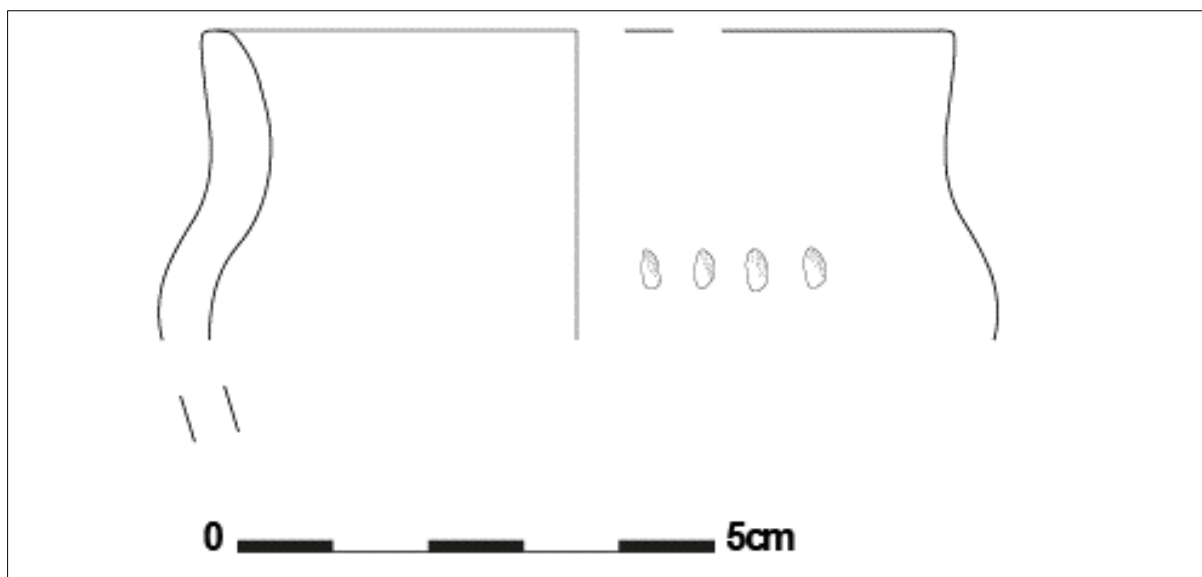
Verspreid over het terrein werden nog 5 fragmenten reducerend gebakken aardewerk aangetroffen. Deze bestaan uit 4 wandscherven en 1 rand. Hun fragmentaire aard zorgt ervoor dat deze moeilijk te determineren zijn. De grijze *Low Lands Ware* vormde mogelijk de grootste groep van reducerend gebakken aardewerk in de Romeinse tijd in deze regio. Het is niet altijd even gemakkelijk om deze aardewerksoort te onderscheiden van de middeleeuwse reducerend gebakken variant.⁸ Reducerend gebakken aardewerk komt voor tot in de 16^e eeuw.⁹ 2 wandfragmenten (VNR 6 & VNR 194) en 1 randfragment (VNR 57) komen voor in combinatie met kruikwaar en kunnen zodanig als Romeins beschouwd worden. VNR 57 wordt gekenmerkt door versiering in de vorm van een band nagelindrukken net onder de hals.

⁸ De Clercq, 2009.

⁹ De Groote K.2008, 105.

Figuur 14: VNR 57

Figuur 15: VNR 57

2.2.2.1.1.2.3 Late middeleeuwen / post-middeleeuwen

Uit de zeefstalen van S100 (structuur 11) kon een wandfragmentje oxiderend gebakken aardewerk met interne en externe loodglazuur (VNR 196) worden gerecupereerd. Oxiderend gebakken aardewerk wordt vanaf de 1^e helft van de 15^e eeuw volledig geglaazuurd aan de binnenzijde en vanaf het einde van de 16^e eeuw zijn alle vormen die vuil kunnen worden geheel geglaazuurd.¹⁰ Vermoedelijk betreft dit een intrusief scherfje.

2.2.2.1.2 Verbrande leem

Uit S73, de geïsoleerde kuil waar ook het typische kalenderbergaardewerk werd aangetroffen, konden 2 fragmenten huttenleem (126gr) worden gerecupereerd. Dit wijst op bewoning tijdens de vroege ijzertijd.

2.2.2.1.3 Silex

Tijdens het terreinwerk werd 1 silexfragment (VNR 38) gerecupereerd uit een kuil (S49) vlakbij structuur 1. Daarnaast leverde het zeefresidu van S100 (structuur 11) 2 silexfragmentjes (VNR 198 & VNR 199) op. Na controle kunnen deze allen als natuurlijk beschouwd worden.

¹⁰ Bartels M 1999, 107.

2.2.2.1.4 Metaal

Alle metaalvondsten zijn ontdekt bij metaaldetectie van het vlak 0 of net onder de teelaarde. Deze vondsten staan los van de aangetroffen archeologische site maar getuigen op hun beurt van menselijke aanwezigheid tussen de 17^e en 20^e eeuw.

Hieronder volgt een overzicht:

VNR	Aard	Opmerking	Datering
1	Munt	5 cent Willem I / Willem II (NL)	19e eeuw
2	Gesp	Schoengesp	1690-1720
3	Knoop	Colour H. standard	20 ^e eeuw
4	Lepel	Koffielepel	20 ^e eeuw
9	Knoop	Colour H. standard	20 ^e eeuw
10	Gewicht / Knoop	Loden rokgewicht of knoop	18 ^e -20 ^e eeuw
11	Klein kaliber munitie	Huls, Duits	WOI
12	Musketkogel	18 gram	16 ^e -19 ^e eeuw
13	Munitie	Drijfband	WOI
49	Knoop	/	19 ^e -20 ^e eeuw
50	Gesp	Prikgesp	Ca. 1800
51	Munt	25 cent Albert I (BEL)	1922
52	Gesp	Schoengesp met florale versieringen	1660-1720

Figuur 16: Overzicht metaalvondsten

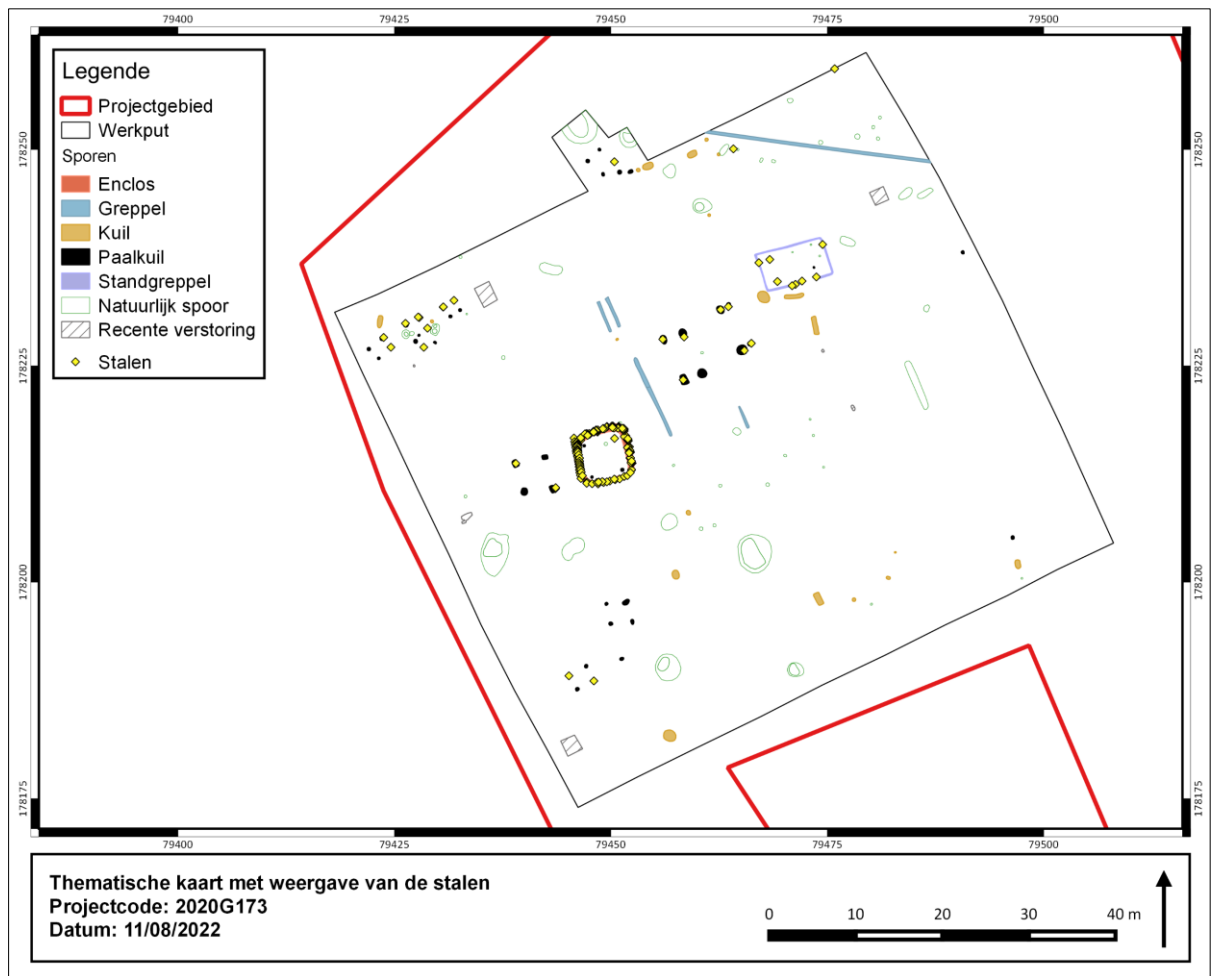
Figuur 17: VNR 52

2.2.2.2 Assessment van de stalen

Het assessment van de stalen bestaat uit het bepalen van de bewaringstoestand en het informatiepotentieel van de stalen zelf, en van de vondsten die daarin vervat zitten (zowel de culturele als de natuurwetenschappelijke). Doel is om het wetenschappelijk potentieel van elke materiaalcategorie in te schatten, per spoor, per spoorcombinatie, per structuur, en voor de archeologische site in haar geheel.

Alle genomen stalen werden verzameld per spoor- en eventueel laagnummer en werden voorzien van een vondstnummer. Hiervoor werden dezelfde kaartjes gebruikt als bij de vondsten. Een gedetailleerd overzicht met vermelding van vondstnummer, putnummer, vlaknummer, spoornummer, vulling en soort kan men terugvinden in bijgevoegde stalenlijst.

Ruimtelijk overzicht staalnames:

Figuur 18: Thematische kaart met locaties staalnames

In totaal werden tijdens het veldwerk 162 stalen ingezameld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de verschillende aantallen per staalcategorie.

Code	Categorie	Aantal
MA	Monster algemeen	1
MVON	Monster vondsten	120
MZ	Monster zaden en vruchten	41

Tabel 5: Overzicht en aantallen van de verschillende staalcategorieën

S100 (tijdens het veldwerk geïnterpreteerd als de gracht van een mogelijk ritueel monument (structuur 11)) werd integraal ingezameld om uit te zeven op vondsten. Dit kwam neer op 128 emmers van 10L, waarvan er 120 werden uitgezeefd op een maaswijdte van 1mm. Dit leverde 12 fragmenten aardewerk en 2 fragmenten silex op.

Met het oog op natuurwetenschappelijk onderzoek werden 41 stalen genomen van verschillende kuilen, paalkuilen en greppels. De stalen zijn zodanig geselecteerd dat ze mogelijk iets kunnen bijdragen tot datering, landschapsreconstructie, voedselvoorziening, status, handelscontacten, ambachtelijke activiteiten,... Tot slot werd nog een staal (VNR 48) genomen van de humusrijke laag (Bh-horizont) ter hoogte van profiel 3.

In afweging met het voorziene budget werden enkele stalen geselecteerd voor effectieve analyse. Volgende stalen werden onderzocht met het oog op het beantwoorden van de gestelde onderzoeksvragen:

	Vondstnr	Spoornr	Laag	Aard spoor	Onderzoeksvraag
10L stalen (macro)	39	56	1	Paalkuil structuur 1	Datering C14 + Analyse macroresten
	37	83	2	Paalkuil structuur 2	Datering C14 + Analyse macroresten
	181	100	1	Gracht structuur 11	Datering C14 + Analyse macroresten
	117	98	2	Paalkuil structuur 10	Datering C14 + Analyse macroresten
	24	61	1	Paalkuil structuur 3	Datering C14
	19	17	2	Paalkuil structuur 8	Datering C14

Tabel 6: Geselecteerde stalen

Het assessment macrobotanie en C14-onderzoek werden uitgevoerd door BIAAX consult en Poznan Radiocarbon Laboratory. Deze zitten als bijlage in dit rapport.

De niet onderzochte stalen hebben potentieel voor kenniswinst en dienen bijgevolg gedeponneerd te worden voor eventueel later onderzoek.

2.2.2.3 Conservatie-assessment

Ten einde de bewaringstoestand en eventuele behandelingsmethoden te kunnen vaststellen, worden alle archeologische artefacten na het einde van het veldwerk onderworpen aan een eerste visuele inspectie.

Hierna kan een strategie opgesteld worden die aangeeft welke conserverende behandelingen dienen uitgevoerd te worden op de verschillende vondsten en vondstcategorieën. In samenspraak met de betrokken conservator kunnen bepaalde handelingen uitgevoerd worden door de veldwerkleider of medewerkers.

Verregaande restauratiebehandelingen worden pas uitgevoerd indien er in de bekrachtigde nota of archeologienota of de voorwaarden daarbij of de voorwaarden bij de toelating zekere verplichtingen inhouden, of op eigen initiatief van de erkende archeoloog.

Voor de site van Wielsbeke Molenstraat werden geen vondsten voor verdere conservatie geselecteerd. Wel werd het vondstmateriaal gereinigd en verpakt volgens de regels van de kunst, ten einde de reeds aanwezige verwerking tot een minimum te beperken.¹¹

2.2.2.4 Assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren

Het assessment geeft een beschrijving van de sporen, spoorcombinaties en structuren, en biedt een inschatting van hun bewaringstoestand en hun typologische, chronologische en ruimtelijke indeling.

Tijdens de opgraving langs de Molenstraat te Wielsbeke werden verschillende sporen aangetroffen. In totaal ging het om 84 archeologische sporen, verschillende natuurlijke sporen

¹¹ Cools A., 2009, *Inpakken: een kunst. Het verpakken van archeologische vondsten*, Brussel.

(S998) en enkele recente verstoringen (S999). Uit de 84 archeologische sporen werden 11 structuren herkend. Enkele natuurlijke verstoringen werden onderzocht door middel van een coupe, ten einde met zekerheid te kunnen vaststellen dat het om een natuurlijke verstoring ging. De recente verstoringen zijn schaars en kunnen verklaard worden door proefputten uit het proefsleuvenonderzoek of enkele recente afvalkuilen.

Aard	Afkorting	Aantal
Greppel	GR	5
Kuil	KL	22
Paalkuil	PK	55
Kringgreppel vierkant	KGV	1
Standgreppel	SG	1
Natuurlijk spoor	NV	60
Recente verstoring	REC	7

Tabel 7: Overzicht van de aangetroffen sporen.

2.2.2.5 Assessment van de archeologische site

2.2.2.5.1 Algemeen

Voor een archeologische site wordt een inschatting gemaakt van de bewaringstoestand, het chronologisch kader, en de functionele of culturele interpretatie. De ruimtelijke verdeling van de eventuele vondsten en sporen wordt geïnterpreteerd. Het assessment van de archeologische site integreert eveneens alle informatie over het historische, landschappelijke en archeologische kader van de archeologische site. Uiteindelijk wordt per dateringsfase het potentieel op kennisvermeerdering ingeschat.

2.2.2.5.2 Wielsbeke Molenstraat

Cartografische bronnen wijzen op een ruraal karakter van de omgeving. Ook de orthofotosequentie toont weinig evolutie in het landgebruik gedurende de laatste decennia. Het terrein was afwisselend in gebruik als grasland en akkerland.

Op basis van het booronderzoek (2019H233 & 2019K36) en het proefsleuvenonderzoek (2020A208) kon aangetoond worden dat het bodemarchief vrij intact was en dat er zich archeologische sporen bevonden. Deze sporen werden geïnterpreteerd als een funeraire of rituele ruimte te dateren in de (late) ijzertijd.

De resultaten van de opgraving tonen greppels, kuilen, paalkuilen en gebouwplattegronden welke op basis van vondsten, C14-datering en vergelijkingen kunnen gedateerd worden in de ijzertijd en Romeinse tijd. Het aangetroffen archeologisch ensemble kan vermoedelijk eerder geplaatst worden in een nederzettingscontext dan in een rituele of funeraire ruimte. Macrorestenanalyse helpt tenslotte om de site in haar landschappelijke omgeving te plaatsen. Deze opgraving en de uitwerking ervan trachten een antwoord te formuleren op de onderzoeksvragen en kunnen zo zonder twijfel een meerwaarde betekenen wat betreft gebouwplattegronden, de geschiedenis van Wielsbeke en samen met nabijgelegen sites een ruimer beeld vormen van de menselijke aanwezigheid tijdens de ijzertijd en Romeinse tijd op het interfluvium tussen de Leie en Mandel.

2.2.3 Potentieel voor natuurwetenschappelijk onderzoek, aard en waardering.

Tijdens het archeologisch onderzoek werden 42 stalen (1 algemeen monster en 41 macromonsters) genomen in functie van natuurwetenschappelijk onderzoek. Dit met het oog op het bekomen van een absolute datering, landschapsreconstructie en reconstructie van de voedselvoorziening. (Zie 2.2.2. waar het voorstel voor natuurwetenschappelijk onderzoek wordt besproken)

2.2.4 Strategie voor het uit te voeren onderzoek met bijhorende kaders

2.2.4.1 Onderzoeksvragen

In dit eindverslag dienen minstens de volgende onderzoeksvragen beantwoord te worden:

- a) Landschappelijk en bodemkundig:
 - Wat is de archeologisch relevante geologische en aardkundige opbouw?
 - Wat is de landschappelijke context van het onderzoeksgebied?
 - Wat is de relatie tussen de aangetroffen sporen en het landschap en de bodem?
 - Welke veranderingen treden in de loop der tijd op in het landschap en de vegetatie en wat was de rol van de mens hierin?
 - Wat is de landschappelijke ontwikkeling van het projectgebied en welke processen hebben een invloed gehad op de menselijke activiteiten ter hoogte van het gebied?
- b) Landinrichting:
 - Wat is de aard, datering en ruimtelijke en chronologische samenhang van de verschillende elementen van de vindplaats?
 - Kan een mate van continuïteit van occupatie op het terrein aangetoond worden?
 - Op welke manier is de nederzetting ingericht?
- c) Funeraire / rituele contexten:
 - Zijn er sporen van een centraal graf aanwezig binnen of op de monumenten?
 - Zijn aanwijzingen naar meerdere fasen of heruitgravingen?
 - Zijn er indicaties naar de periode dat de monumenten zichtbaar bleven in het landschap en welke invloed dit had op bewoning of begravingen in latere fasen?
- d) Materiële cultuur:
 - Wat kan er op basis van het vondstmateriaal gezegd worden over de materiële cultuur?
 - Is het aardewerk gelijkaardig aan de ceramiek op andere vergelijkbare sites?
 - Tot welke vondsttypen behoren de vondsten? Hoe is de bewaring en wat is de vondstendichtheid?
 - In welke periode zijn de vondsten te dateren?
- e) Algemeen:
 - Wat is de relatie met andere sites in de omgeving?
 - Wat kunnen de opgravingsresultaten vertellen over de menselijke occupatie in de Leievallei tijdens de periodes in kwestie?

2.2.4.2 Strategie voor verwerking

Na het beëindigen van het veldwerk werd gestart met de verwerking. Tijdens deze basisuitwerking werden alle opgravingsdata geadministreerd en gedigitaliseerd. Het gerecupereerde vondstmateriaal werd gewassen, geteld, gewogen, gedetermineerd en indien nodig gefotografeerd en getekend.

Alle foto's werden in een database verwerkt. De foto's die gebruikt worden in het rapport worden voorzien van een digitaal fotobordje.

De verschillende meetresultaten werden verwerkt tot een sporenplan, waarbij eventuele dateringen en fasering werden toegevoegd. Voor de aanwezige structuren werd een apart grondplan gemaakt, op die manier konden de sporen wat meer in detail bekeken worden. Met deze gegevens werd getracht om de onderzoeksvragen naar best vermogen te beantwoorden.

De verschillende sporen werden bestudeerd en uitgewerkt. Bepaalde sporen maakten deel uit van archeologische structuren. Deze worden in hun geheel uitgewerkt. De coupes en profieltekeningen werden gedigitaliseerd en verwerkt tot afbeeldingen in Adobe Illustrator.

De vondsten werden tijdens deze basisuitwerking bewaard in het depot van Ruben Willaert nv te Brugge. Alle ingezamelde archeologische vondsten en data zijn, conform de overeenkomst tussen Ruben Willaert nv en de opdrachtgever, eigendom van Groep Huyzentruyt. De opdrachtgever doet afstand van de vondsten en draagt deze over aan de gemeente Wielsbeke (archiefdepot), welke zal instaan voor het beheer van het archeologisch ensemble volgens artikel 5.2.1. van het Onroerenderfgoeddecreet.

2.2.4.3 Conservatiestrategie

Er worden geen vondsten opgenomen voor conservatie.

2.3 Interpretatie van het onderzochte gebied

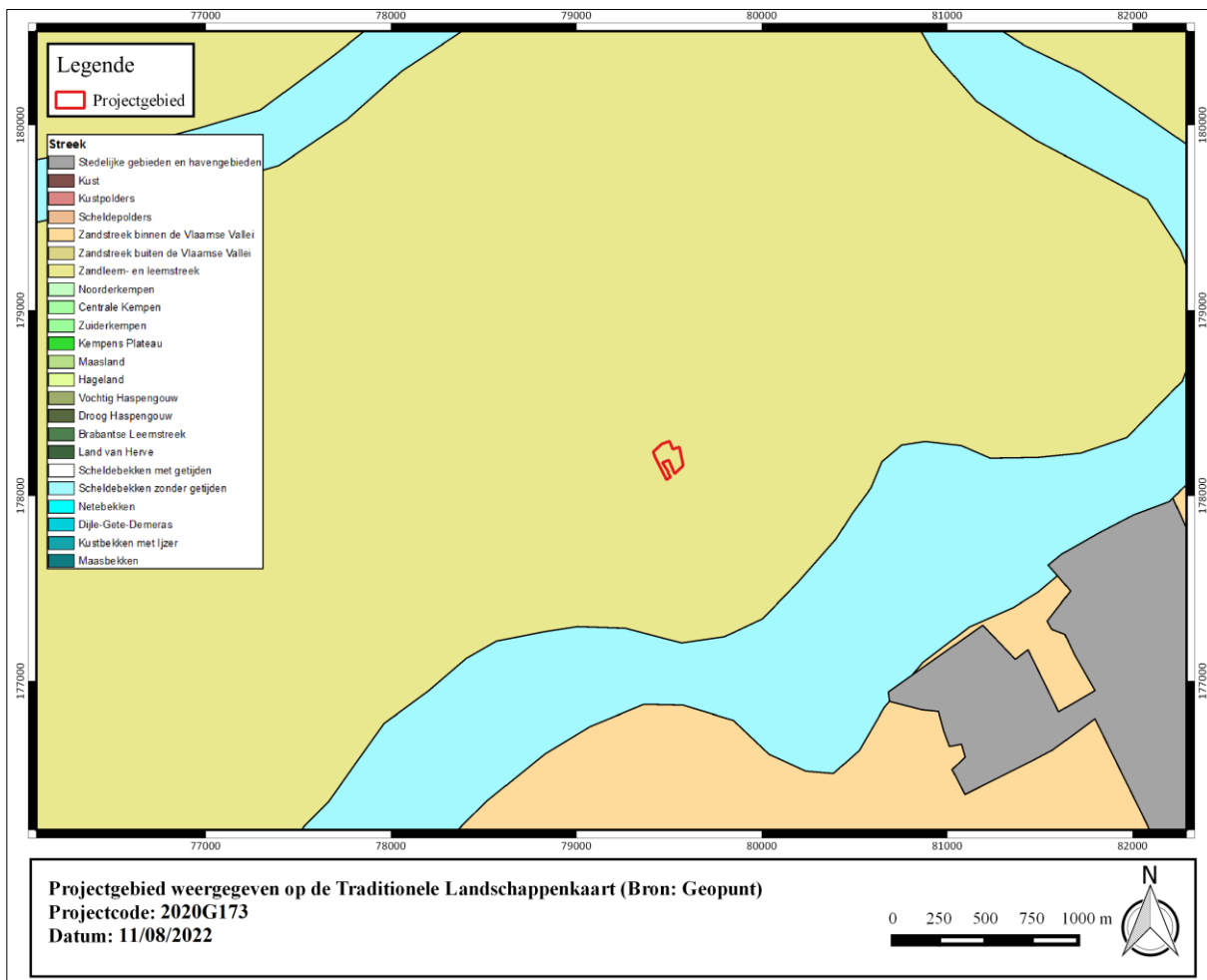
2.3.1 Algemene beschrijving van het kader van de archeologische site¹²

2.3.1.1 Ruimtelijke situering

Het projectgebied is gelegen in Wielsbeke, in de provincie West-Vlaanderen. Ten noordwesten wordt de gemeente begrensd door Oostrozebeke, ten noordoosten door Sint-Baafs-Vijve, ten zuidoosten door Sint-Eloois-Vijve, ten zuiden door Desselgem en ten zuidwesten door Ooigem. Het projectgebied grenst ten zuiden aan de Molenstraat. Aan de overige zijden sluit het deels aan bij bebouwing en deels bij akkerland.

2.3.1.2 Landschappelijke ligging

Het projectgebied is gelegen in de zandleemstreek op een plateau in het interfluvium van de Leie en de Mandel.

Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de traditionele landschappenkaart

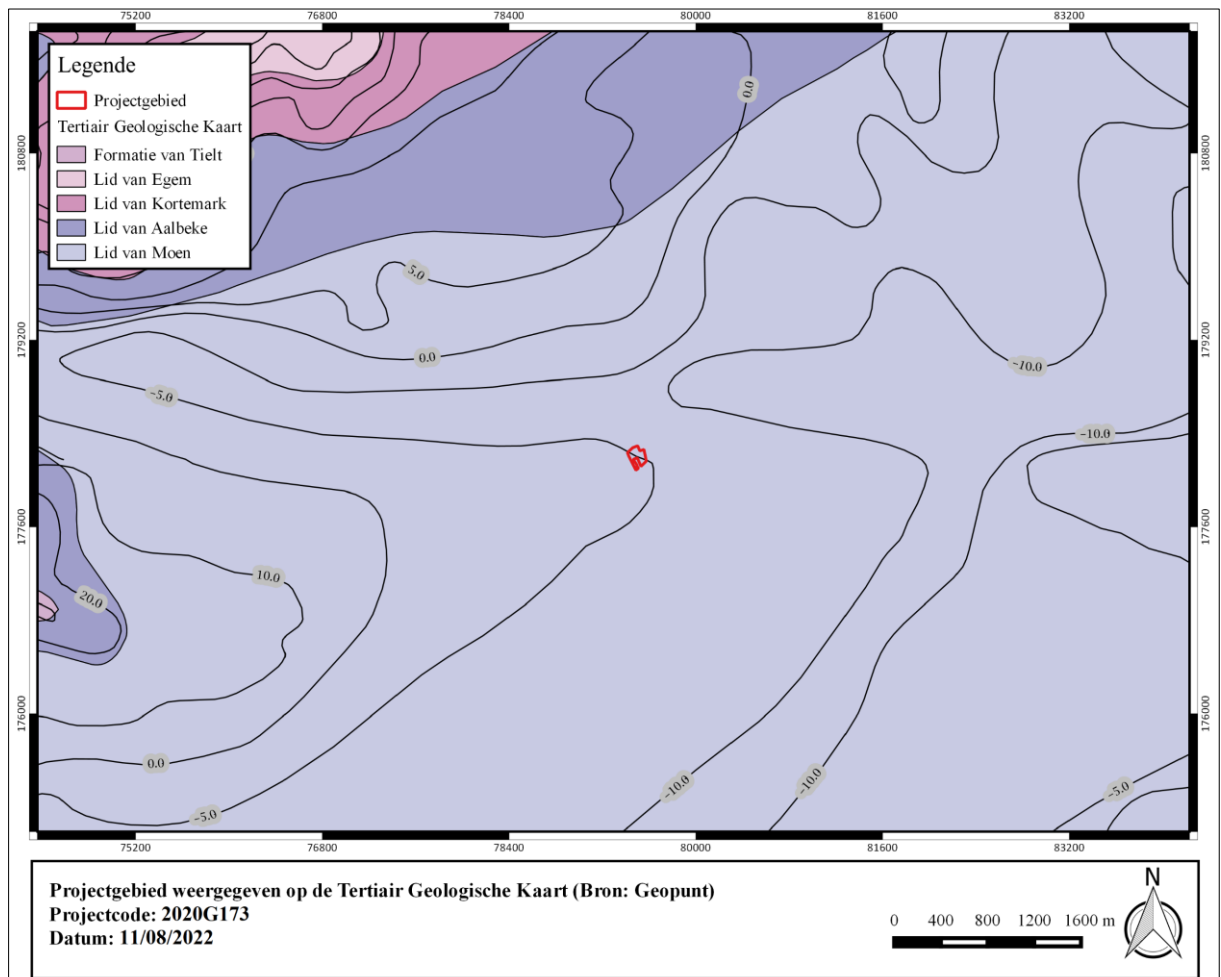
¹² Zie bureauonderzoek met projectcode 2018G139

2.3.1.3 Geologie

2.3.1.3.1 Tertiair

Het projectgebied is gelegen in het **Lid van Moen** (Formatie van Kortrijk). Deze formatie bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten, die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingsmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingsmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.

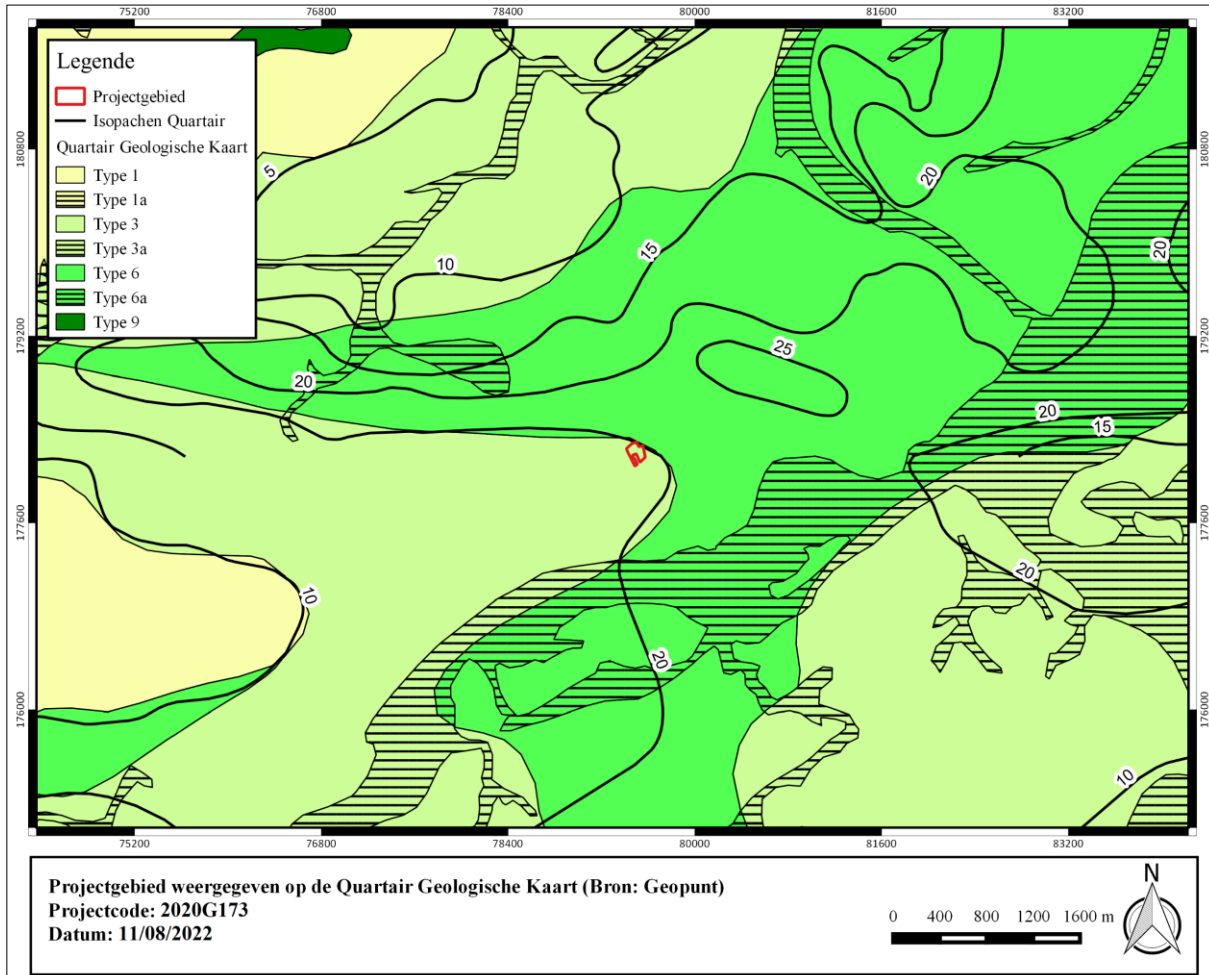
Het **Lid van Moen** is afgezet tijdens een periode van zeespiegelschommelingen, wat resulteerde in een heterogeen sedimentpakket. Het is een grijze kleiige silt, waartussen intercalaties voorkomen van zand met grof glauconiet of gebroken schelpresten. Deze grove lagen zijn vermoedelijk afgezet tijdens stormperiodes (tempestieten). Naar het noorden en noordoosten toe gaat deze eenheid over naar een meer homogene kleiigere afzetting.

Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart

2.3.1.3.2 Quartair

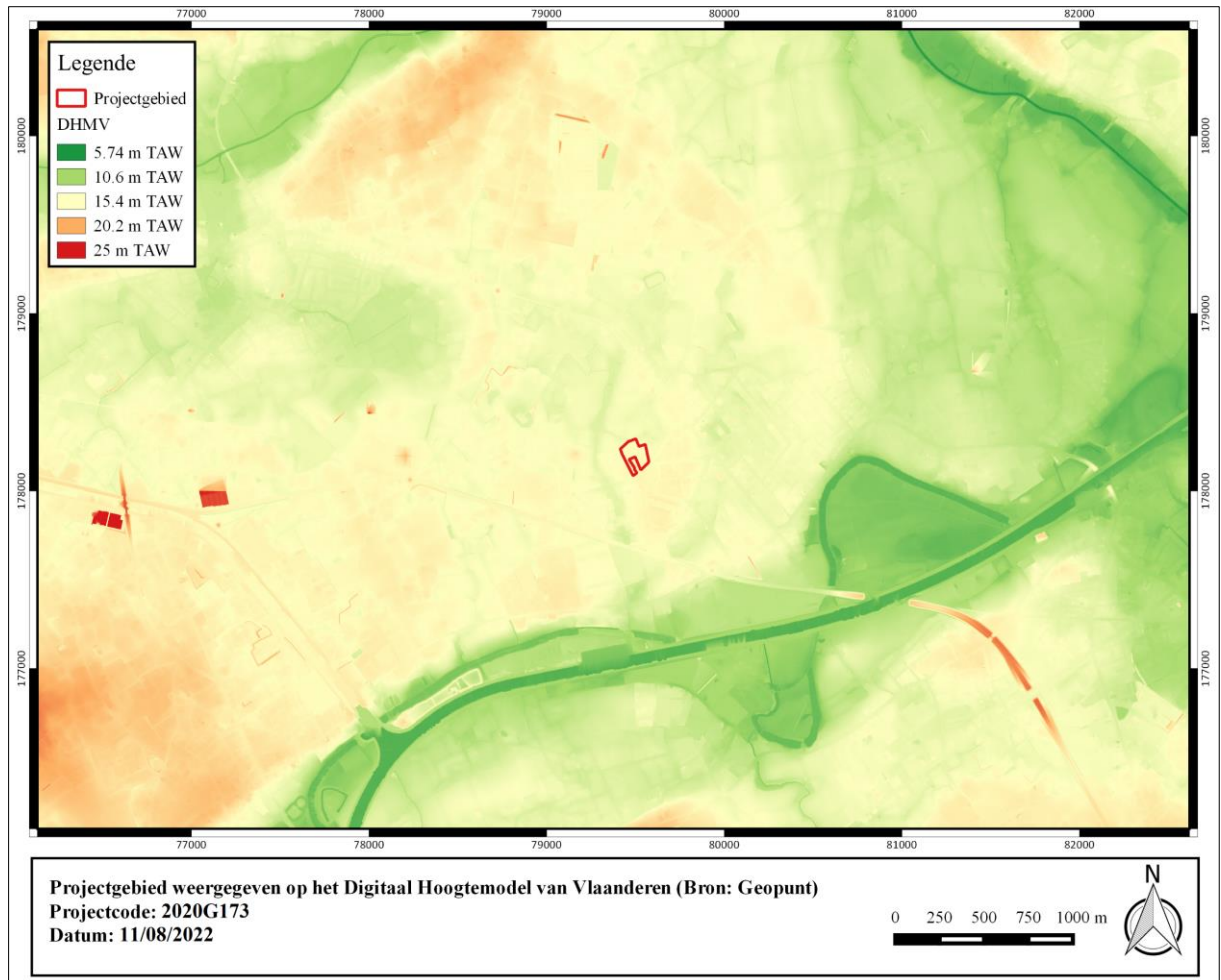
Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 3**. Dit type bestaat uit een basis van fluviale afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zandleem tot leem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen bevatten van het Quartair.

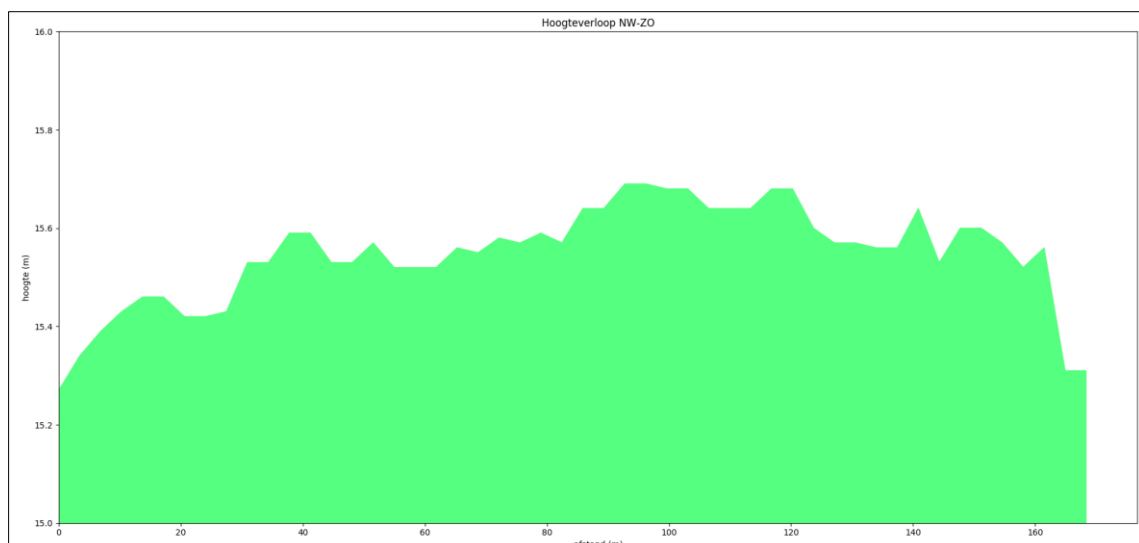
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart

2.3.1.4 Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop

Het projectgebied is gelegen op een gemiddelde hoogte van ca. 15,5 m TAW, op een plateau in het interfluvium van de Leie en de Mandel. Het plateau wordt in het zuiden doorsneden door de Leievallei en in het noorden door de vallei van de Mandel. Ten noordwesten van het plangebied bevindt zich een getuigenheuvel. De overige hoger gelegen delen in de omtrek betreffen kleinere laat-Pleistocene eolische ruggen.

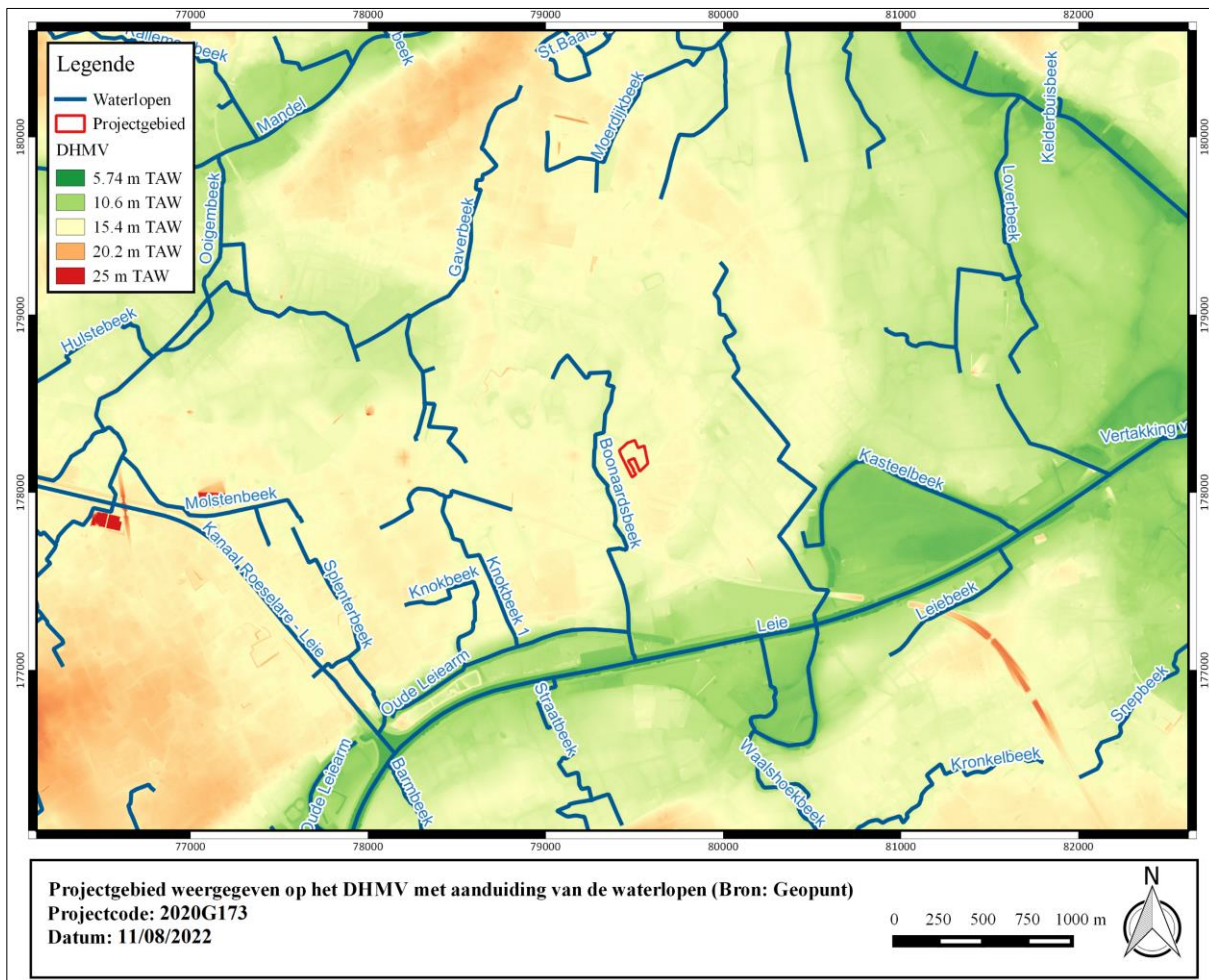
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen

Figuur 23: Hoogteverloop van NW naar ZO

2.3.1.5 Hydrografie

Hydrografisch is het terrein op een plateau langs de Boonaardsbeek gelegen, welke afwatert richting de Leie.

Figuur 24: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen

2.3.1.6 Historisch onderzoek

De eerste vermelding van Wielsbeke is als Wielsbecke in 1075, wanneer Albertus de Wielsbecke in een akte wordt vermeld. In 1141 wordt het bestaan van een grote landbouwwuitbating vermeld. Bestuurlijk ressorteerde het dorp onder de graafschap Vlaanderen, kasselrij Kortrijk, roede van Tielt. Een telling uit 1469 verklaart dat de parochie ca. 160 inwoners kende.

Gedurende de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) heeft het dorp zwaar te lijden onder oorlogsgeweld. Tijdens de geuzenberoerten wordt het interieur van de kerk verwoest. Tijdens het Ancien Regime telt Wielsbeke twee windmolens, waaronder een graanmolen op de Molenhoek.

In de 18de eeuw groeit de bevolking aan. Naast kleine landbouwwuitbatingen is de opkomende vlasnijverheid een aanvullende bron van inkomsten. In 1739 telt Wielsbeke reeds 106 wevers. In 1840-1844 worden al verbeteringswerken aan de Leie uitgevoerd. Deze kanalisatie leidde reeds tot een grote stijging van het waterverkeer over de Leie. Ter aanvulling van de twee bestaande windmolens wordt in 1803 aan de noordzijde van de Molenstraat een nieuwe molen opgericht, naar verluidt een houten staakmolen op torenkot in gebruik als koren- en oliemolen. In 1868 wordt deze molen uitgebreid met een maalderij, aangedreven door een stoommachine. Rond 1887 wordt de maalderij vergroot en wordt opnieuw een stoommachine geïnstalleerd. Voortaan legt men zich enkel toe op het slaan van olie. Vóór 1900 wordt de windmolen buiten gebruik gesteld en de site enkel als maalderij verdergezet.

Vanaf het midden van de 19de eeuw kende de vlasnijverheid een steile opgang doordat er geen verbod meer wordt gesteld op het roten in de Leie. Door de Engelse en Ierse vlaskopers werd de Leie "The Golden River" genoemd, vanwege zijn vermeende unieke rootkwaliteit van het Leiewater, wat eigenlijk voornamelijk te maken had met de trage stroming.

Bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog houdt het 13de Linierement van de 8ste Infanteriedivisie als enige Belgische regiment stand tegen een Duitse overmacht, van 23-26 mei 1940. Zware gevechten langs de Leie in Wielsbeke, Sint-Baafs-Vijve en Sint-Eloois-Vijve leiden tot grote verliezen, door de verdediging wordt tijdswinst gecreëerd voor de geallieerde terugtrekking in Duinkerke. Door terugtrekkende Belgische troepen wordt de spoorwegbrug over de Leie tussen Sint-Eloois-Vijve en Wielsbeke opgeblazen. Na de drie dagen strijd zijn het dorpscentrum en kerk Wielsbeke zwaar verwoest. In plaats van heropbouw en herstelling van de kerk kiest men onder impuls van pastoor Laga om meer naar het noorden, op de "Molenhoek", een volledig nieuwe Sint-Laurentiuskerk in modern-gotische stijl op te trekken.¹³

¹³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Wielsbeke [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/125004> (geraadpleegd op 17 augustus 2018).

2.3.1.7 Cartografisch onderzoek

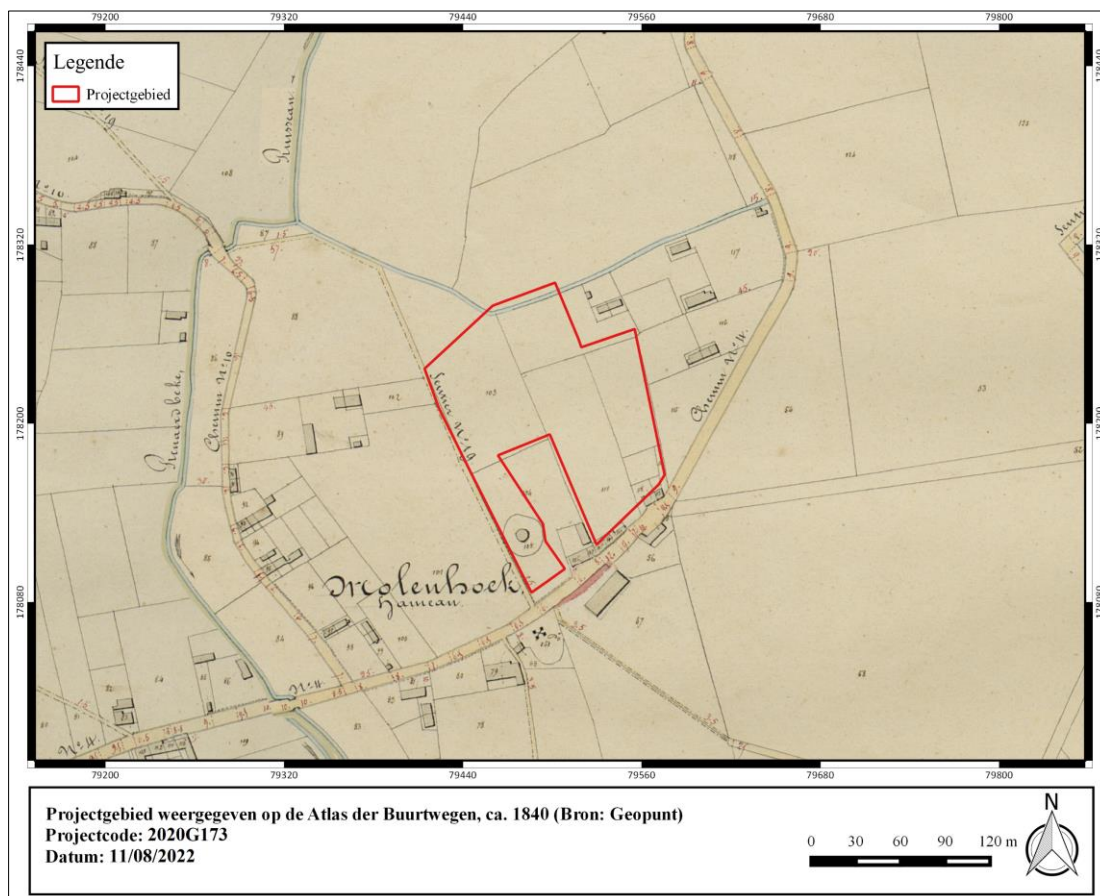
De Ferrariskaart karteert het projectgebied als akkerland. Het verloop van de Molenstraat is reeds duidelijk waarneembaar. Precies ten zuiden situeert zich een graanmolen die reeds wordt vermeld in de 17de eeuw.

Op de Atlas der Buurtwegen en de Poppkaart is geen bebouwing waar te nemen binnen de contour van het onderzoeksterrein. In het westelijk deel situeert zich desalniettemin een cirkelvormige structuur, allicht refererend naar een houten staakmolen op torenkot, in gebruik als koren- en oliemolen. In de noordelijke zone wordt het projectgebied aangesneden door een waterloop.

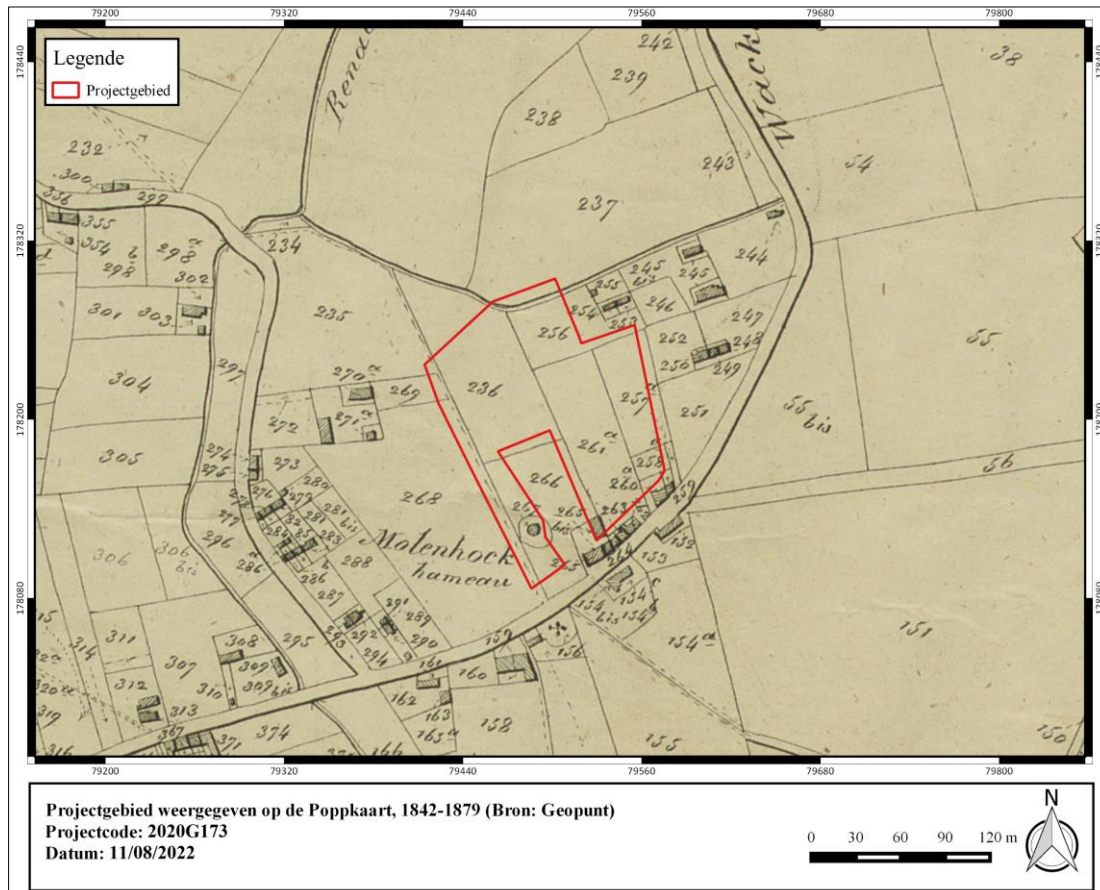
De effectieve opgravingszone is gelegen ter hoogte van akkerland zonder indicaties van bebouwing.

Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777

Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840

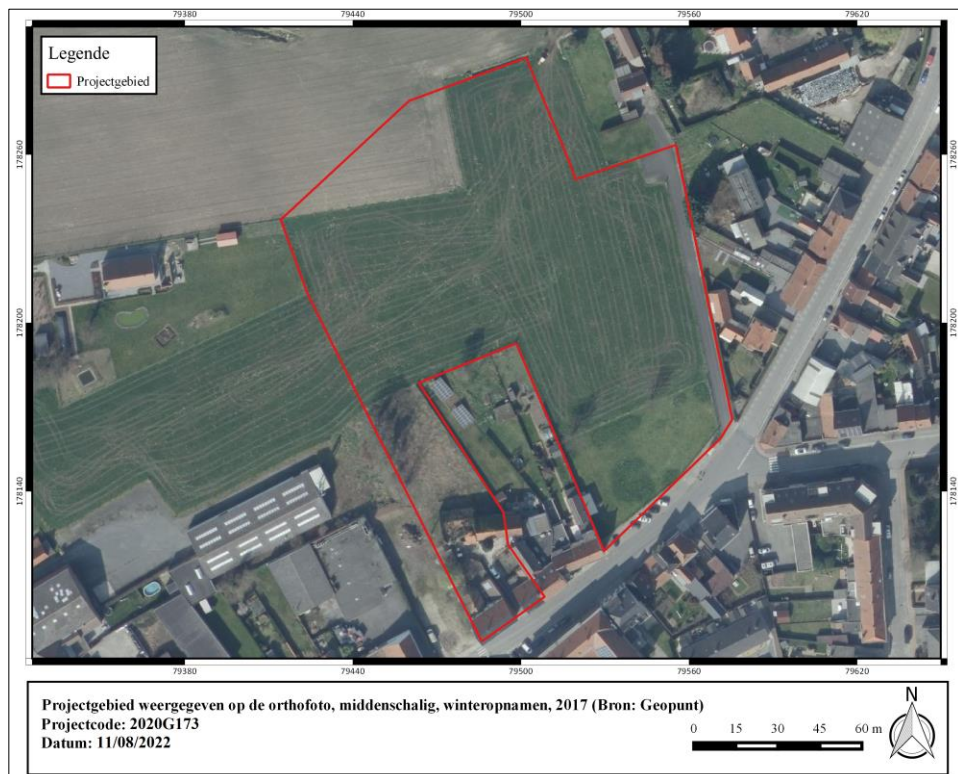
Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879

2.3.1.8 Huidig gebruik en verstoringen

De orthofotosequentie geeft bebouwing weer langsheen de Molenstraat. Het overgrote deel van het projectgebied is in gebruik als grasland of akker. De opgravingszone ligt volledig binnen het gras- of akkerland

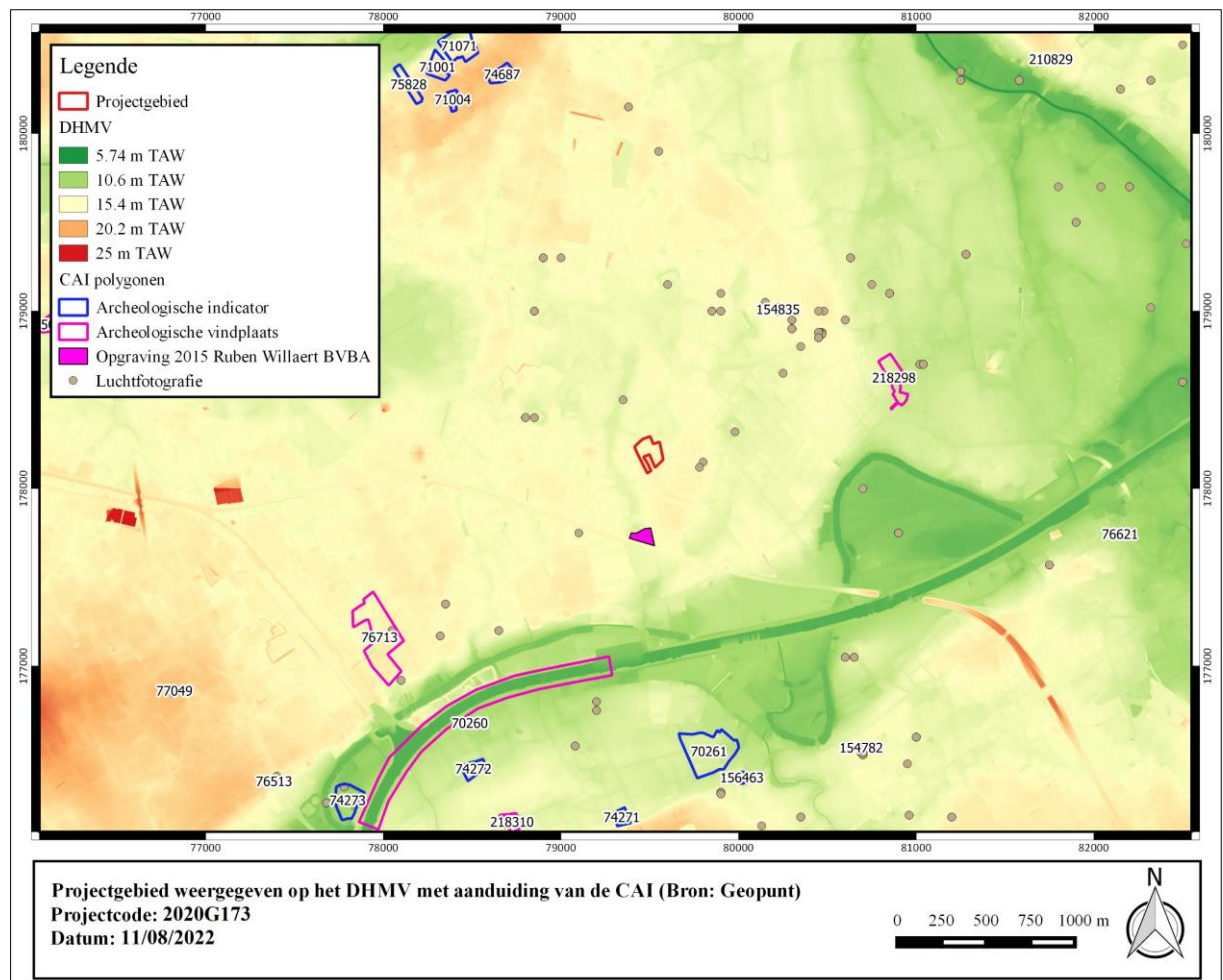
Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990

Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017

2.3.1.9 Beschrijving van de gekende archeologische waarden

Archeologische vondsten op het grondgebied van Wielsbeke wijzen op menselijke aanwezigheid sinds de steentijd. 500 m ten zuiden van het projectgebied werden in 2015 op de percelen tussen de Maurissenstraat en de Lobeekstraat, funeraire resten uit de metaaltijden evenals bewoningssporen uit de late ijzertijd en vroeg-Romeinse periode onderzocht. Een tweetal kilometer ten zuidwesten van het projectgebied, aan de Vaartstraat, werden bij onderzoeken in 2005 en 2008 materiële resten uit de steentijden en ijzertijd, bewoningssporen uit de vroeg-Romeinse periode tot de middeleeuwen en funeraire resten uit de Romeinse periode aangetroffen. In de ruime omgeving werd tijdens werfcontroles in de jaren '70 en '80 materiaal uit de Romeinse periode aangetroffen. Daarnaast werd een aanzienlijke hoeveelheid lithisch materiaal gerecupereerd bij veldkarteringen. Tot slot wijzen cartografische indicatoren op sites met walgracht en luchtfotografische prospectie op grafmonumenten uit de bronstijd.

Figuur 30: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI

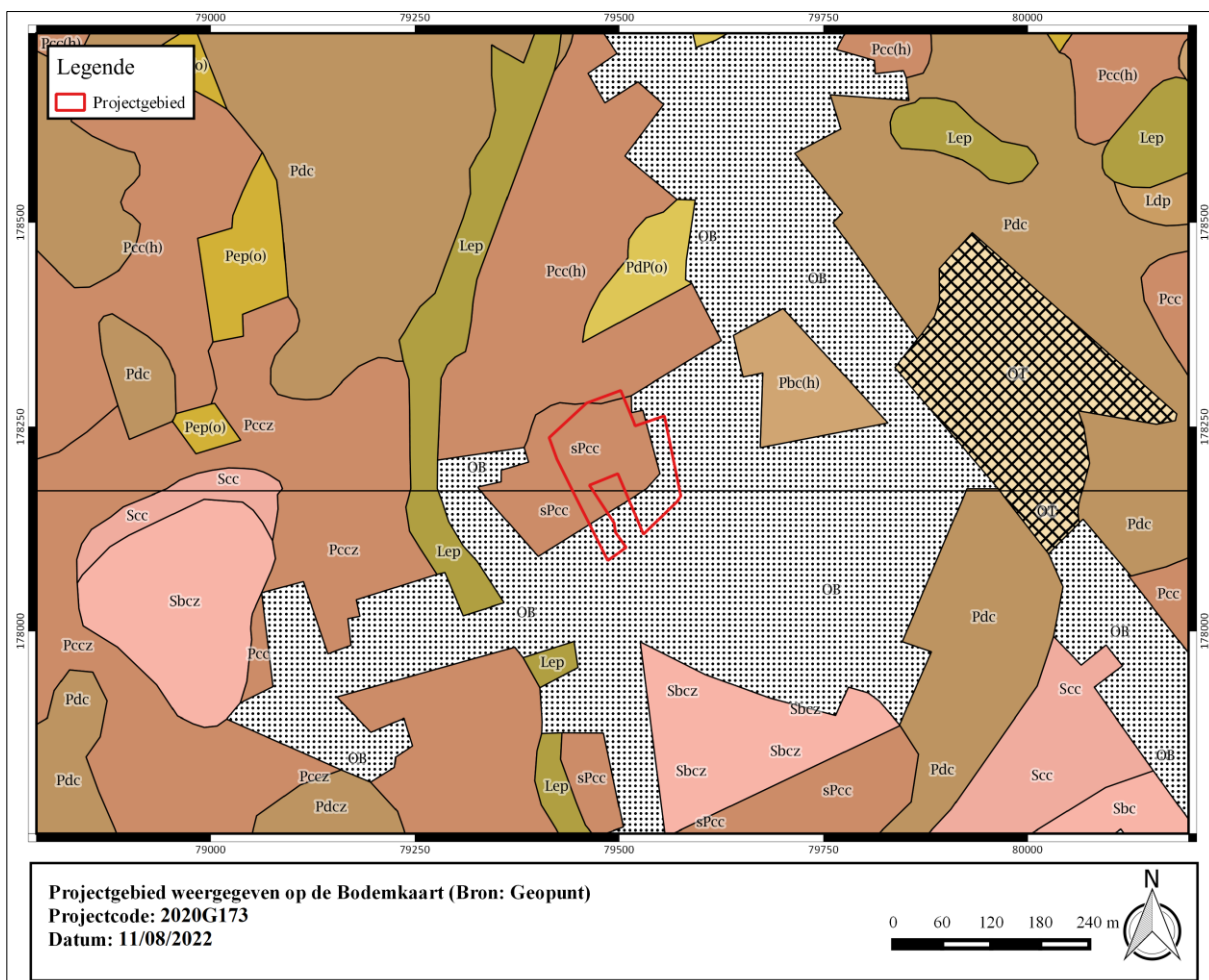
2.3.2 Bodemkundige beschrijving

2.3.2.1 Bodemtypes

Het bodemtype **Pcc** is een matig droge licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. Deze bodem heeft een 25-30 cm dikke grijsbruine bouwvoor en is goed humeus. Door in cultuurname is een deel van de uitlogingshorizont met de bouwvoor vermengd tot een homogeen goed humeuze Ap waaronder een bruingele overgangshorizont voorkomt van 20-30 cm dik. De verbrokkelde textuur B situeert zich tussen 50 en 80 cm. Veel Pcc gronden zijn beïnvloed door de Tertiair onderliggende formaties welke op wisselende diepte een gevarieerd substraat vormen.

Het bodemtype **sPcc** is een matig droge licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont met zand op geringe diepte (ondieper dan 75 cm). Deze bodem heeft een 25-30 cm dikke grijsbruine bouwvoor en is goed humeus. Door in cultuurname is een deel van de uitlogingshorizont met de bouwvoor vermengd tot een homogeen goed humeuze Ap waaronder een bruingele overgangshorizont voorkomt van 20-30 cm dik. De verbrokkelde textuur B situeert zich tussen 50 en 80 cm. Veel Pcc gronden zijn beïnvloed door de Tertiair onderliggende formaties welke op wisselende diepte een gevarieerd substraat vormen.

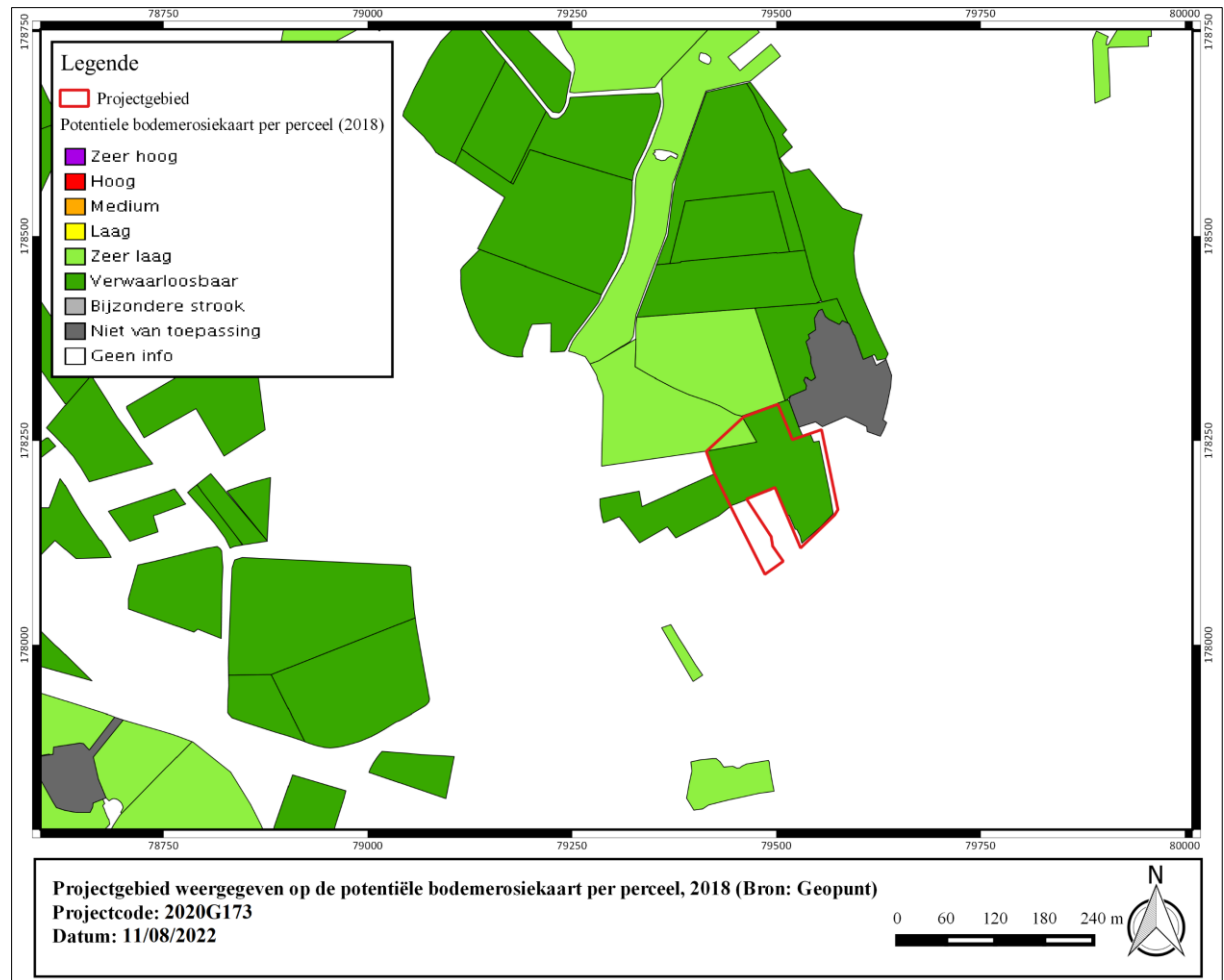
Het bodemtype **OB** is een kunstmatig bodemtype waarbij de natuurlijke bodem sterk verstoord kan zijn door de aanwezige verharding of bebouwing. Hierdoor is het niet altijd mogelijk de natuurlijke bodem te herkennen.

Figuur 31: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart

2.3.2.2 Bodemerosie

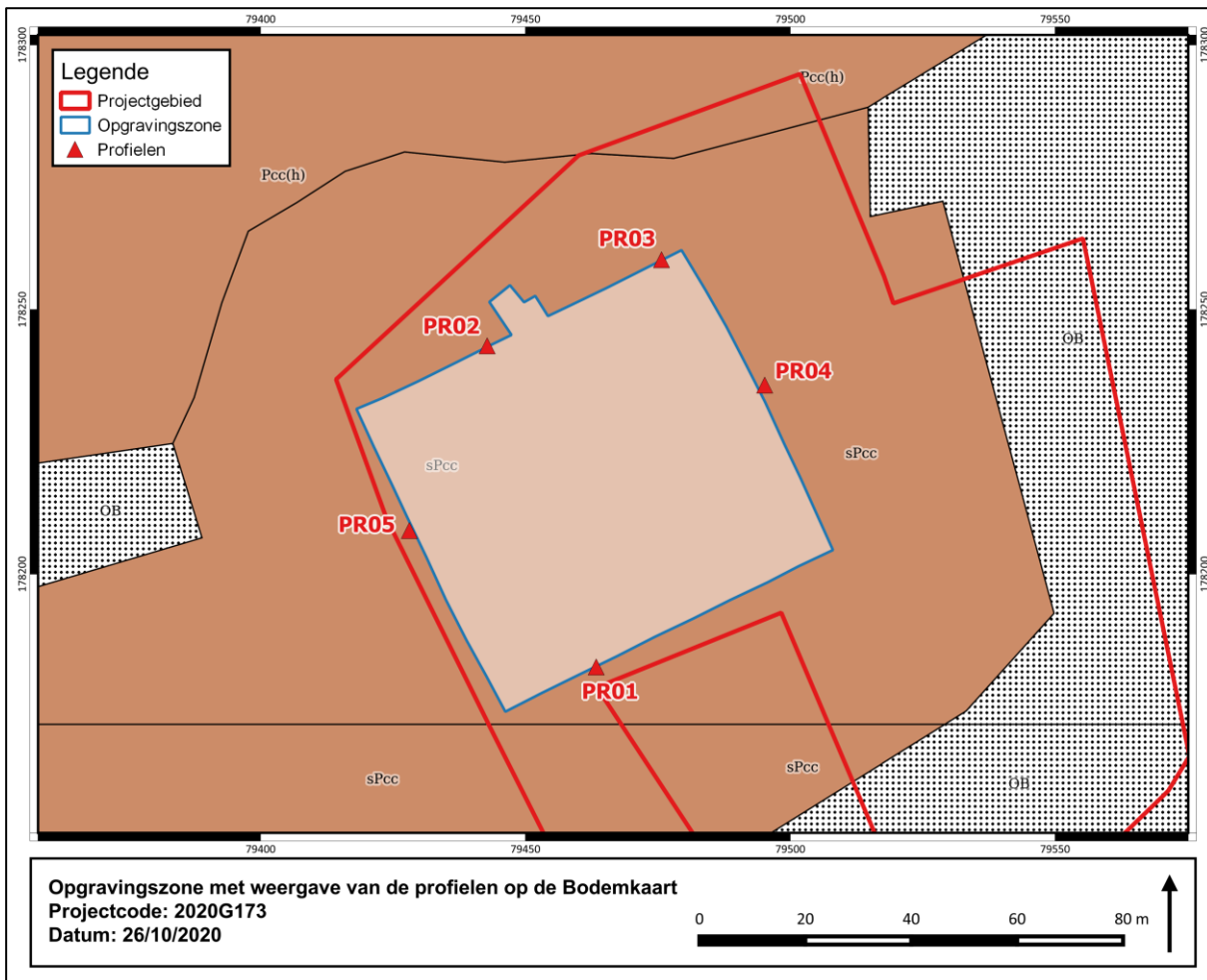
De potentiële bodemerosiekaart geeft een zeer lage tot verwaarloosbare erosiegraad weer.

Figuur 32: Projectgebied weergegeven op de Potentiële bodemerosiekaart per perceel, 2018

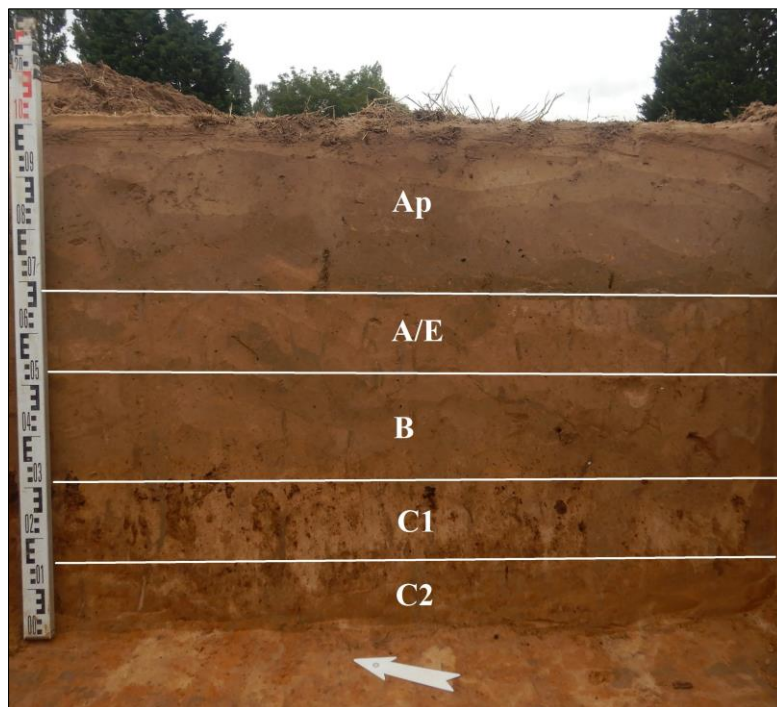
2.3.2.3 Algemene bodemopbouw

In functie van de analyse van de bodemopbouw werden in totaal 5 bodemprofielen geregistreerd. De profielen worden beschreven conform de FAO *guidelines for soil description*, de richtlijnen van de Databank Ondergrond Vlaanderen en de Code van Goede Praktijk. De aangetroffen bodems werden gedetermineerd volgens het Belgische bodemclassificatiesysteem.

Figuur 33: Opgravingsplan met aanduiding van de profielen.

2.3.2.3.1 Referentieprofiel (Profiel 4)

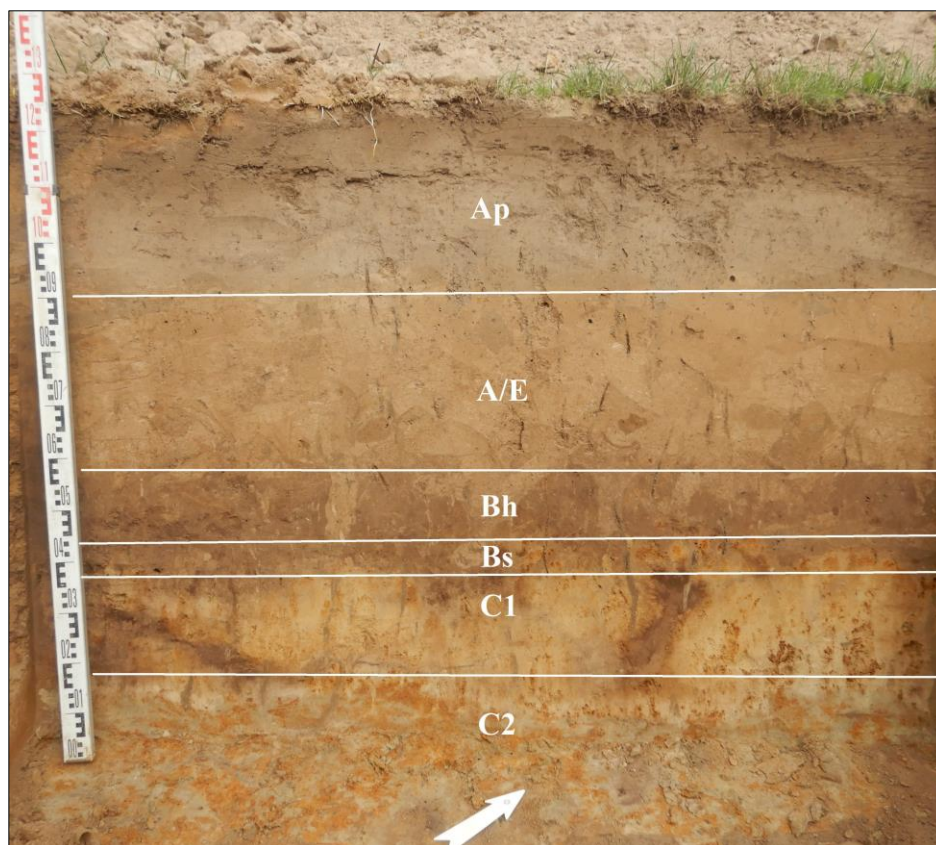

Figuur 34: Profiel 4

Ap (0-35 cm-mv)	Homogeen, donkergrijsbruin lemig zand, humeus, houtskoolspikkels, strakke ondergrens door ploegactiviteiten
A/E (35-50 cm-mv)	Heterogeen, vermenging A en E, bruin, zandleem, bioturbatie
B (50-75 cm-mv)	Heterogeen, vermenging, humusaanrijking, grijsbruin, zandleem
C1 (75-90 cm-mv)	Homogeen, beige, zandleem, gley
C2 (90-... cm-mv)	Heterogeen, zandleem, kleibijmenging, sterke gley

Tabel 8: Profiel 4

2.3.2.3.2 Profiel 3

Figuur 35: Profiel 3

Ap (0-35 cm-mv)	Homogeen, donkergrijsbruin, lemig zand, humeus, houtskoolspikkels
A/E (35-70 cm-mv)	Homogeen, vermenging A en E, bruin, zandleem,
Bh (70-85 cm-mv)	Homogeen, humusaanrijking, grijsbruin, zandleem
Bs (85-95 cm-mv)	Heterogeen, ijzeraanrijking, oranje
C1 (95-115 cm-mv)	Homogeen, beigegeel, zandleem, gley, bioturbatie
C2 (115-... cm-mv)	Heterogeen, zandleem, kleibijmenging, sterke gley

Tabel 9: Profiel 3

De bodemopbouw van het projectgebied komt overeen met de bodemkaart (sPcc), de quartair geologische kaart en de resultaten van het proefsleuvenonderzoek (2020A208).

De zandige tot zandlemige afzettingen bovenaan de profielen kunnen geïnterpreteerd worden als eolische afzettingen van het Weichseliaan tot vroeg-Holocene. De kleiige bijmenging naar onder toe in de profielen, wijst in de richting van fluviale afzettingen. Deze sedimenten werden vermoedelijk afgezet tijdens het Weichseliaan.

Ter hoogte van de noordoostelijke hoek van het terrein is de bodemopbouw het best bewaard. Profiel 3 toont een goed bewaarde B-horizont. Uit de overige profielen (PR 1, 2, 4 & 5) blijkt de bodem iets minder goed bewaard. Het feit dat het terrein afhelt in noordoostelijke richting kan ertoe hebben bijgedragen dat de bodem in de dieper gelegen zones beter bewaard is gebleven. De vermenging van de bouwvoor met de onderliggende lagen is te wijten aan het verploegen van het terrein.

2.3.3 Voorlopige beschrijving van de archeologische site op basis van het sporen- en vondstenbestand

2.3.3.1 Analyse van de opbouw van de archeologische site

Tijdens de opgraving werden nederzettingssporen aangetroffen uit de ijzertijd en de Romeinse periode. Het gaat hierbij om paalkuilen, kuilen & greppels. Verschillende paalkuilen vormen archeologische structuren, welke kunnen onderverdeeld worden in 4 hoofd- en /of bijgebouwen en 7 spiekers.

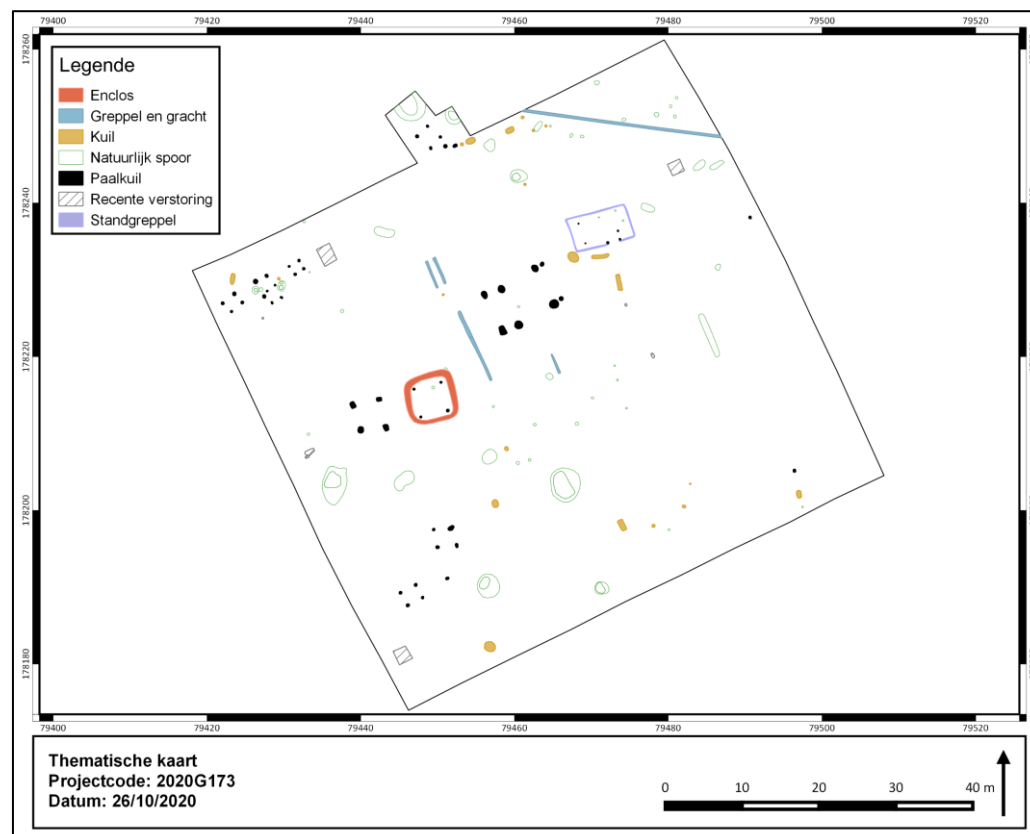
2.3.3.2 Analyse van archeologische structuren, spoorcategorieën, spoorcombinaties en individuele sporen

Het archeologisch leesbaar niveau manifesteert zich bovenaan de C1-horizont. De hoogte varieert tussen 14,17m TAW en 14,96m TAW met een daling naar het noordoosten toe. Hiermee kent het archeologische niveau eenzelfde verloop als het maaiveld.

In totaal werden 151 sporen geregistreerd, waarvan 84 weerhouden als archeologisch relevant.

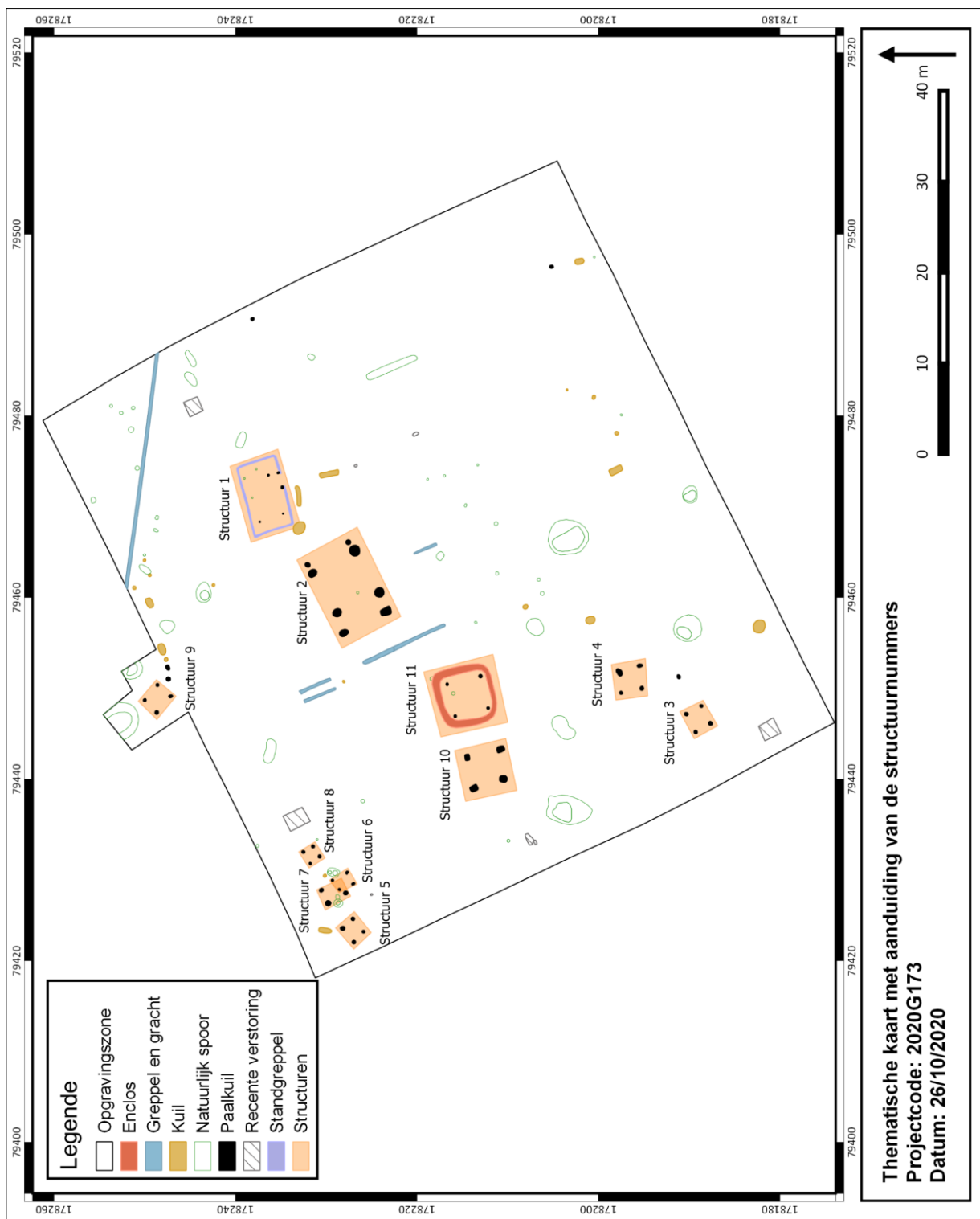
Afkorting	Categorie	Aantal
GR	Greppel	5
KL	Kuil	22
PK	Paalkuil	55
KGv	Kringgreppel vierkant	1
SG	Standgreppel	1
REC	Recente verstoring	7
NV	Natuurlijke verstoring	60

Tabel 10: Weergave van het aantal aangetroffen sporen

Figuur 36: Thematische kaart

Hieronder worden de sporen per categorie besproken waarbij ze gelinkt kunnen worden aan één of meerdere spoorcombinaties.

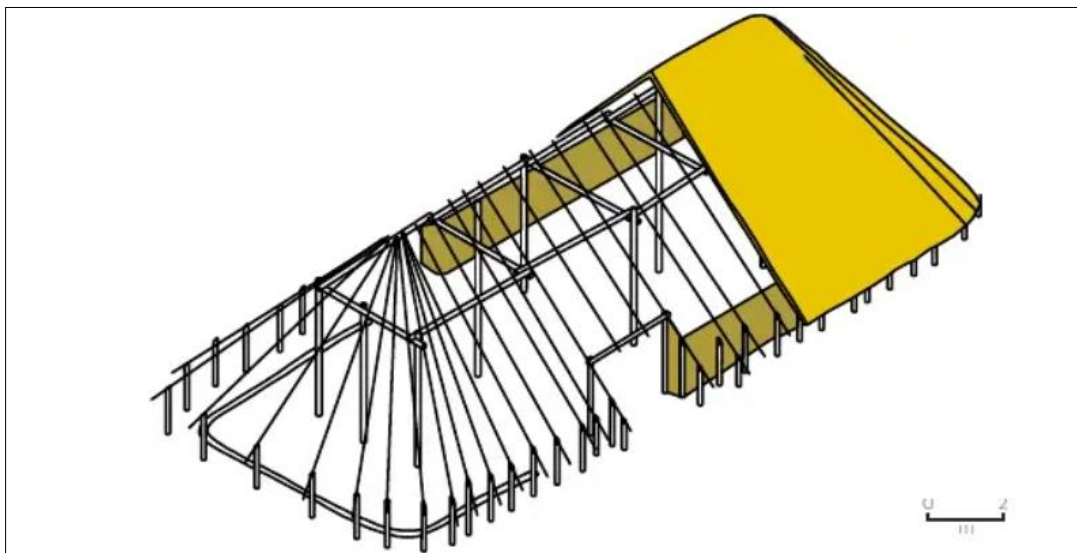
Figuur 37: Opgravingsplan met aanduiding van de structuren

2.3.3.2.1 Hoofd- en/of bijgebouwen

2.3.3.2.1.1 Structuur 1

De eerste gebouwplattegrond werd reeds aangesneden tijdens het proefsleuvenonderzoek. Het betreft een rechthoekig gebouw met greppel. Deze komvormige greppel is 20cm breed en tot maximaal 25cm diep bewaard. In het noorden is de greppel minder goed bewaard (max. 10cm diep) en bijgevolg moeilijk leesbaar. Hier werden in de greppel verschillende mollengangen geregistreerd, welke bij nader inzien mogelijks kunnen geïnterpreteerd worden als de restanten van wandpaaltjes. Dit gecombineerd met een verstevigde ingang ter hoogte van de greppel pleit voor een interpretatie als standgreppel. Op die manier kan een standgreppelgebouw gereconstrueerd worden met een omtrek van 7,5m x 4,5m en een interne oppervlakte van 33m². Dit gebouw heeft een ONO-WZW oriëntatie met een ZO georiënteerde ingang. De ingang bestaat uit een onderbreking in de standgreppel van 1,4m breed. Aan beide kanten van de ingang is aan de binnenzijde een paalkuil aanwezig. Deze extra palen (S56 & S57) waren nodig om de ingang te overbruggen en een voldoende hoge doorgang te verkrijgen. Hun paalkuil toont een komvorm van 20cm diep. Verder komen nog 3 paalkuilen voor binnen in het gebouw. 2 parallelle paalkuilen (S51 & S52) in het ZW van het gebouw doen vermoeden dat het een volledig of deels 3-schepig gebouw betreft. Deze paalkuilen kennen een vlakke bodem en zijn slechts tot 10cm diep bewaard. Daarnaast werden intern nog 3 mogelijke paalkuiltjes herkend welke in coupe niets opleverden. Mogelijks betreft het toch zeer ondiep bewaarde paalkuilen.

Dit gebouwtype is voornamelijk te dateren in de vroege ijzertijd. Vergelijkbare gebouwplattegronden werden aangetroffen in Sint-Gillis-Waas Kluizenmolen¹⁴, Gent Hoge Weg¹⁵ & Zele Kouterbosstraat¹⁶. Deze worden beschreven als het type Oss-Ussen 2.¹⁷ Het grote verschil te Wielsbeke Molenstraat is echter het ontbreken van buitenstijlen als dakdragende constructie. Mogelijk zijn deze niet bewaard wegens te ondiep. Een andere mogelijkheid is dat de wandconstructie het dak heeft gedragen. Bovendien zijn de afmetingen te Wielsbeke kleiner dan de hierboven vermelde voorbeelden. Vermoedelijk is er dus eerder sprake van een bijgebouw dan van een woonhuis.

Figuur 38: Reconstructie type Oss-Ussen 2 (Bron: LANGE et.al. 2014)

¹⁴ BOURGEOIS J. 1993

¹⁵ DYSELINCK T. et.al. 2013

¹⁶ WYNS G et.al. 2017

¹⁷ LANGE et.al. 2014

Uit de standgreppel kon 1 fragmentaire wandscherf uit handgevormd aardewerk (VNR 33) worden gerecupereerd. Helaas betreft dit niet diagnostisch materiaal.

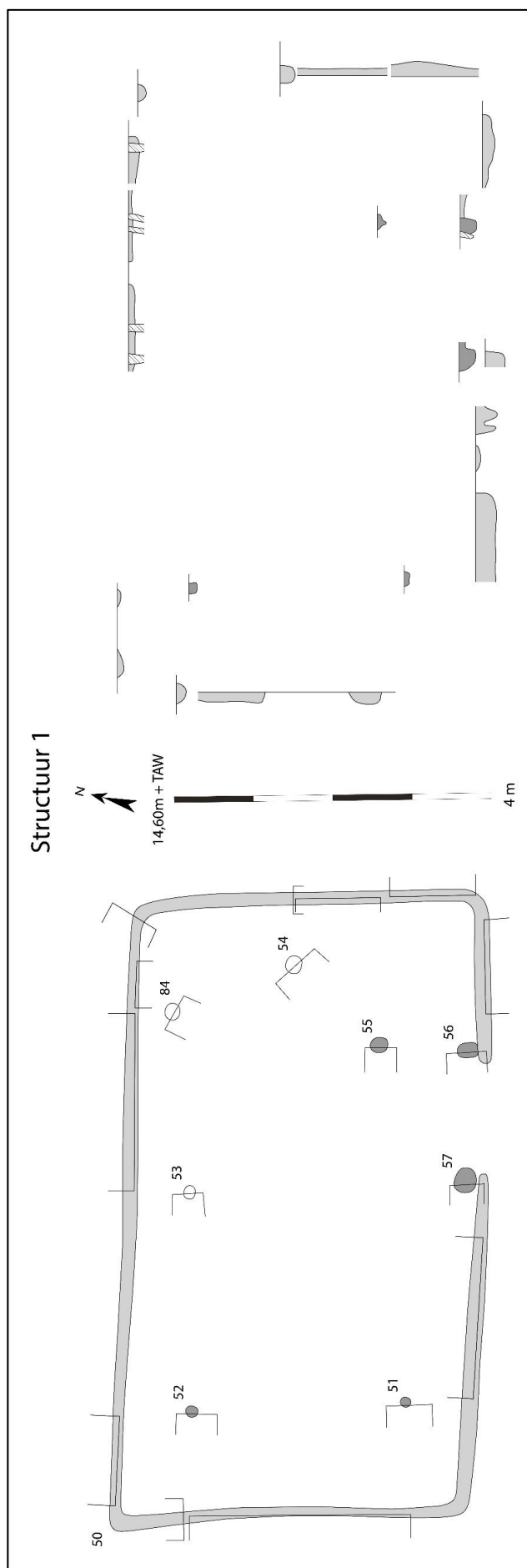
In totaal werden 9 stalen (10L) genomen voor verder natuurwetenschappelijk onderzoek. In afweging met het voorziene budget werd een staal (VNR 39) van paalkuil S56 gedateerd aan de hand van C14 en geanalyseerd op macroresten. De C14 datering op basis van houtskool komt uit op een datering in de 14^e-15^e eeuw. De houtskool was verglaasd wat mogelijk tot een afwijkende datering kan leiden. De analyse op macroresten toont de aanwezigheid van een kafnaald van haver. Hieruit is niet op te maken of het om een gecultiveerde haver soort of om het akkeronkruid oot gaat. Het geeft wel aan dat er graan in de omgeving van het standgreppelgebouw is verwerkt.

Tot slot ondersteunt de vondst van een rand met vingertopindrukken (VNR 8) in een kuil (S58) ter hoogte van de ingang een datering in de vroege ijzertijd.

WIMS-20 - 2020G173 - Werkput 1 - Structuur 1

Figuur 39: Structuur 1

Figuur 40: Gedigitaliseerd grondplan van Structuur 1

Figuur 41: Coupe UV op S50 (Structuur 1)

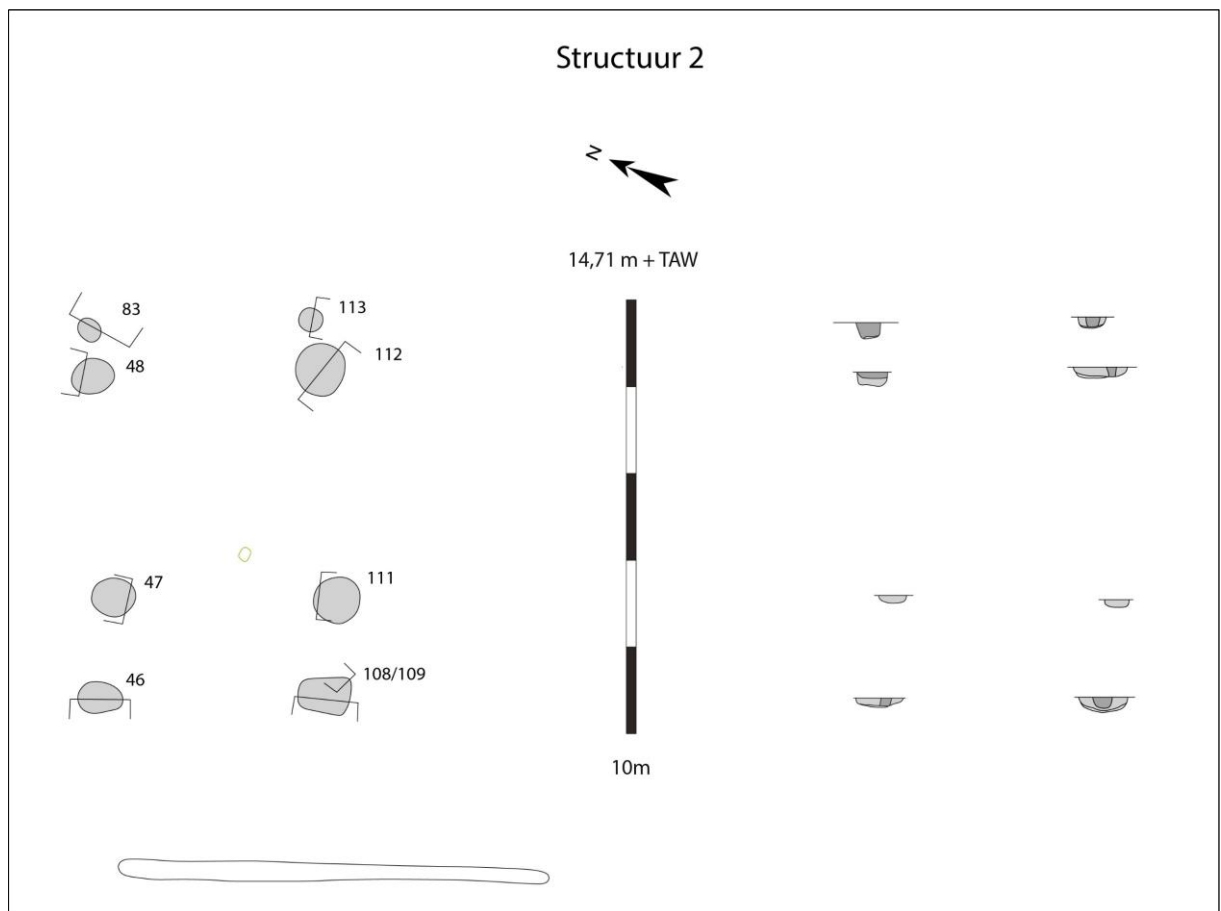
Figuur 42: Coupe S57

2.3.3.2.1.2 Structuur 2

Structuur 2 betreft een éénschepig rechthoekig gebouw van ca. 8,5m x 5,5m met een interne oppervlakte van 42m². Dit gebouw heeft een NO-ZW oriëntatie. De dragende structuur bestaat uit 6 grote paalkuilen (S46, S47, S48, S108, S111 & S112) van ca.1m x 1m. Deze zijn per 3 verdeeld over de lange zijdes. De onderlinge onregelmatige afstand doet tegenover elkaar liggende toegangen in de lange zijdes vermoeden, namelijk een opening van 5m tussen S47 & S48 en S111 & S112. Daarnaast zien we aan de NW-zijde een versteviging van de structuur doormiddel van 2 extra palen (S83 & S113). De versteviging en tegenover elkaar liggende openingen doen de aanwezigheid van vee vermoeden. Tot slot zijn alle paalkuilen in coupe min of meer komvormig en tot ca. 30cm diep bewaard.

Uit structuur 2 konden 6 fragmentjes niet diagnostisch handgevormd aardewerk (VNR6, VNR7, VNR 53, VNR 54, VNR 57 & VNR 58), een wandfragmentje kruikwaar (VNR 32) en 1 rand met vingertopafdrukken op de schouder (VNR 57) worden gerecupereerd.

In totaal werden 7 stalen (10L) genomen voor verder natuurwetenschappelijk onderzoek. In afweging met het voorziene budget werd een staal (VNR 37) van paalkuil S83 gedateerd aan de hand van C14 en geanalyseerd op macroresten. De C14 datering op basis van een gerstkorrel komt uit op een datering in de 1^e eeuw v. Chr tot de 1^e eeuw na Chr. De analyse op macroresten toont de aanwezigheid van een gerstkorrel en een niet nader te determineren graankorrel.

Figuur 43: Structuur 2

Figuur 44: Coupe S48

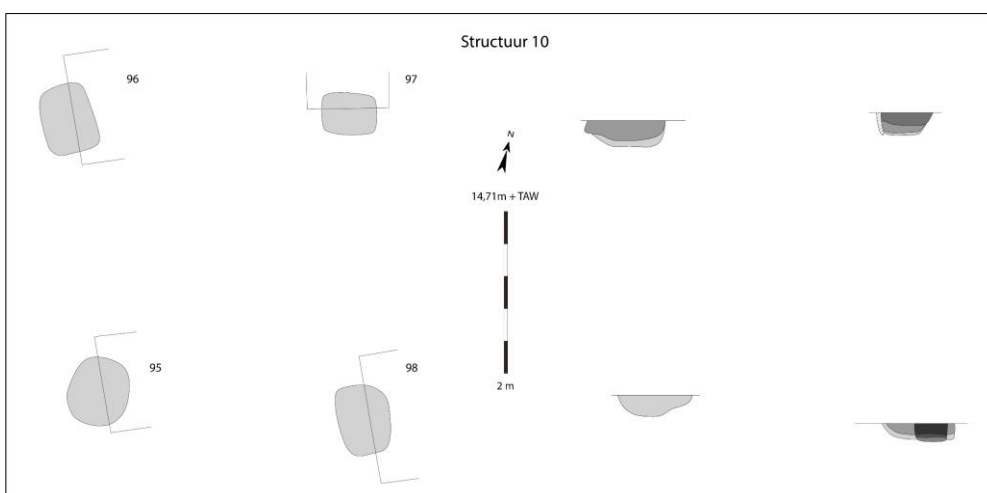
2.3.3.2.1.3 Structuur 10

Structuur 10 komt naar voor als een vierkant gebouw bestaande uit 4 palen met een onderlinge afstand van 3,5m. De interne oppervlakte bedraagt 12m². Op basis van de grootte wordt deze niet als spieker beschouwd. De paalkuilen zijn afgerond rechthoekig van vorm met afmetingen van ca. 90cm x 70cm. In coupe zijn deze komvormig en tot ca.30cm diep bewaard.

Uit structuur 10 konden geen vondsten worden gerecupereerd.

In totaal werden 3 stalen (10L) genomen voor verder natuurwetenschappelijk onderzoek. In afweging met het voorziene budget werd een staal (VNR 117) van paalkuil S98 gedateerd aan de hand van C14 en geanalyseerd op macroresten. De C14 datering op basis van houtskool komt uit op een datering in de 14^e eeuw. De houtskool was verglaasd wat mogelijk tot een afwijkende datering kan leiden. Het macrorestenonderzoek leverde geen zaden op.

Structuur 10 ligt vlak naast structuur 11 met een gelijkaardige oriëntatie. Waarschijnlijk zijn deze gelijktijdig te dateren.

Figuur 45: Structuur 10

WIMS-20 - 2020G173 - Werkput 2 - Structuur 10

Figuur 46: Structuur 10

WIMS-20 - 2020G173 - Werkput 2 - Spoor 98 - Coupe AB

Figuur 47: Coupe S98

2.3.3.2.1.4 Structuur 11

Direct ten oosten van structuur 10 komt structuur 11 naar voor. Deze werd reeds aangesneden tijdens het proefsleuvenonderzoek. Structuur 11 bestaat uit een vierpalig gebouw omgeven door een ononderbroken greppel met afgeronde vierkante vorm. De interne oppervlakte bedraagt 25 m². De greppel is maximaal 85cm breed en tot 20cm diep bewaard. Aan de binnenzijde komt in iedere hoek een paalkuil (S99, S101, S103 en S104) voor met afmetingen van ca. 30cm x 30cm. Deze vormen een vierkante structuur van 3,7m x 3,7m met een interne oppervlakte van 14 m². In coupe tonen deze een komvorm met een maximale bewaarde diepte van slechts 16cm.

Dergelijke gebouwtypes zijn gekend in zowel funeraire, rituele als nederzettingscontexten gedurende de late ijzertijd en de Romeinse tijd. Bij funeraire contexten wordt verwezen naar dodenhuisjes waar centraal een graf aanwezig is. Deze werden aangetroffen in Wijshagen-Plokkrooi¹⁸ maar ook dichterbij, net over de grens in Frankrijk.¹⁹ In relatie met nederzettingscontexten zijn gelijkaardige gebouwtypes aangetroffen in Krombeke Stavelestraat²⁰ & Oostvleteren Woestenstraat²¹. Daarnaast ook in Frankrijk en Centraal-Europa²². Deze worden beschouwd als zogenaamde portiekgebouwen. Mogelijk kan ook structuur 10 als een portiekgebouw beschouwd worden, want vaak worden enkel vier zware palen aangetroffen die evenwel te ver uiteen staan om geïnterpreteerd worden als spieker of hooiberg. De exacte functie is nog onbekend. Vermeldenswaardig is ook de vondst van een gelijkaardig gebouwtype te dateren in de volle middeleeuwen (Damme Stakendijke²³). Deze structuur werd geïnterpreteerd als bijgebouw met een mogelijke functie als opslagplaats of werkhut. Hier wordt geopperd dat sommige van deze gebouwtjes ingegraven ‘hutkommen’ waren, waarvan de wanden bekleed waren met planken of vlechtwerk. De standgreppel en paalsporen van de wandconstructie kunnen tot onder de bodem van de kuil reiken, met als gevolg dat tijdens een opgraving paalkuilen en/of standgreppels zichtbaar kunnen zijn zonder sporen van een verdiept vloerniveau. In dit licht werd op amper 2 km ten zuidwesten van de opgravingszone een hutkom aangetroffen waarbij intern eveneens vier palen aanwezig waren met een onderlinge afstand van 3m x 3,5m. Deze wordt gedateerd in de late ijzertijd / Vroeg Romeinse Tijd.²⁴

De vulling van de greppel werd integraal ingezameld. Dit komt neer op 128 stalen (10L), waarvan 120 stalen werden uitgezeefd (1mm) op vondsten. Uit de greppel konden 15 fragmenten aardewerk (VNR 193-197, VNR 200-203 & VNR 205-206) worden gerecupereerd. Deze bestaan uit niet diagnostische handgevormde wandfragmenten (10), een wandfragment Lowlands ware en een bodem- en een wandfragment kruikwaar van Bavay-Famars.

In totaal werden 9 stalen (10L) genomen voor verder natuurwetenschappelijk onderzoek. In afweging met het voorziene budget werd een staal (VNR 181) van greppel S100 gedateerd aan de hand van C14 en geanalyseerd op macroresten. De C14 datering op basis van houtskool komt uit op een datering tussen 1661 en het heden. De houtskool was verglaasd wat mogelijk tot een afwijkende datering kan leiden. Het macrorestenonderzoek leverde geen zaden op.

¹⁸ CREEMERS & VAN IMPE 1992

¹⁹ DELEVRE

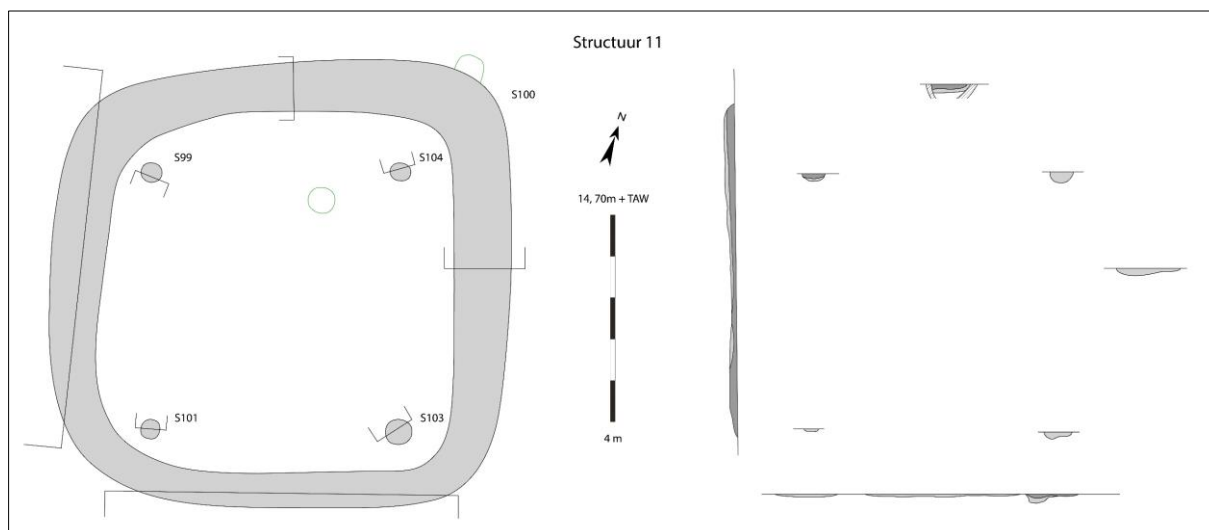
²⁰ BEKE F. et.al. 2018

²¹ MESTDAGH B. 2019

²² QUILLIEC & LARUAZ 2011

²³ DECONYNCK J. et.al. 2021

²⁴ Hoorne J. 2007

Figuur 48: Structuur 11

WIMS-20 - 2020G173 - Werkput 2 - Structuur 11

Figuur 49: Structuur 11 in vlak

WIMS-20 - 2020G173 - Werkput 2 - Structuur 11

Figuur 50: Structuur 11 in coupe

WIMS-20 - 2020G173 - Werkput 2 - Spoor 100 - Coupe UV

Figuur 51: Coupe UV op S100 (Structuur 11)

WIMS-20 - 2020G173 - Werkput 2 - Spoor 99 - Coupe AB

Figuur 52: Coupe S99

2.3.3.2.2 *Spiekers*

Verspreid over het terrein werden 7 spiekers aangetroffen. Structuur 3 & 4 situeren zich in de ZW-hoek van het projectgebied terwijl structuren 5, 6, 7 & 8 zich zij aan zij situeren in de NW hoek van het terrein. Structuur 9 werd blootgelegd in de uitbreiding ten noorden van het projectgebied (zie Figuur 37).

Spiekers zijn per definitie kleine schuurtjes met een verhoogde vloer die dienden als opslagruimte van oogst- en zaaigoed. Op die manier werd vermeden dat vocht en ongedierte de opgeslagen voorraden aantasten. Ze stonden vaak gegroepeerd in de nabijheid van akkers of rond de huizen.²⁵ Al de aangetroffen spiekers kunnen beschouwd worden als het type IA conform de typologie van Oss. Type IA betreft structuren met 4 palen bestaande uit 2 rijen staanders.²⁶ De interne oppervlakte van de spiekers varieert te Wielsbeke Molenstraat tussen de 2 en 5m². Spiekers van dergelijke kleine afmetingen en de aanwezigheid in grote getale zijn typisch voor de periode tussen de late bronstijd en de Romeinse periode.²⁷ Dit sluit mooi aan bij de aangetroffen hoofd- en/of bijgebouwen. Spiekers zijn traditioneel moeilijk te dateren door het gebrek aan vondsten. Ook hier werd in geen enkele spieker vondstmateriaal aangetroffen. Elke structuur werd bemonsterd voor natuurwetenschappelijk onderzoek wat wel een datering zou kunnen opleveren. In afweging met de kosten-baten werden 2 spiekers (structuur 3 & structuur 8) geselecteerd voor C14-datering.

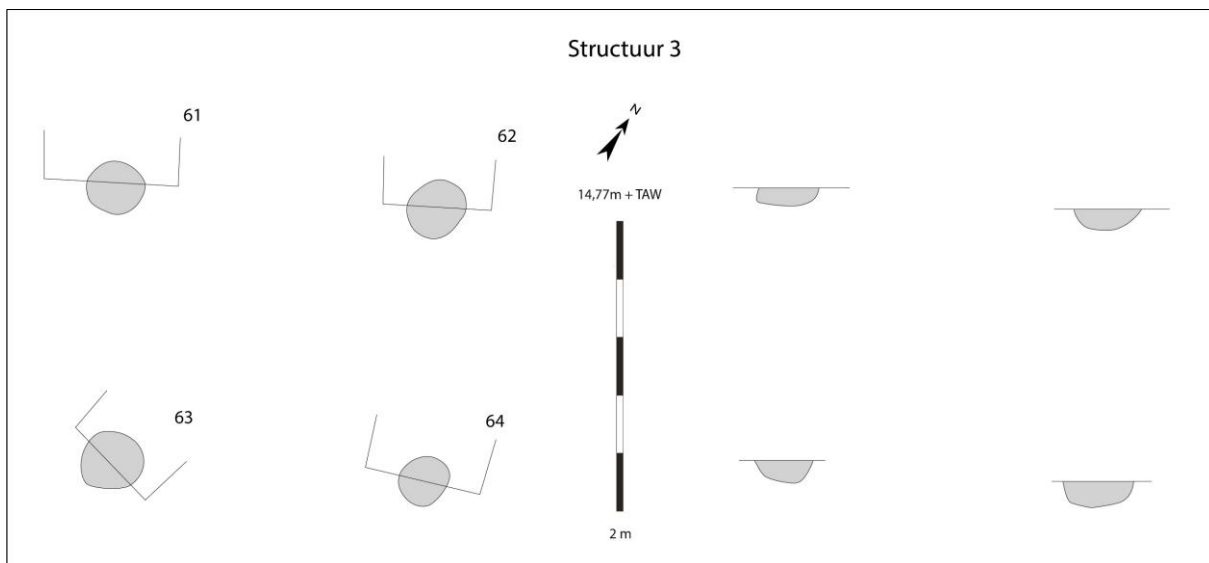
²⁵ SCHINKEL 1994

²⁶ SCHINKEL 1998

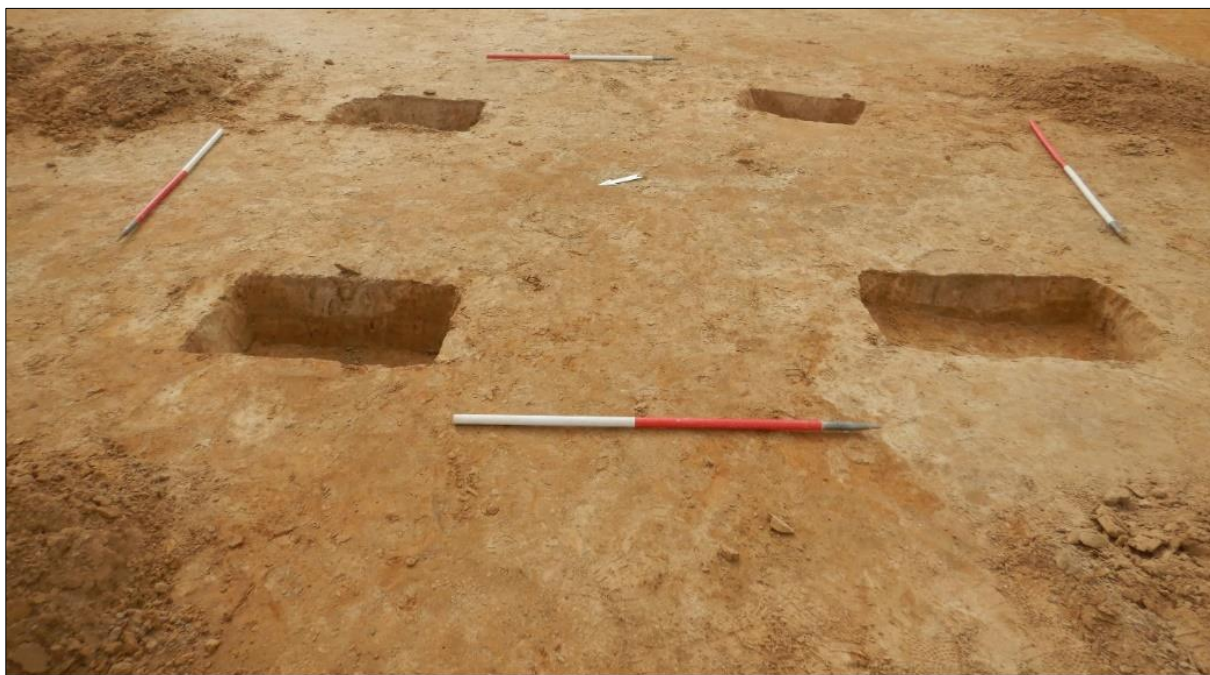
²⁷ GERRITSEN F. 2003, p.71-72

2.3.3.2.2.1 Spieker (structuur 3)

Structuur 3 heeft een omtrek van 1,9m x 2,2m met een interne oppervlakte van ca. 4m². C14- onderzoek op houtskool uit S61 (VNR 24) dateert structuur 3 tussen 761-458 v.Chr. ofwel de vroege ijzertijd. Dit sluit qua datering aan bij structuur 1.

Figuur 53: Structuur 3

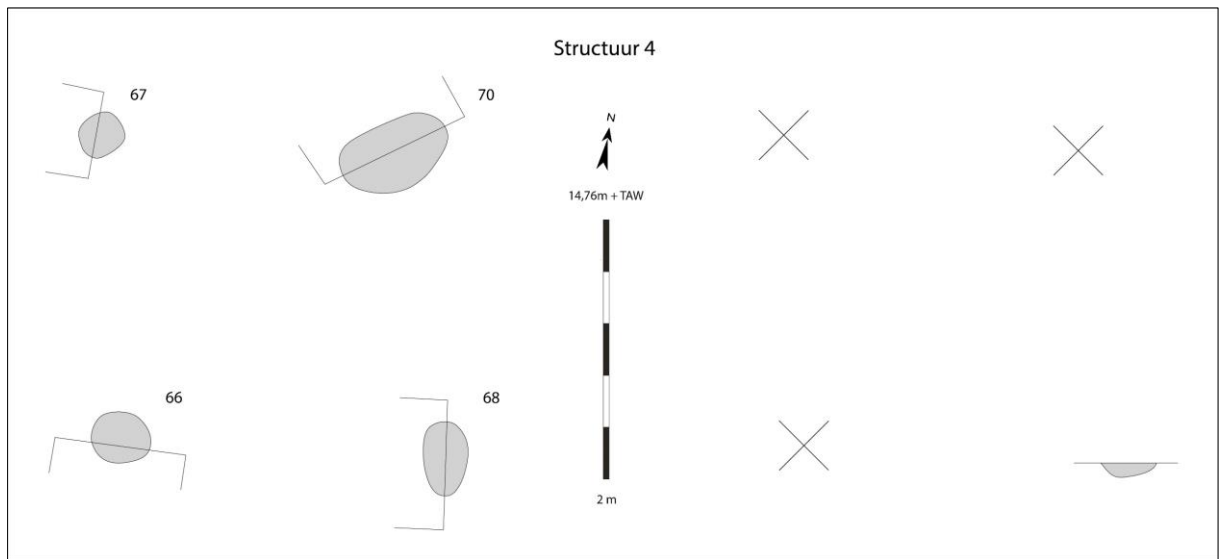

WIMS-20 - 2020G173 - Werkput 3 - Structuur 3

Figuur 54: Structuur 3

2.3.3.2.2.2 Spieker (structuur 4)

Structuur 4 heeft een onderlinge paalafstand van 2,3m met een interne oppervlakte van ca. 5m².

Figuur 55: Structuur 4

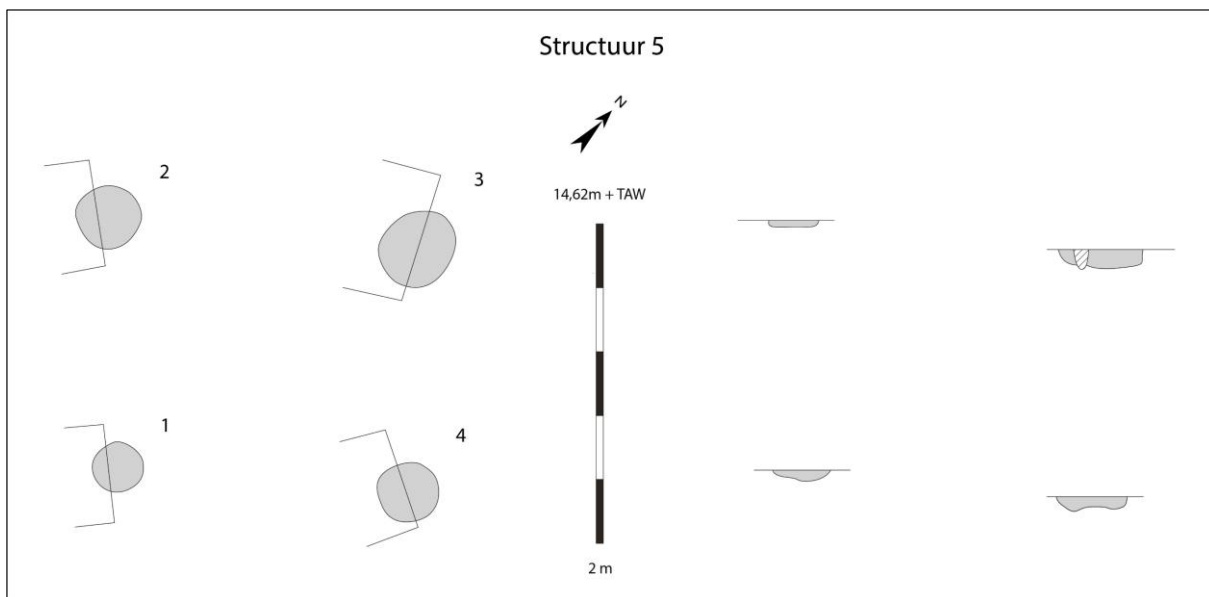

WIMS-20 - 2020G173 - Werkput 3 - Spoor 68 - Coupe AB

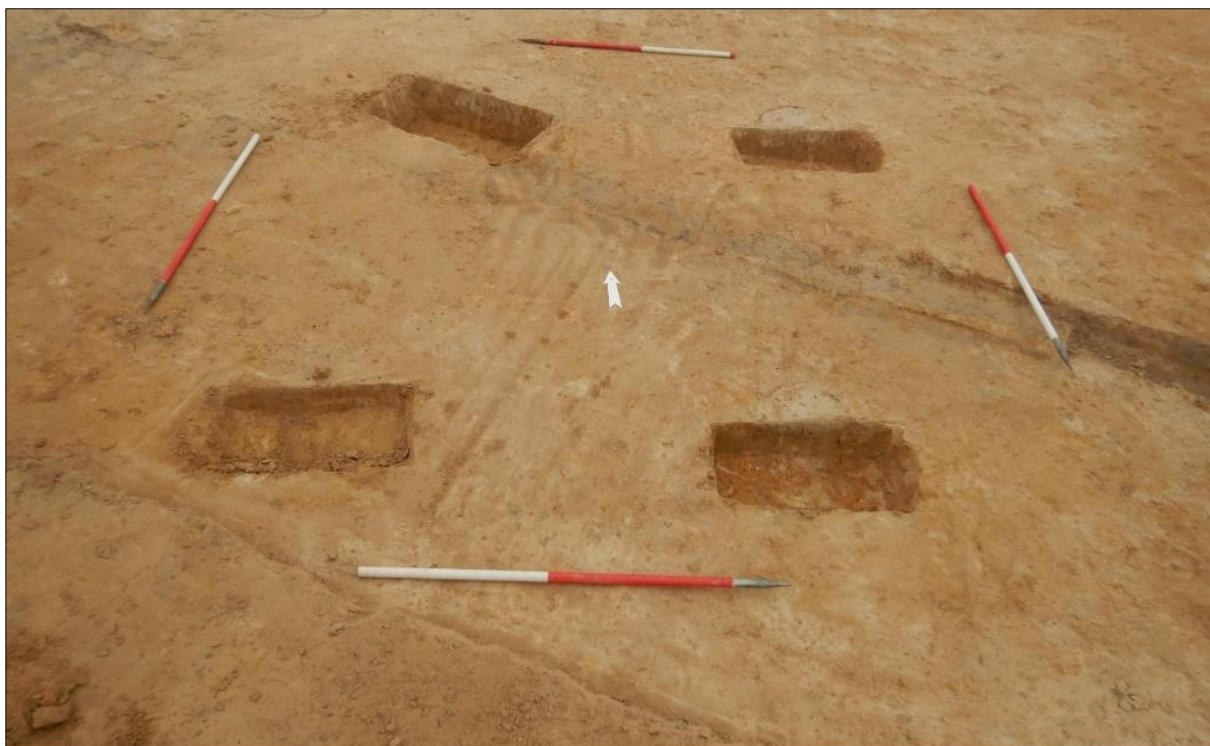
Figuur 56: Coupe S68

2.3.3.2.2.3 Spieker (structuur 5)

Structuur 5 heeft een omtrek van 1,9m x 1,5m met een interne oppervlakte van ca. 3m².

Figuur 57: Structuur 5

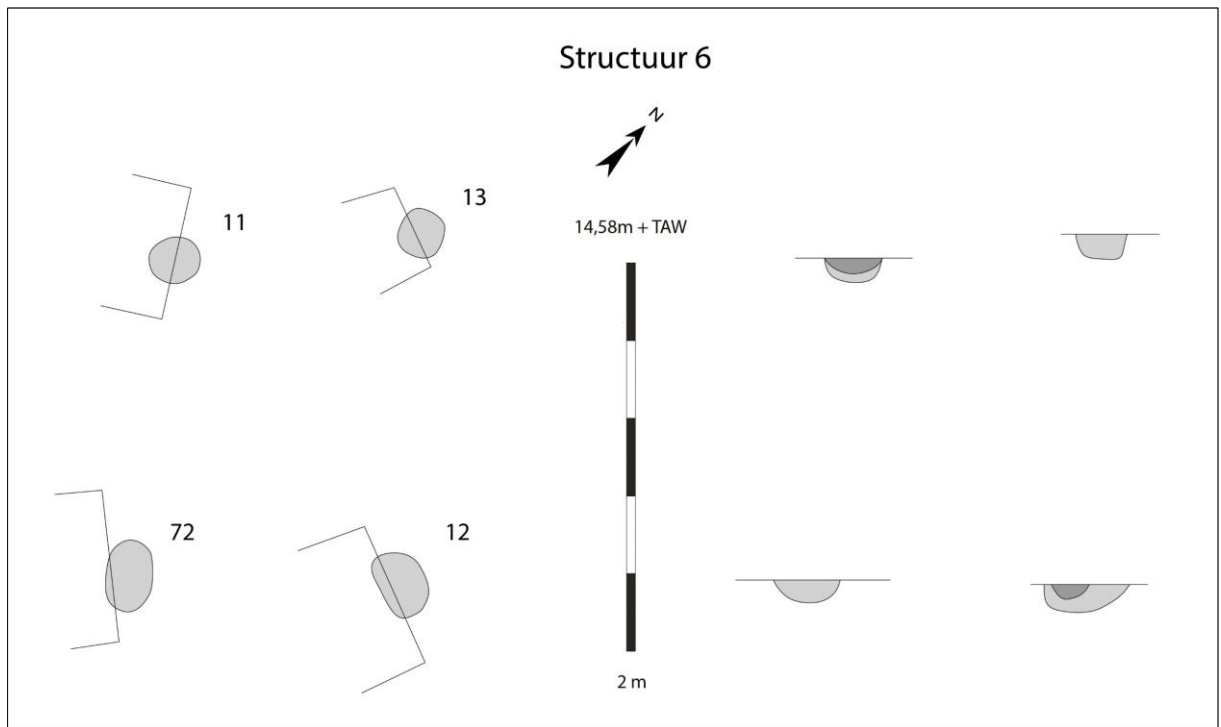

WIMS-20 - 2020G173 - Werkput 1 - Structuur 5

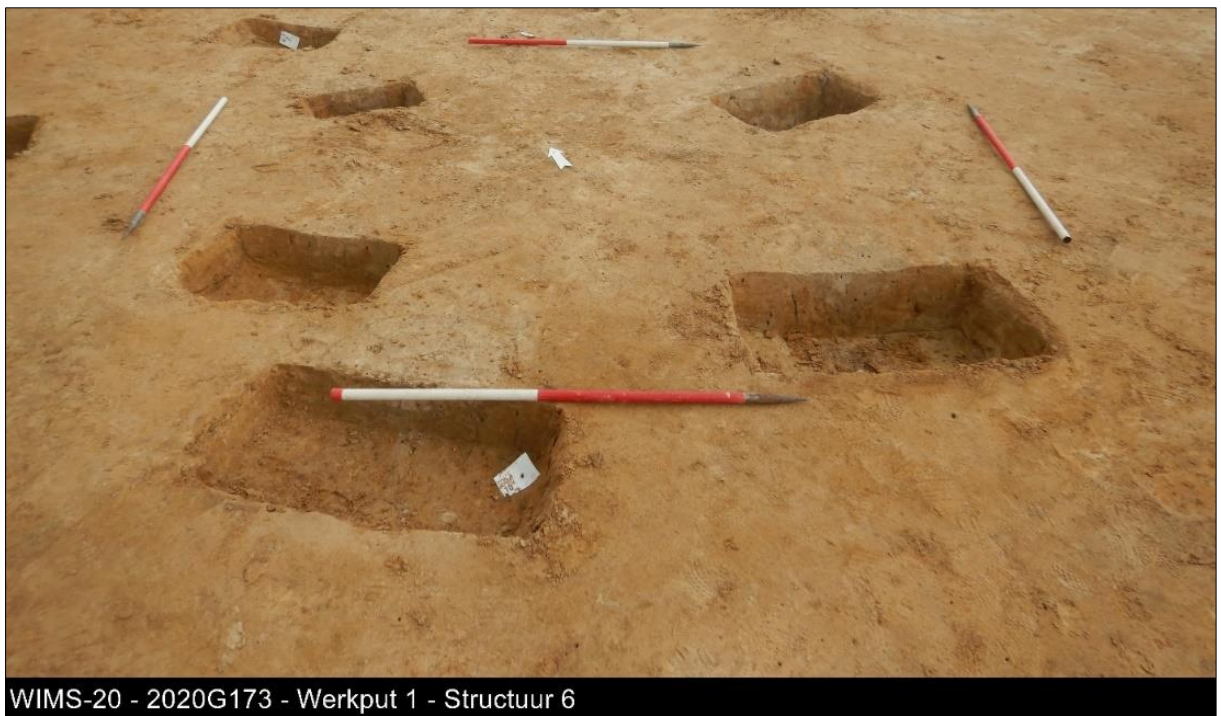
Figuur 58: Structuur 5

2.3.3.2.2.4 Spieker (structuur 6)

Structuur 6 heeft een omtrek van 1,8m x 1,3m met een interne oppervlakte van ca. 2,5m².

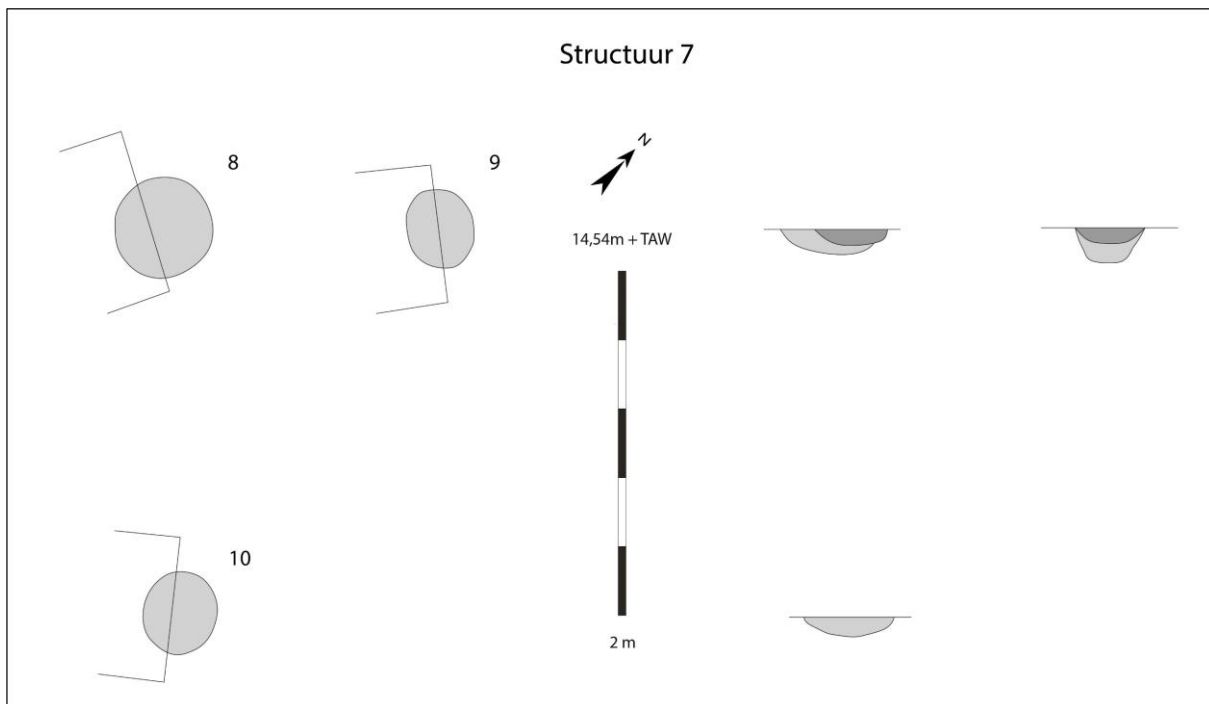
Figuur 59: Structuur 6

Figuur 60: Structuur 6

2.3.3.2.2.5 Spieker (structuur 7)

Structuur 7 heeft een vermoedelijke omtrek van 2,2m x 1,6m met een interne oppervlakte van ca. 3,5m². De oostelijke paalkuil werd niet terug gevonden.

Figuur 61: Structuur 7

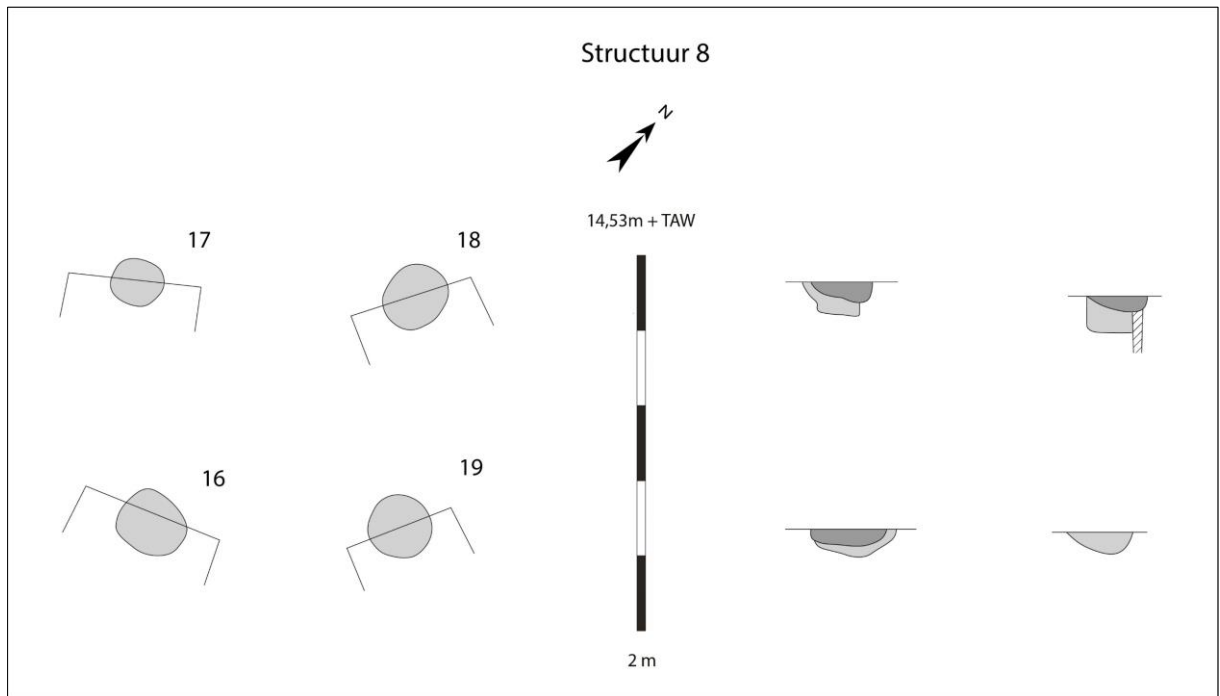
WIMS-20 - 2020G173 - Werkput 1 - Structuur 7

Figuur 62: Structuur 7

2.3.3.2.2.6 Spieker (structuur 8)

Structuur 8 heeft een onderlinge paalafstand van 1,3m met een interne oppervlakte van ca. 2m².

C14- onderzoek op houtskool uit S17 (VNR 19) dateert structuur 8 tussen 1165-1267 ofwel de volle middeleeuwen. Waarschijnlijk zorgt verglaasde houtskool hier opnieuw voor een afwijkende datering, hoewel vierpalige spiekers nog kunnen voorkomen in de volle middeleeuwen.

Figuur 63: Structuur 8

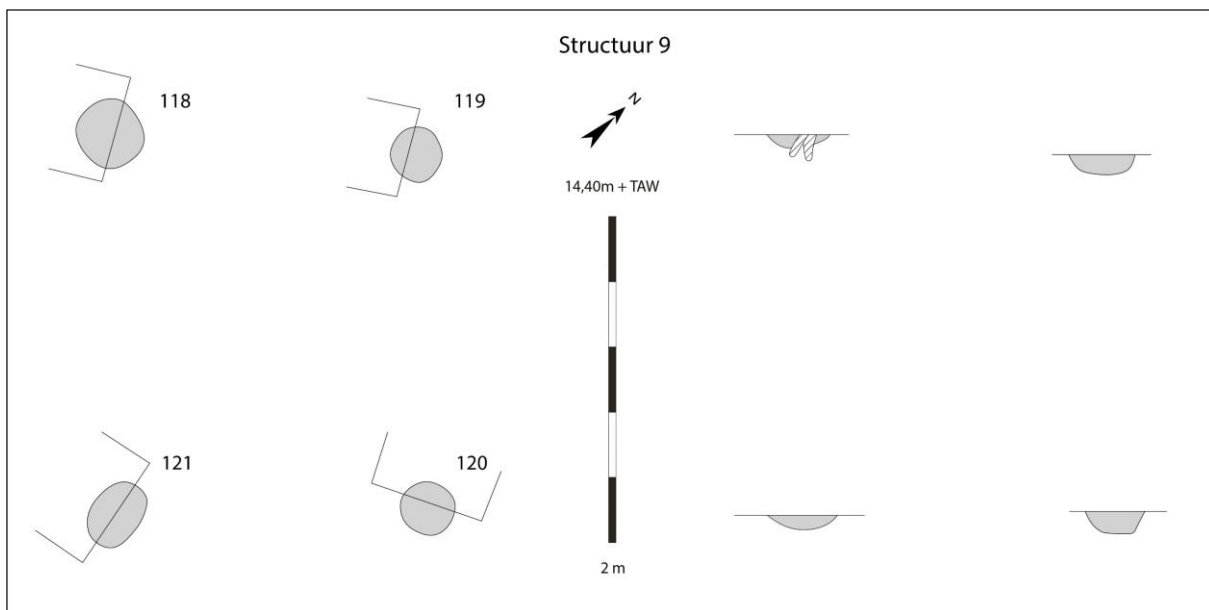

WIMS-20 - 2020G173 - Werkput 1 - Structuur 8

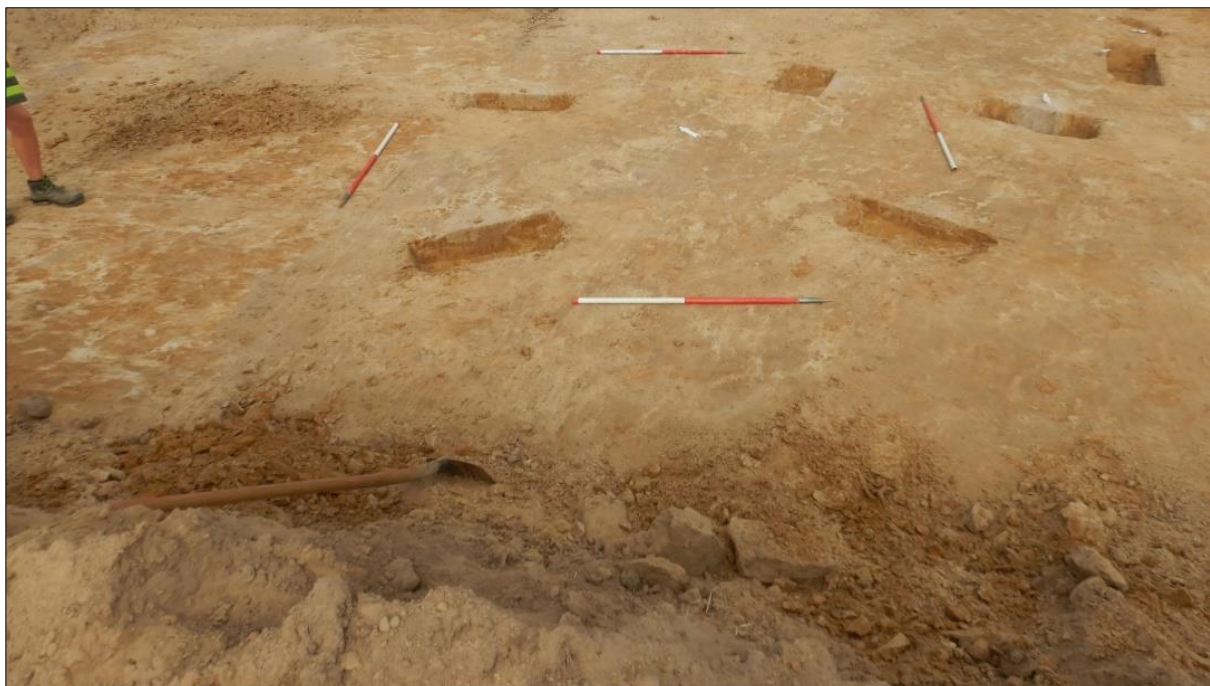
Figuur 64: Structuur 8

2.3.3.2.2.7 Spieker (structuur 9)

Structuur 9 heeft een omtrek van 1,9m x 2,2m met een interne oppervlakte van ca. 4m².

Figuur 65: Structuur 9

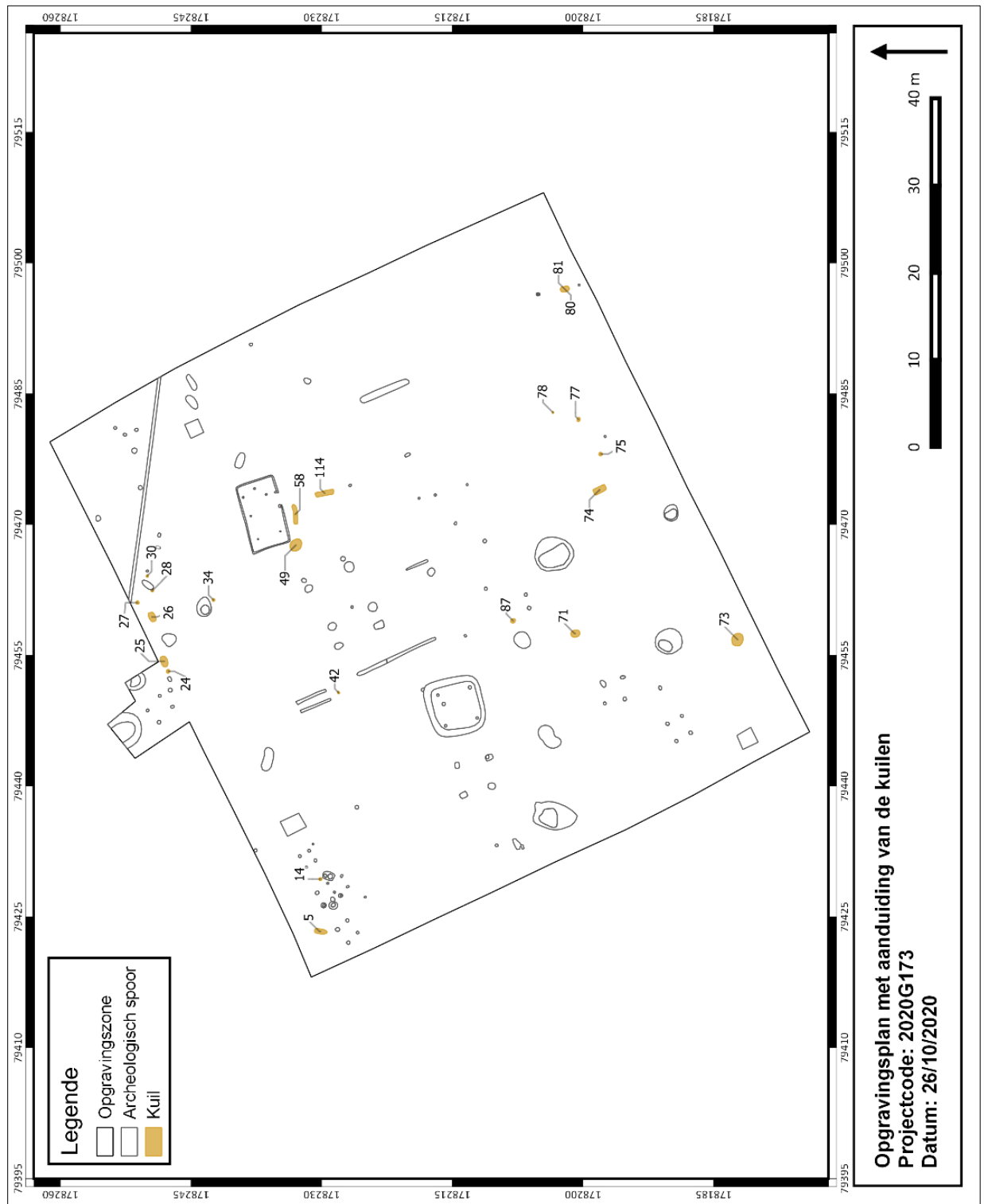

WIMS-20 - 2020G173 - Werkput 1 - Structuur 9

Figuur 66: Structuur 9

2.3.3.3 Kuilen

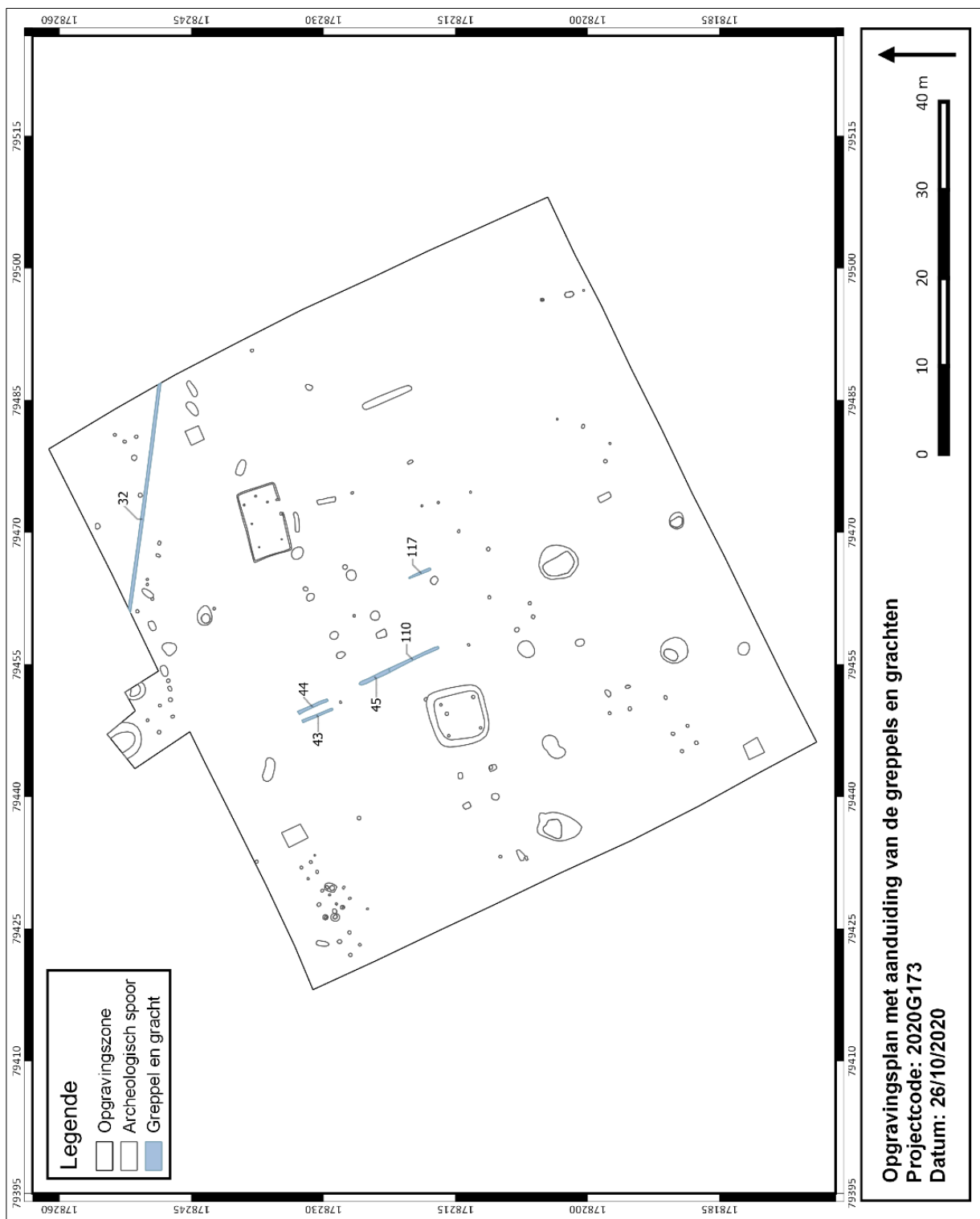
Verspreid over het projectgebied werden 22 kuilen aangetroffen. De juiste functie van deze kuilen is onduidelijk. Enkele kuilen zoals S49 & S58 werden vlakbij de structuren aangetroffen en kunnen mogelijks als leemontginningskuilen gedetermineerd worden. Verspreid over de kuilen werden in totaal 7 wandfragmenten en 2 randen met vingertopafdrukken op de rand gerecupereerd (VNR 8, VNR14, VNR 20, VNR22 & VNR 26). Allen betreffen handgevormd aardewerk. Dit aardewerk is te dateren in de ijzertijd. Dit sluit opnieuw aan bij de aangetroffen structuren.

Figuur 67: Kuilen

2.3.3.4 Greppels

Op het terrein werden 6 greppelsegmenten aangesneden. Vermoedelijk kunnen deze greppels als afbakeningsgreppels worden geïnterpreteerd.

Figuur 68: Greppels

S43, S44, S45 & S117 bestaan uit greppelsegmenten van 4 tot 10m lang met een breedte van 30 tot 40cm. Deze zijn slechts 10cm diep bewaard en hebben allen een NNW-ZZO oriëntatie. Vermoedelijk liepen deze greppels door maar zijn ze door de geringe bewaarde diepte slechts lokaal bewaard. Op die manier kunnen S44 & S45 waarschijnlijk als 1 greppel worden beschouwd. Deze greppelsegmenten kunnen mogelijk gekoppeld worden aan structuur 2 waar de aanwezigheid van vee wordt vermoed.

In de noordoostelijke hoek van het projectgebied kon over een lengte van 27m een greppel (S32) worden waargenomen van 34cm breed en tot maximaal 11cm diep bewaard. Dit met een WNW-OZO oriëntatie. Uit S32 kon een niet diagnostische wandscherf handgevormd aardewerk (VNR 5) worden gerecupereerd. Vermoedelijk mondt deze uit in het greppelsysteem ten oosten van de opgravingszone, welke tijdens het proefsleuvenonderzoek werd aangesneden. Ook daar werd een niet diagnostische wandscherf handgevormd aardewerk aangetroffen.

Als we de greppels gaan vergelijken met cartografische bronnen kunnen geen overeenkomsten worden waargenomen. De greppels kunnen dus ouder gedateerd worden. Dit wordt ook bevestigd door de vondst van handgevormd aardewerk. Of dit tegelijkertijd was met de aangetroffen structuren is waarschijnlijk, maar niet geheel duidelijk.

WIMS-20 - 2020G173 - Werkput 1 - Spoor 32 - AB

Figuur 69: Coupe S32

2.3.4 Bespreking van de resultaten gekoppeld aan het uitgevoerde natuurwetenschappelijke onderzoek

2.3.4.1 Beschrijving van de analysemethoden en technieken

In afweging met het voorziene budget werden enkele stalen geselecteerd voor effectieve analyse. Volgende stalen werden onderzocht met het oog op het beantwoorden van de gestelde onderzoeksvragen:

	Vondstnr	Spoornr	Laag	Aard spoor	Onderzoeksvraag
10L stalen (macro)	39	56	1	Paalkuil structuur 1	Datering C14 + Analyse macroresten
	37	83	2	Paalkuil structuur 2	Datering C14 + Analyse macroresten
	181	100	1	Gracht structuur 11	Datering C14 + Analyse macroresten
	117	98	2	Paalkuil structuur 10	Datering C14 + Analyse macroresten
	24	61	1	Paalkuil structuur 3	Datering C14
	19	17	2	Paalkuil structuur 8	Datering C14

Tabel 11: Geselecteerde stalen

Het assessment macrobotanie werd uitgevoerd door K. Hänninen (Senior KNA-Specialist Archeobotanie bij BIAAX consult) en zit als bijlage in dit rapport. Alle macrorestenmonsters werden eerst met leidingwater gezeefd. De kleinste maaswijdte die hiervoor is gebruikt is 0,25 mm. De zeefresiduen zijn geanalyseerd met behulp van een opvallend-lichtmicroscop met een vergroting van maximaal 50 maal. Hierbij zijn de aangetroffen taxa en hun aantallen genoteerd, alsmede hun conserveringstoestand. De naamgeving van de planten volgt de 23^e druk van de Heukels' Flora van Nederland.²⁸ Voor ¹⁴C-datering van sporen dient materiaal geselecteerd te worden dat zo dicht mogelijk bij de te dateren gebruiksfase van het betreffende spoor ligt. Dit zijn eenjarige elementen zoals zaden, twijgen of laatstgegroeide jaarringen. Bij veel stukken houtskool is niet zichtbaar hoe dichtbij de laatste jaarring het betreffende fragment ligt. Daarom wordt bij voorkeur voor houtskool van kortlevende soorten gekozen. Voor de determinatie van de houtskool is gebruik gemaakt van het werk van Schweingruber.²⁹

De C14 dateringen zijn verricht door het Poznań Radiocarbon Laboratory in Polen.

Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van de vergelijkingscollecties en de bibliotheek met determinatieliteratuur van BIAAX. De werkzaamheden zijn uitgevoerd conform de richtlijnen in de vigerende KNA, het protocol Specialistisch onderzoek (BRL 4006) en het interne kwaliteitshandboek van BIAAX. Op deze wijze wordt ook voldaan aan de Code van Goede Praktijk die in Vlaanderen bepalend is.³⁰ Na afloop zijn de monsterrestanten geretourneerd aan de opdrachtgever (Ruben Willaert NV).

²⁸ Van der Meijden 2005.

²⁹ Schweingruber 1982.

³⁰ Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, hoofdstuk 20: natuurwetenschappelijk onderzoek bij opgravingen.

2.3.4.2 Beschrijving van de resultaten

2.3.4.2.1 C14

Vondst	spoor	context	labcode Poznan	datering (¹⁴ C-jaar BP)	gekalibreerde ouderdom (OxCal)	soort
19	17	structuur 8	Poz-136130	835 ± 30	1165-1267AD	houtskool
39	56	structuur 1	Poz-136131	565 ± 30	1308-1425AD	houtskool
24	61	structuur 3	Poz-136128	2465 ± 30	761-458 BC	houtskool
37	83	structuur 2	Poz-136129	1985 ± 30	44BC-85AD	gerstkorrel
117	98	structuur 10	Poz-136132	600 ± 30	1301-1408AD	houtskool
181	100	Structuur 11	Poz-136353	165 ± 30	1661-2020AD	houtskool

Tabel 12: C14

De dateringen van structuren 2 & 3 sluiten aan bij de aangetroffen gebouwtypes en bijhorend vondstmateriaal. De overige dateringen wijken duidelijk af van de verwachtingen. Dit kan mogelijk verklaard worden door het volgende:

‘Uit zes stalen is materiaal voor 14C-datering verzameld. De houtskool is vaak verglaasd en heeft een sterke aanslag. Door verglazing, dat wil zeggen vervloeiing van houtskool bij een verbranding bij lage temperaturen en zuurstofloze omstandigheden, gaat koolstof verloren, wat tot een oudere datering kan leiden. Bij de selectie van houtskool zijn dan ook stukken geselecteerd die zo min mogelijk verglaasd waren. Het kan echter niet worden uitgesloten dat de dateringen te oud uitvallen. Daarmee zal de gerstkorrel uit spoor S83 de meest betrouwbare datering opleveren.’³¹

De stalen werden echter niet te oud gedateerd maar te jong. Waarschijnlijk is via landbouwbewerking intrusieve houtskool in de sporen terecht gekomen.

2.3.4.2.2 Macrorestenonderzoek

Zie bijlage

De macrorestenanalyse heeft nauwelijks resultaat opgeleverd. Alle stalen bevatten houtskool, en enkele onverkoolde (sub)recente zaden. Daarnaast zijn kleine hoeveelheden verkoolde zaden aangetroffen. Structuur 2 heeft een gerstkorrel en een niet nader te determineren graankorrel opgeleverd. Structuur 1 bevat een fragment van een kafnaald van haver. Hieruit is niet op te maken of het om een gecultiveerde haversoort of om het akkeronkruid oot gaat. Het geeft wel aan dat er graan in de omgeving van het standgreppelgebouw is verwerkt.

Het houtskoolspectrum bevat eik, els, hazelaar en vogelkers-type. Los van hazelaar uit structuur 3 kunnen de overige soorten niet als betrouwbaar beschouwd worden voor de reconstructie van de landschappelijke context ten tijde van de ijzertijd/Romeinse periode. Dit vanwege de waarschijnlijkheid van intrusieve houtskool.

De vondst van gerst, graan en haver wijst op akkerbouw gedurende de ijzertijd en Romeinse periode. Dit sluit aan bij de aangetroffen structuren en vondsten.

³¹ HÄNNINEN K. 2021

2.3.5 Beschrijving van de vondsten die op basis van selectie bij het assessment verder onderzocht werden

Alle vondsten werden bij het assessment weerhouden en verder onderzocht. Het vondstmateriaal was schaars en essentieel voor het begrip van de site. Deze vondsten werden eerder besproken onder 2.2.2.1.

2.3.5.1.1 Onderzoeksmethode van de vondsten

Alle vondsten werden gewassen, geteld, gewogen, gedetermineerd en in een lijst gevoegd door Polfliet Bruno & Van den Dorpel Arno. Indien relevant werden de vondsten gefotografeerd en getekend. Het aardewerk werd voorgelegd aan Prof. Dr. Wim De Clercq en Prof. Dr. Guy De Mulder (Universiteit Gent).

2.3.5.1.2 Beschrijving van de typologische, chronologische en ruimtelijke indeling van de vondsten

Op het terrein werden in totaal 30 vondsten aangetroffen en ingezameld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de verschillende aantallen per materiaalcategorie.

Code	Categorie	Aantal
AW	Aardewerk	15
HUTTELM	Verbrande leem	1
SVU	Silex	1
MXX	Metaal	13

Tabel 13: Overzicht van de aantallen en vondstcategorieën gerecupereerd tijdens het veldwerk

Deze vondsten worden verder aangevuld met vondsten verkregen uit de zeefstalen van S100.

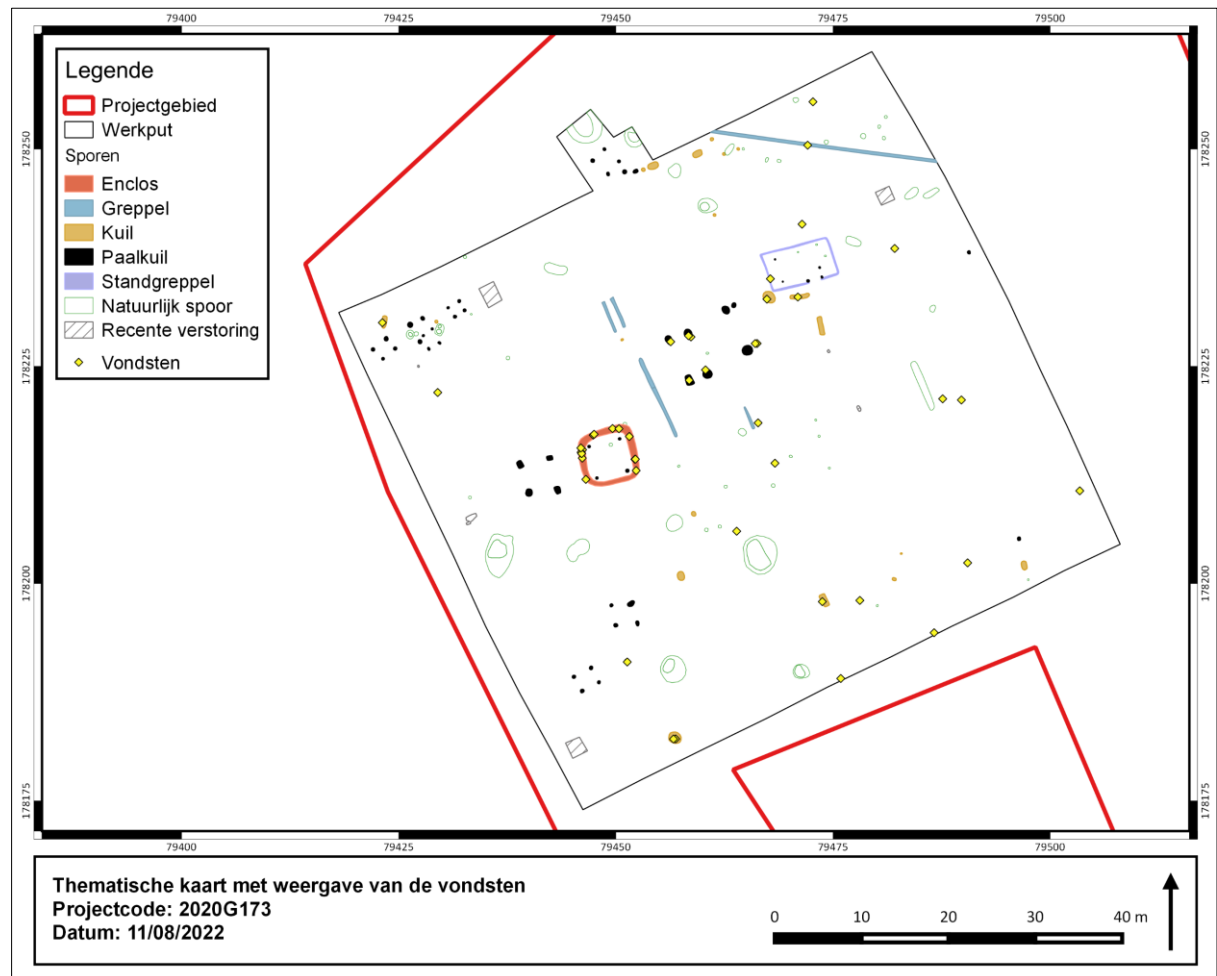
Code	Categorie	Aantal
AW	Aardewerk	12
SVU	Silex	2

Tabel 14: Overzicht van de aantallen en vondstcategorieën gerecupereerd tijdens het uitgeven van S100

Bij het opmaken van het assessment werd duidelijk dat er een grote component handgevormd aardewerk aanwezig is. Het gedraaide aardewerk bestaat uit 8 scherven (53gr) en het handgevormde aardewerk wordt vertegenwoordigd door 28 scherven (629gr). Het gedraaide aardewerk maakt op basis van het gewicht 8% uit van het totale assemblage, terwijl het handgevormde aardewerk goed is voor 92%. Op basis van het aantal betreft het 22% (gedraaid) tegenover 78% (handgevormd). Bovenstaande dient echter genuanceerd te worden omdat door het fragmentaire voorkomen van het aardewerk niet altijd duidelijk is of het gaat om gedraaid of handgevormd aardewerk. Het aardewerk is beperkt in aantal maar ook in diagnostische kenmerken. Het betreft 3 randen, 1 bodem en 32 wanden. 3 fragmenten kunnen met zekerheid gedateerd worden in de vroege ijzertijd, het betreft 2 randen met vingertopindrukken op de rand en een wandscherf met typische kalenderbergversiering. Daarnaast kunnen 2 wandfragmenten en een bodem kruikwaar worden toegewezen aan de Romeinse tijd. Tot slot kon nog 1 wandscherf op basis van glazuur worden gedateerd in de late of post-middeleeuwen.

Naast aardewerk werden 13 metaalvondsten ingezameld. Alle metaalvondsten zijn ontdekt bij metaaldetectie van het vlak 0 of net onder de teelaarde. Deze vondsten staan los van de aangetroffen archeologische site maar getuigen op hun beurt van menselijke aanwezigheid tussen de 17^e en 20^e eeuw.

Uit de spreiding van het vondstmateriaal blijkt dat het gros van het aardewerk werd aangetroffen ter hoogte van de hoofd- en/of bijgebouwen. De spiekers leverden zoals te verwachten geen vondsten op.

Figuur 70: Thematische kaart met weergave van de vondsten

2.3.6 Datering en interpretatie van de archeologische site

2.3.6.1 Datering op basis van de vondsten

2.3.6.1.1 *Vroege ijzertijd*

- Kuil (S73): op basis van VNR 22.
- Kuil (S58): op basis van VNR 8.

2.3.6.1.2 *Romeinse Tijd*

- Paalkuil (S47) (structuur 2): op basis van VNR 32.
- Vierkante greppel (S100) (structuur 11): op basis van VNR 193 & 202.

2.3.6.2 Absolute datering op basis van C14

2.3.6.2.1 *Vroege ijzertijd*

- Paalkuil (S61) (structuur 3): 761-458 v.Chr. (op basis van VNR 24).

2.3.6.2.2 *Vroeg-Romeinse Tijd*

- Paalkuil (S83) (structuur 2): 44 v.Chr.-85 n.Chr. (op basis van VNR 37).

2.3.6.2.3 *Volle Middeleeuwen*

- Paalkuil (S17) (structuur 8): 1165-1267 n.Chr. (op basis van VNR 19).

2.3.6.2.4 *Late Middeleeuwen*

- Paalkuil (S56) (structuur 1): 1308-1425 n.Chr. (op basis van VNR 39).
- Paalkuil (S98) (structuur 10): 1301-1408 n.Chr. (op basis van VNR 117).

2.3.6.2.5 *Nieuwe Tijd / Nieuwste Tijd*

- Vierkante greppel (S100) (structuur 11): 1661-2020 n.Chr. (op basis van VNR 181).

2.3.6.3 Datering op basis van historische bronnen en orthofoto's.

Het onderzoeksgebied wordt op alle beschikbare kaarten en orthofoto's weergegeven als akkerland of grasland. De weergegeven perceleringsgreppels werden niet aangetroffen tijdens het archeologisch onderzoek.

2.3.6.4 Relatieve datering op basis van het sporenbestand

Relatieve datering wordt bekomen door oversnijdingen van sporen (op deze site zijn geen oversnijdingen aanwezig) en vergelijkingen op basis van oriëntatie, afmetingen en typologieën.

2.3.6.4.1 Gebouwtypologie

2.3.6.4.1.1 Vroege ijzertijd

Structuur 1:

Op basis van gebouwtipe kan deze gebouwplattegrond in de vroege ijzertijd worden gedateerd.

2.3.6.4.1.2 Late ijzertijd / Romeinse tijd

Structuur 11:

Op basis van gebouwtipe kan deze gebouwplattegrond in de late ijzertijd / Romeinse tijd worden gedateerd.

2.3.6.4.2 Oriëntatie

Op basis van oriëntatie kunnen we binnen de hoofd -en/of bijgebouwen 3 fasen onderscheiden.

2.3.6.4.2.1 Vroege ijzertijd

Structuur 1 met een ONO-WZW oriëntatie.

2.3.6.4.2.2 Vroeg-Romeinse Tijd

Structuur 2 met een NO-ZW oriëntatie. De haakse greppelsegmenten langs structuur 2 hangen hier mogelijk mee samen. Verder zien we een gelijkaardige oriëntatie bij de cluster spiekers (structuur 5, 6, 7 & 8) wat mogelijk wijst op gelijktijdigheid met structuur 2. Al blijft dit onzeker, zo wordt structuur 3 (spieker) met eveneens een gelijkaardige oriëntatie in de vroege ijzertijd gedateerd via C14.

2.3.6.4.2.3 Late ijzertijd / Romeinse Tijd

Structuur 10 & 11 hebben een gelijkaardige NNW-ZZO oriëntatie. Zo ook spieker (structuur 4).

2.3.6.5 Tafonomische opbouw en formatie van de archeologische site

De bodemopbouw van het projectgebied komt overeen met de bodemkaart (sPcc), de quartair geologische kaart en de resultaten van het proefsleuvenonderzoek (2020A208).

De zandige tot zandlemige afzettingen bovenaan de profielen kunnen geïnterpreteerd worden als eolische afzettingen van het Weichseliaan tot vroeg-Holoceen. De kleiige bijmenging naar onder toe in de profielen, wijst in de richting van fluviale afzettingen. Deze sedimenten werden vermoedelijk afgezet tijdens het Weichseliaan.

Ter hoogte van de noordoostelijke hoek van het terrein is de bodemopbouw het best bewaard. Profiel 3 toont een goed bewaarde B-horizont. Uit de overige profielen (PR 1, 2, 4 & 5) blijkt de bodem iets minder goed bewaard. Het feit dat het terrein afhelt in noordoostelijke richting kan ertoe hebben bijgedragen dat de bodem in de dieper gelegen zones beter bewaard is

gebleven. De vermenging van de bouwvoor met de onderliggende lagen is te wijten aan het verploegen van het terrein.

Het archeologisch leesbaar niveau manifesteert zich bovenaan de C1-horizont. De hoogte varieert tussen 14,17m TAW en 14,96m TAW met een daling naar het noordoosten toe. Hiermee kent het archeologische niveau eenzelfde verloop als het maaiveld.

Zowel uit het proefsleuvenonderzoek als de opgravingsresultaten blijkt dat in de lager gelegen noordoostelijke hoek (bij een aftakking van de Boonaardsbeek) alleen maar greppels werden aangetroffen. Vermoedelijk was deze zone te nat voor bebouwing. De aangetroffen structuren bevinden zich meer naar het zuiden en westen op de iets hoger gelegen delen.

2.3.7 Synthese

2.3.7.1 Gemotiveerde interpretatie van de vondsten, vondstcategorieën, sporen, spoorcombinaties, spoorcategorieën, archeologische structuren, en activiteitenzones

Op basis van bovenstaande gegevens is het mogelijk om het projectgebied te schetsen doorheen de tijd. Het is belangrijk op te merken dat door de schaarse vondsten en budgettaire beperkingen voor natuurwetenschappelijk onderzoek de interpretatie grotendeels is gebaseerd op relatieve datering. In het opgravingsarchief blijven echter stalen ter beschikking voor aanvullend natuurwetenschappelijk onderzoek.

2.3.7.1.1 Vroege ijzertijd

In de Molenstraat te Wielsbeke werd een erf uit de vroege ijzertijd aangesneden. Dit bestond uit een standgreppelgebouw (structuur 1) welke op basis van gebouwtypologie kan gedateerd worden in de vroege ijzertijd. Aardewerk uit een vermoedelijke leemontginningskuil ter hoogte van de ingang sluit hierbij aan. Verder werd hier nog een spieker (structuur 3) aan toegevoegd op basis van C14 datering en een geïsoleerde kuil op basis van aardewerk. Tot slot kunnen eventueel nog ongedateerde spiekers dit erf aanvullen.

Of het standgreppelgebouw nu als bijgebouw of toch eerder als klein hoofdgebouw moet geïnterpreteerd worden blijft nog onduidelijk. Wel wijst de aanwezigheid van een kafnaald van haver erop dat er graan in de omgeving van het standgreppelgebouw is verwerkt.

Het erf strekt zich vermoedelijk verder uit naar de hoger gelegen delen in het zuiden en westen.

2.3.7.1.2 Late ijzertijd / Romeinse Tijd

Vermoedelijk is er een zekere continuïteit want binnen de onderzoekszone worden verder nederzettingssporen aangetroffen te dateren in de late ijzertijd / Romeinse tijd. Op basis van verschillende oriëntaties kunnen 2 fasen vermoed worden, waarbij niet duidelijk is welke de oudste is. Een preciezere datering is mogelijk door extra natuurwetenschappelijk onderzoek op de beschikbare stalen. Het was binnen het budget echter onmogelijk om alle stalen te onderzoeken.

Of structuur 2 nu als bijgebouw of toch eerder als klein hoofdgebouw moet geïnterpreteerd worden blijft nog onduidelijk. De versteviging en ingangen doen de aanwezigheid van vee vermoeden. Dit wijst dus eerder in de richting van een bijgebouw als stal. In dit opzicht kunnen ook de haakse greppelsegmenten worden verklaard. Dit gebouw kan op basis van een C14 datering in de vroeg Romeinse tijd worden gedateerd. Het aangetroffen aardewerk sluit aan bij

deze datering. De vondst van gerst en graan wijst op akkerbouw gedurende de vroeg Romeinse periode. Op basis van oriëntatie kunnen ook ongedateerde spiekers mogelijks tot deze fase gerekend worden.

In een andere fase komen 2 mogelijke portiekgebouwen voor. Op basis van oriëntatie kunnen deze als gelijktijdig beschouwd worden. Zo kan ook spieker (structuur 4) mogelijk aan deze fase gekoppeld worden. Structuur 11 is een gebouwtype dat voorkomt in de late ijzertijd / Romeinse tijd. Het aangetroffen aardewerk sluit aan bij deze datering. De functie blijft onduidelijk. Door het gebrek aan een graf kan een funeraire functie worden uitgesloten. Verder kan nog een rituele functie of een nederzettingfunctie. Op basis van de beperkte afmetingen, het weinige vondstmateriaal en het overige sporenbestand lijkt de voorkeur uit te gaan naar een nederzettingfunctie als is dit niet bewezen. Mogelijk kan ook structuur 10 als een portiekgebouw beschouwd worden, want vaak worden enkel vier zware palen aangetroffen die evenwel te ver uiteen staan om geïnterpreteerd worden als spieker.

2.3.7.1.3 *Ongedateerd*

Verspreid over het projectgebied komen verschillende ongedateerde spiekers voor. Vermoedelijk behoren deze tot de erven uit de ijzertijd en Romeinse tijd.

2.3.7.2 Confrontatie van de bevindingen met eerder uitgevoerd onderzoek

Tijdens het proefsleuvenonderzoek³² werden binnen de onderzoekszone structuur 1 & 11 aangesneden. De aangetroffen structuren werden gekoppeld aan een rituele functie. Daarnaast werden nog enkele paalkuilen waargenomen die tijdens de opgraving onderdeel van spiekers bleken te zijn. Uit de opgraving blijkt dat de archeologische sporen denser waren dan verwacht en dit met extra structuren als gevolg. Zodoende worden de aangetroffen structuren eerder gezien als onderdeel van nederzettingcontexten dan als rituele structuren. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden ten zuiden van de opgravingszone eveneens ongedateerde spiekers en paalkuilen aangetroffen. Deze zone werd echter niet weerhouden wegens ex situ fenomenen. Het wijst er wel op dat aanwezige erven zich verder uitstrekten naar het zuiden toe. Bovendien werd 500 m ten zuiden van het projectgebied op de percelen tussen de Maurissenstraat en de Lobeekstraat, funeraire resten uit de metaaltijden evenals bewoningssporen uit de late ijzertijd en vroeg-Romeinse periode onderzocht.³³ Een tweetal kilometer ten zuidwesten van het projectgebied, aan de Vaartstraat, werden bij onderzoeken in 2005 en 2008 materiële resten uit de steentijden en ijzertijd, bewoningssporen uit de vroeg-Romeinse periode en funeraire resten uit de Romeinse periode aangetroffen. Dit sluit perfect aan bij deze opgravingsresultaten.

2.3.7.3 Verwachtingen ten aanzien van nog niet opgegraven archeologisch erfgoed op het onderzochte terrein

Tijdens de opgraving werd de advieszone volledig onderzocht, op die manier zal er zich binnen het opgravingsterrein geen archeologisch erfgoed meer bevinden. Binnen de niet geadviseerde zone bevinden zich mogelijk nog nederzettingssporen uit de ijzertijd / Romeinse Tijd.

³² 2020A208

³³ Beke F. & van den Dorpel A. 2017

2.3.7.4 Besluit

Het archeologisch onderzoek aan de Molenstraat te Wielsbeke toont het rijke verleden van Wielsbeke aan. Op basis van dit onderzoek en voorgaande opgravingen is duidelijk dat het plateau in het interfluvium van de Leie en de Mandel aantrekkelijk moet zijn geweest voor landbouwgemeenschappen tijdens de ijzertijd en Romeinse periode. Het projectgebied kent een rurale geschiedenis met een opeenvolging van agrarische erven doorheen de tijd. De eerste bewoning wordt vastgesteld tijdens de vroege ijzertijd, gevolgd door erven in de late ijzertijd en de Romeinse periode. Hoogstwaarschijnlijk is de site op de Molenstraat te situeren op de rand van een nederzetting in de vorm van spiekers en bijgebouwen.

2.3.7.5 Belang en betekenis van de archeologische site binnen de bestaande kennis

Deze site vormt enerzijds een belangrijke aanvulling voor de geschiedenis van de gemeente Wielsbeke en de nabijgelegen opgravingen. Anderzijds levert deze een belangrijke bijdrage voor onze kennis over rurale bewoning in de ijzertijd en Romeinse periode. Meer bepaald de aanwezigheid van een standgreppelgebouw en mogelijke portiekgebouwen leidt tot kenniswinst.

2.3.7.6 Zones waar geen archeologisch erfgoed aanwezig is.

Zoals eerder aangegeven werd de volledige advieszone opgegraven. Hieruit blijkt dat over de volledige zone archeologische sporen konden worden waargenomen. Zowel uit het proefsleuvenonderzoek als de opgravingsresultaten blijkt dat in de lager gelegen noordoostelijke hoek (bij een aftakking van de Boonaardsbeek) alleen maar greppels werden aangetroffen. Vermoedelijk was deze zone te nat voor bebouwing. De aangetroffen structuren bevinden zich meer naar het zuiden en westen op de iets hoger gelegen delen. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden ten zuiden van de opgravingszone eveneens ongedateerde spiekers en paalkuilen aangetroffen. Deze zone werd echter niet weerhouden wegens ex situ fenomenen. Het wijst er wel op dat aanwezige erven zich verder uitstrekten naar het zuiden toe.

2.3.8 Beantwoording van de onderzoeksvragen

Hieronder wordt getracht de onderzoeksvragen geformuleerd in het programma van maatregelen³⁴ zo goed mogelijk te beantwoorden:

Wat is de archeologisch relevante geologische en bodemkundige opbouw?

De bodemopbouw van het projectgebied komt overeen met de bodemkaart (sPcc), de quartair geologische kaart en de resultaten van het proefsleuvenonderzoek (2020A208).

De zandige tot zandlemige afzettingen bovenaan de profielen kunnen geïnterpreteerd worden als eolische afzettingen van het Weichseliaan tot vroeg-Holocene. De kleiige bijmenging naar onder toe in de profielen, wijst in de richting van fluviatiele afzettingen. Deze sedimenten werden vermoedelijk afgezet tijdens het Weichseliaan.

Ter hoogte van de noordoostelijke hoek van het terrein is de bodemopbouw het best bewaard. Profiel 3 toont een goed bewaarde B-horizont. Uit de overige profielen (PR 1, 2, 4 & 5) blijkt de bodem iets minder goed bewaard. Het feit dat het terrein afhelt in noordoostelijke richting kan ertoe hebben bijgedragen dat de bodem in de dieper gelegen zones beter bewaard is

³⁴ 2020A208

gebleven. De vermenging van de bouwvoor met de onderliggende lagen is te wijten aan het verploegen van het terrein.

Het archeologisch leesbaar niveau manifesteert zich bovenaan de C1-horizont. De hoogte varieert tussen 14,17m TAW en 14,96m TAW met een daling naar het noordoosten toe. Hiermee kent het archeologische niveau eenzelfde verloop als het maaiveld.

Zowel uit het proefsleuvenonderzoek als de opgravingsresultaten blijkt dat in de lager gelegen noordoostelijke hoek (bij een aftakking van de Boonaardsbeek) alleen maar greppels werden aangetroffen. Vermoedelijk was deze zone te nat voor bebouwing. De aangetroffen structuren bevinden zich meer naar het zuiden en westen op de iets hoger gelegen delen.

Wat is de landschappelijke context van het onderzoeksgebied?

Het projectgebied is gelegen op een plateau in het interfluvium van de Leie en de Mandel. Het plateau wordt in het zuiden doorsneden door de Leievallei en in het noorden door de vallei van de Mandel. Het microreliëf helt af naar het noordoosten waar een aftakking van de Boonaardsbeek is gelegen. Op basis van natuurwetenschappelijk onderzoek blijkt de aanwezigheid van hazelaar of loofbossen op drogere gronden tijdens de vroege ijzertijd. De vondst van gerst, graan en haver wijst op akkerbouw gedurende de ijzertijd en Romeinse periode.

Wat is de relatie tussen de aangetroffen sporen en het landschap en de bodem?

Op basis van dit onderzoek en voorgaande opgravingen is duidelijk dat het plateau in het interfluvium van de Leie en de Mandel aantrekkelijk moet zijn geweest voor landbouwgemeenschappen tijdens de ijzertijd en Romeinse periode. De bewoning is geconcentreerd op de hoger gelegen droge gronden in de nabijheid van rivieren en beken.

Welke veranderingen treden in de loop der tijd op in het landschap en de vegetatie en wat was de rol van de mens hierin?

Het uitgevoerde natuurwetenschappelijk onderzoek is wegens budgettaire redenen te beperkt om hierop een antwoord te formuleren.

Wel kan gesteld worden dat bossen doorheen de tijd zullen plaats gemaakt hebben voor akkers. Welke op hun beurt voor toenemende erosie zorgden.

Is er een microreliëf? Komt het huidige reliëf overeen met het reliëf in de vertegenwoordigde periodes? Kunnen er uitspraken gedaan worden over erosie?

Het archeologisch leesbaar niveau manifesteert zich bovenaan de C1-horizont. De hoogte varieert tussen 14,17m TAW en 14,96m TAW met een daling naar het noordoosten toe. Hiermee kent het archeologische niveau eenzelfde verloop als het maaiveld. Ter hoogte van de noordoostelijke hoek van het terrein is de bodemopbouw het best bewaard. Profiel 3 toont een goed bewaarde B-horizont. Uit de overige profielen (PR 1, 2, 4 & 5) blijkt de bodem iets minder goed bewaard. Het feit dat het terrein afhelt in noordoostelijke richting kan ertoe hebben bijgedragen dat de bodem in de dieper gelegen zones beter bewaard is gebleven. Erosie heeft immers een grotere invloed op de hogere gelegen delen van het terrein. Erosie wordt bovendien versnelt door ploegactiviteiten.

Wat is de aard, datering en ruimtelijke en chronologische samenhang van de verschillende elementen van de vindplaats?

Het projectgebied kent een rurale geschiedenis met een opeenvolging van agrarische erven doorheen de tijd. De eerste bewoning wordt vastgesteld tijdens de vroege ijzertijd, gevolgd door erven in de late ijzertijd en de Romeinse periode. Hoogstwaarschijnlijk is de site op de Molenstraat te situeren op de rand van een nederzetting in de vorm van spiekers en bijgebouwen.

Kan een mate van continuïteit van occupatie op het terrein aangetoond worden?

Op basis van de opgravingsresultaten kan men spreken van enige continuïteit tussen de vroege ijzertijd en de Romeinse periode.

Op welke manier zijn de funeraire site en de mogelijke nederzetting ingericht?

Van een funeraire site is geen sprake. Het betref hier eerder de rand van een nederzetting in de vorm van spiekers en bijgebouwen.

Zijn er sporen van een centraal graf aanwezig binnen of op de monumenten?

Er werden geen graven aangetroffen.

Zijn aanwijzingen naar meerdere fasen of heruitgravingen?

Nee

Zijn er indicaties naar de periode dat de monumenten zichtbaar bleven in het landschap en welke invloed dit had op bewoning of begravingen in latere fases?

Niet van toepassing

Zijn er sporen van een grafveld met crematieresten of andere bijzettingen?

Nee

Welke is de relatie tussen de monumenten en de andere begravingen?

Niet van toepassing

Wat kan er op basis van het vondstmateriaal gezegd worden over de materiële cultuur?

Het vondstmateriaal past binnen het dagdagelijks gebruik in een doorsnee rurale nederzetting. Wegens de lage densiteit aan materiaal betreft het vermoedelijk eerder de rand van een nederzetting. De aanwezigheid van importkruikwaar uit Noord-Frankrijk wijst op extralokale contacten.

Is het aardewerk gelijkaardig aan de ceramiek op andere sites met gelijkaardige contexten?

Ja

Tot welke vondsttypen behoren de vondsten? Hoe is de bewaring en wat is de vondstendichtheid?

De densiteit van de vondsten is zeer laag. Naast 2 fragmenten huttenleem en de metaaldetectievondsten uit de 17^e tot 20^e eeuw, bestaan de vondsten allen uit aardewerk. Deze werden voornamelijk aangetroffen bij de Romeinse gebouwplattegronden. De vondsten zijn zeer fragmentair bewaard bijgevolg betreft het grotendeels niet diagnostisch materiaal. Op basis van versiering en baksel kunnen enkele scherven gedateerd worden in de vroege ijzertijd en de Romeinse periode.

In welke periode zijn de vondsten te dateren? Is er een typologische ontwikkeling op te stellen?

Het oudst aangetroffen aardewerk wordt gedateerd in de vroege ijzertijd. Daarnaast komt aardewerk voor uit de late ijzertijd en de Romeinse periode. Tot slot werden metaaldetectievondsten aangetroffen uit de 17^e tot 20^e eeuw.

Het vondstenensemble is te beperkt om een typologische ontwikkeling op te stellen.

Wat is de relatie met andere sites in de omgeving?

500 m ten zuiden van het projectgebied op de percelen tussen de Maurissenstraat en de Lobeekstraat, werden funeraire resten uit de metaaltijden evenals bewoningssporen uit de late ijzertijd en vroeg-Romeinse periode onderzocht.³⁵ Een tweetal kilometer ten zuidwesten van het projectgebied, aan de Vaartstraat, werden bij onderzoeken in 2005 en 2008 materiële resten uit de steentijden en ijzertijd, bewoningssporen uit de vroeg-Romeinse periode en funeraire resten uit de Romeinse periode aangetroffen. Dit sluit perfect aan bij deze opgravingsresultaten.

Wat kunnen de opgravingsresultaten vertellen over de menselijke occupatie in de Leievallei tijdens de periodes in kwestie?

Op basis van dit onderzoek en voorgaande opgravingen is duidelijk dat het plateau in het interfluvium van de Leie en de Mandel aantrekkelijk moet zijn geweest voor landbouwgemeenschappen tijdens de ijzertijd en Romeinse periode. De bewoning is geconcentreerd op de hoger gelegen droge gronden in de nabijheid van rivieren en beken.

³⁵ Beke F. & van den Dorpel A. 2017

2.3.9 Samenvatting van het onderzoek voor een gespecialiseerd publiek

Naar aanleiding van de geplande realisatie van een verkaveling langsheen de Molenstraat te Wielsbeke werd een archeologisch traject doorlopen bestaande uit een bureaustudie, proefsleuvenonderzoek en opgraving. Op basis van het proefsleuvenonderzoek kon worden vastgesteld dat er binnen het noordwestelijk deel van het projectgebied verschillende archeologische sporen voorkwamen. Deze sporen wezen op funeraire landinrichting tijdens de late ijzertijd. Er werd bijgevolg een vervolgonderzoek in de vorm van een opgraving geadviseerd over een oppervlakte 4430 m². Uit de opgraving blijken de sporen enerzijds denser dan verwacht en anderzijds van een andere aard. Er is namelijk sprake van nederzettingscontexten te dateren vanaf de vroege ijzertijd tot en met de Romeinse periode. Vermoedelijk betreft het hier eerder de rand van een nederzetting in de vorm van spiekers en bijgebouwen. Natuurwetenschappelijk onderzoek toont aan dat deze bewoners zelfvoorzienend waren doormiddel van akkerbouw.

2.3.10 Samenvatting van het onderzoek voor een niet-gespecialiseerd publiek

Naar aanleiding van de bouw van een verkaveling langsheen de Molenstraat te Wielsbeke werd een opgraving uitgevoerd. Hieruit blijkt dat in de Molenstraat de restanten zijn teruggevonden van boerenerven te dateren vanaf de vroege ijzertijd (800 - 450 v.Chr.) tot en met de Romeinse periode (57 v.Chr. - 402 n.Chr.). Vermoedelijk betreft het hier eerder de rand van de erven in de vorm van bijgebouwen zoals opslagplaatsen en stallen. Natuurwetenschappelijk onderzoek toont aan dat deze bewoners zelfvoorzienend waren doormiddel van akkerbouw.

2.4 Bibliografie

BEKE F. & VAN DEN DORPEL A. 2017. Grafheuvels uit de metaaltijden en bewoning uit de late ijzertijd en de Romeinse periode: archeologische opgraving te Wielsbeke Maurissenstraat, *Ruben Willaert rapport 100*, Brugge.

BEKE F. et. al. 2018. Fluxys-gasleiding Alveringem-Maldegem Synthese, lot 4: deelzone Poperinge- Lo-Reninge en Staden, Brugge.

BOURGEOIS J. 1993. De nederzetting uit de vroege ijzertijd van Sint-Gillis-Waas “Reepstraat” (o.-vl.): 1991-1992, *Lunula. Archaeologia protohistorica I*, p. 59-61.

CREEMERS G. & VAN IMPE L. 1992. De inheems-Romeinse begraafplaats van Wijshagen-Plokkrooi, *Archeologie in Vlaanderen II*, p.41-53.

DYSELINCK T. et. al. 2013. Gent Hogeweg: vlakdekkende opgraving, *BAAC rapport A-11.0045*, 's-Hertogenbosch.

DECONYNCK J. et.al. 2021. Eindverslag opgraving Damme Stakendijke, Gent.

GERRITSEN F. 2003: Local identities: landscape and community in the late prehistoric Meuse-Demer-Scheldt region, Amsterdam.

LANGE A.G. et. al. 2014. Huisplattegronden in Nederland. Archeologische sporen van het huis, Amersfoort.

SCHINKEL K. 1994. Zwervende erven: bewoningssporen in Oss-Ussen uit de bronstijd, ijzertijd en Romeinse tijd, opgravingen 1976-1986, Leiden.

SCHINKEL K. 1998. Unsettled Settlement, occupation remains from the Bronze Age and the Iron Age at Os-Ussen. The 1976-1986 excavations, in: Fokkens H. The Ussen Project. The first decade of excavations at Oss, *Analecta Praehistorica Leidensia 30*.

MESTDAGH B. 2019. Archeologische opgraving Oostvleteren - Woestenstraat (prov. West-Vlaanderen), Ingelmunster.

QUILLIEC B. & LARUAZ J.-M. 2011. Un établissement rural de La Tène finale à Couesmes, La Tesserie (Indre-et-Loire), *Revue archéologique du Centre de la France 50*: p. 175-313.

WYNS G., BRACKE M. & MESTDAGH B. 2017. Archeologische opgraving Zele Kouterbosstraat (prov. Oost-Vlaanderen), Ingelmunster.

2.5 Bijlagen

2.5.1 Fotolijst

Zie Bijlage 1

2.5.2 Sporenlijst

Zie Bijlage 2

2.5.3 Vondstenlijst

Zie Bijlage 3

2.5.4 Stalenlijst

Zie Bijlage 4

2.5.5 Tekeningenlijst

Zie Bijlage 5

2.5.6 Resultaten van het natuurwetenschappelijke onderzoek

Zie Bijlage 6

Zie Bijlage 7

Zie Bijlage 8

Zie Bijlage 9

2.5.7 Profielbeschrijvingen met foto's.

Zie 2.3.2.3